

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, vasárnap, február 27-én.

58. szám.

Communard vasuti politika.

írta: Szabó Jenő.

Székes fővárosunk mai nagyságában köztudomás szerint senkinek és semminek nincsen nagyobb része, mint a kereskedelmi — előbb közlekedésügyi — miniszterium vasuti politikájának. Meltán csodálkozni lehet tehát azokon az örökös konfliktusokon, amelyek e miniszterium és a főváros közt évek óta napirenden vannak.

Csodálatosak ezek a konfliktusok annál is inkább, mert azt is mindenki tudja, hogy még a tisztán helyi jellegű *közuti vasutak* is csak azóta indultak a fővárosban a mai lendületnek és virágzásnak, mióta azok engedélyezési jogkörét a kereskedelmi miniszterium *annyira-amennyire* visszafoglalta a fővárosi hatóságoktól, melyek e jogkört *abuzus* útján és úgy ahogy, másfél évtizeden át gyakorolták. Azonban a legsodálatosabb, hogy míg a helyi érdekű vasutakról szóló törvények alapján vasuthálózatunk számai országsszerte hámulatos módon megsűrűsödtek: addig a kereskedelmi miniszterium épen a főváros környékén alig tud e tekintetben számbavehető eredményt felmutatni.

Mindezek a csodálatos dolgok abban találják magyarázatukat, hogy a főváros tanácsa és törvényhatósági bizottsága vasuti ügyekben *törvényen kívüli helyzetet* vindikál magának, miben őt a fővárosi állami rendőrség, a fővárosi közmunkák tanácsa és — fájdalom — maga a belügyi miniszterium is, jobb ügyre érdemes buzgósággal támogatják. És talán még némi habéringységgel is.

A törvény világos: az 1848. évi III. törvényzikk a vasuti ügyeket különbség nélkül a közmunka- és közlekedésügyi, jelenleg kereskedelmi tárcza ügykörébe osztja be és nem tesz kivételt sem a vasutak egyes fajaira, sem a fővárosra nézve. Nem tesz ily különbséget avagy kivételt az 1868-ban az országgyűlés jóváhagyásával kibocsátott és így teljes törvényes erővel bíró vasutengedélyezési rendelet sem. Hiába kutatók fel a törvénytárat, semmi nyomát nem találjuk, hogy a fővárosnak a vasuti ügyekben valami különállása lenne, vagy hogy területe vasuti ügyekben avagy azok egy részében ki volna véve a kereskedelmi miniszterium hatósága alól.

Arra igenis joga van a fővárosnak, hogy ha a kormány valamely kisajátítással járó vállalatot akar az ő területén létesíteni, ez ellen — ha azt a főváros a saját álláspontjáról ellenzi — még a végrehajtás előtt a törvényhozás oltalmát vehesse igénybe. Ezt a jogot a kisajátítási törvény 6. §-a megadja a fővárosnak, nemcsak a kereskedelmi, de bármelyik más miniszterrel szemben, de az említett megszorításon kívül ez a jog éppoly kevésbé érinti a kereskedelmi, mint bármelyik más miniszter hatáskörét, és éppoly kevésbé biztosít külön ingerentiát a fővárosnak a vasutakra, mint például a parlamenti építkezésekre nézve.

Tényleg a főváros nem is a kisajátítási törvény idézett szakaszára alapítja a vasuti ügyekben való különállás iránti igényét, ha-

nem az 1870. évi X. törvényzikk 17. §-ára, amely így szól:

„A fővárosi közmunkák tanácsa elé minden esetben felterjesztetnek, végrehajtás előtt, mindkét város (akkor még Pest és Buda) hatósága részéről különösen a következő tárgyakban hozott határozatok, tervek és költségvetések:

d) a közuti vasutak építése és fentartása.”

Ime tehát ez a törvényszakasz képezi azt az archimedesi pontot, melyről a főváros a kereskedelmi miniszter vasuti politikáját kiforgatni igyekszik sarkaiából, s melyről — támogatva a közmunkatanács, a fővárosi államrendőrség és a belügyminiszterium meghatározott egyetértése által — *saját vasuti politikájá-ként* nem kevesebb, mint a következő hihetetlen következtetéseket vonja le:

Először: Lóvonatu közuti vasutak engedélyezése és üzemük felügyelete kizárólag a fővárosi hatóságok ügyköréhez tartozik; a kereskedelmi miniszternek ezekhez semmi köze.

Másodszor: Géperejű közuti vasutak engedélyezése körül a kereskedelmi miniszterium ingerentiája elismertetik ugyan, de csakis műszaki tekintetben s ennél fogva a szorosan vett műszaki részletek kivételével az engedélyezés összes érdemleges feltételeinek megállapítása a fővárosi hatóságokat, utolsó sorban tehát a belügyminiszteriumot illeti; a kereskedelmi tárcza vezetője formailag ugyan miniszteri hatáskörben, de tulajdonképp csak mint műszaki forum jár el. Az üzlethez itt sincs semmi köze, kivéve a tarifákat és menetrendeket, melyekhez azonban csak felfolyamodási esetekben és szintén csak mint a belügyminiszterium műszaki közege szólhat hozzá.

Harmadszor: A főváros területéről kiinduló, vagy ide betorkoló *helyi érdekű vasutakat* a kereskedelmi miniszterium nem engedélyezhet, hanem ilyen, a főváros és a vidék közti forgalom ellátására hivatott vasutak vagy épüljenek mint közuti vasutak, vagy — egyáltalában ne épüljenek. Tertium non datur. Azt, hogy az illető vasutnak a főváros területére eső része mint közuti, többi része pedig mint helyi érdekű vasut engedélyeztessék, — a fővárosi hatóságok végzésük esetében eltűnnek ugyan; de miután az élet ily amphibiumokat be nem fogad, ennél fogva azt kívánják, hogy a területükön kívül eső vonalrészek is mint a főváros megváltási és szállományi jogának alávetett közuti vasutak engedélyeztessenek, amint ez egy esetben, a Budapest-rákospalotai közuti vasut esetében — Homero dormiente — tényleg meg is történt, (Probatum est et successit, mint az oláh papnak pálinkával misézni.)

Egy szóval, a főváros jogbölcsői nagyobbak Archimedesnél, mert ők egy, a törvényben gyökerező pont alapján kiforgatják a törvényt sarkaiából, míg szegény Archimedes a földtekén kívül volt kénytelen keresni és még ott is hiába keresett támpontot arra, hogy ezt a gömböt kimozdítsa helyéből. Megható az is, hogy különösen a fővárosi törvényhatósági bizottság *negyvennyolczas* alapon mozgó tagjai mily szenvedélyesen törnek lándzsát az 1848-ik-

alaptörvény ellen, melyre a miniszter támaszkodik.

Am lássuk az idézett 1870-diki törvényszakasz eredetét. Mindenki tudja, hogy a kereskedelmi, előbb közlekedésügyi miniszterium sem a fővárosban, sem bármely vidéki városban soha nem élt azzal a kisajátítási törvényben gyökerező jogával, hogy közuti vasutak építése céljából utczaterületek igénybevételére a vállalkozóknak jogkényszeren alapuló használati, illetőleg szolgálmi jogot engedélyezzen, hanem az engedélyezés előtt mindenkor követelte, hogy a vállalkozó szabad egyezkedés útján szerezze meg a használati jogot. (Mellesleg megjegyezve, a communard vasuti politika védői részéről gyakran találkozik az ember azzal a fölösleges érveléssel, hogy hiszen a vácz-utczát csak nem lehet kiszolgáltatni a vasuti üzérkedésnek.” S ez igaz is, de már a most idézett praxisból eléggé kitűnik, hogy ezt a szembeszökő igazságot sehol sem mérik busásabban, mint a kereskedelmi miniszteriumban, egyenlő mértékkel mérve nemcsak Budapestnek, hanem az utczáira egyaránt feltékeny Makónak is és éppoly a tramway-, mint a vicinális üzérkedés tulkapásai ellen.)

Az említett méltányos és okszerű gyakorlat folyamán tehát úgy a főváros, mint egyes vidéki városok és felsőbb fórumban a belügyminiszterium is gyakran jöttek és jönnek abba a helyzetbe, hogy közuti vasutak létesítését célzó határozatokat hozzanak, mely határozatok újabb időben a szállományi, sőt a megváltási jogra is kiterjeszkednek, mert az állam az engedélyezési jogából folyólag tulajdonképp a kincstárt megillető eme fiskális előnyre nem fektet súlyt. Ha aztán a közös egyetértés útján létrejött határozatok a vasuti jog szempontjából is elfogadhatók, vagy esetleg az ez alapon felmerült észrevételek értelmében szintén közös egyetértéssel módosíthatnak, akkor a kereskedelmi miniszter az engedélyt kiadja, ha pedig megegyezés nincs, de ő a vasutat szükségesnek, a városi hatóság gáncsoló határozatát pedig indokolatlannak tartja: akkor, a fővárost a kisajátítási törvény 6. §-a alapján megillető törvényes védelem figyelembevételével, a miniszternek jogában és módjában állana ugyan az engedélyt még a jogkényszeren alapuló szolgálmi jogosultság megadása mellett is kiadni, erre azonban tudomásom szerint még mindeddig nem volt egyetlenegy eset sem.

Ime tehát, ez a joggyakorlat háttere az 1870. évi X. törvényzikk 17. §. d) pontjában foglalt azon határozomány keletkezésének, melyben a törvényhozás kimondta, hogy a főváros területét illetőleg a közuti vasutak létesítését célzó ilyenmü határozatok jövőre első sorban a fővárosi közmunkatanács felülbíráta alá bocsáttassanak. Sem a törvényben, sem annak indoklásában egy szó sincs arról, hogy ezen új egyezkedő forum közbevetése következtében a kereskedelmi, akkor még közlekedésügyi miniszterium hatásköré változást szenvedjen. Ilyesmit semmiféle jogász elme nem volna képes belemagyarázni az idézett törvényszakaszba, hanem csakis a véletlennek tulajdonítható, hogy mégis egy törvény-

ellenes gyakorlat keletkezett. A dolog ugyanis úgy történt, hogy Tisza Lajos, a nemes és nagyérdemű gróf, mint a közmunka-tanács első alelnöke, bizonyára jóhiszemű via applicationis stílusban magának, illetve a vezetése alatt álló tanácsnak vindikálta a közuti vasutak engedélyezését a fővárosban s később, mint közmunka és közlekedésügyi miniszter is hű maradt emez álláspontjához. A törvény ily módon jutott lejtőre, melyen azt még a „vaskezü miniszter” is csak a győzedelmesen előtörő villamos erő segítségével és még így is csak súlyos compromissumok árán volt képes feltartani, sőt utódai megérték, hogy még a helyi érdekű vasutakról szóló törvények is a fővárosi hatóságok prospectió-listájára kerültek.

A dologban az a furcsa, hogy egy magánember tudna segíteni azon, ha valaki — legyen az bármely nagy ur, — azzal dicsekednék, hogy a másik joga nem azt, hanem őt illeti: mert egyszerűen felhívási pert indítana. Egy felettes hatóság hasonló esetben egyszerűen cassálja az alsóbb forum határozatát; ám a kereskedelmi miniszter ezt nem teheti, mert tisztelt kollégája, a belügyminiszter feltartja a kezét. Na már kérem, mi volna ez más, mint az államhatóságok egyenetlenkedése által támogatott communiard-politika! Ám nézzük az eseteket, melyek körül a legutolsó napok conflictusai forognak. Az egyik a promontori vasut esete. A kereskedelmi miniszter ugyanis egy viczinális vasutat akar engedélyezni jó messze a váci-utczától a *Ferencz-József-híd budai hídfőjéig Promontorra*. A főváros saját legitím álláspontjáról — mely nem lehet más, mint a város rendezési, szépészeti és utcarendőri álláspont, — nem ellenzi, sőt akarja a vasutat, de azt kívánja, hogy a közuti vasut legyen, mint a rákospalotai, a fővárost egészen Promontorig megillető megváltási és szállományi joggal. A miniszter erre nem mehet rá, először azért, mert az engedélykérők csak a helyi érdekű vasutakra érvényes kedvezmények mellett hajlandók a vasutat kiépíteni, másodsor azért, mert az állami engedélyezési jogból folyó megváltási és száll-

mányi jog az államot illeti a közuti vasutaknál is és akkor is, ha azok több törvényhatóság területét érintik, s erről a jogról a kormány az állam károsítása és a vasut által érintett két vagy több törvényhatóság közti súlyos komplikációk veszélye nélkül *elvíleg* le nem mondhat. Hajlandó azonban a miniszter a helyi érdekű vasut kiindulási pontját bizonyos feltételek alatt a váci-utczától még messzebb, az ugynevezett *Átlós utig* eltolni, oly formán, hogy az innen a hídfőig terjedő vonal, mint a Kelenföldre vezető közuti vasut része építtessék ki, teszi ezt abban a feltevésben, hogy az új kiinduló pont ellen sem város-rendezési, sem szépészeti, sem utcarendőri szempontból nem lesz kifogás. A fővárosnak azonban a város-rendezési, szépészeti és rendőri szempont Hekuba, ő magas vasutpolitikai álláspontja helyrekerül és azt válaszolja, hogy vagy közuti vasut, vagy semmi. A kereskedelmi miniszternek nem marad más hátra, mint az, amit elődei tettek, hogy tudniillik városrendezési, szépészeti és utcarendőri kifogás nemlétében, a felszólalás visszautasításával, az engedélyt saját hatáskörében kiadja; vagy pedig, ha már nagylelkű akar lenni, teheti azt, hogy a főváros illetéktelen vasutpolitikai expectoratióit a kisajátítási törvény 6. §-ára alapított felebezésnek tekintse és az ügyet a törvényhozás elé vigye.

S ez még magában nem volna baj, de nagy baj az, hogy a miniszternek nincs módjában a fővárost arra szorítani, hogy az illetéktelen vasutpolitikai elvi fontoskodásról lemondva, adott esetekben kizárólag a törvény és legitím érdekei alapján foglaljon állást. Nagy baj ez azért, mert kevés vállalkozó van, aki vissza nem riadna a költséges előmunkálatok megtételétől, ha annak a veszélynek van kitéve, hogy a disputáló hivatali székek között a földön marad. Ime, ennek tulajdonítható, ha a különben országszerte gazdag aratással járó helyi érdekű vasuti törvények épen a főváros környékén nem találtak termékeny talajra.

Hát hiszen én magam sem lelkesedem a a budapest-promontori helyi érdekű vasutnak

olyan megoldása mellett, amint azt a kereskedelmi miniszter tervezte és jobbnak találtam volna a *Kelenföld-ig* és ezen át való bevezetést, úgy, mint ezt, tudtommal, a vidéki érdekeltek saját költségükön tervezik, jobbnak találtam volna ezt egyfelől azért, mert, nézetem szerint, az ily vasutaknak elsőbbség volna adandó a nyereszkesedésre alapított terv ellen, másfelől pedig azért, mert ha a főváros ezzel a kelenföldi bevezetéssel szemben is a non possumus álláspontjára helyezkedett volna, akkor olyan frázisokkal, hogy „a váci-utczában viczinális vasut csak nem engedélyezhető”, nem igen lehetett volna előállani és ha már az illetékes két miniszter közül az egyik nem tudja, a másik pedig nem akarja megtalálni, a törvényhozás bizonyára megtalálta volna a módját annak, hogy a fővárost móresre tanítsa.

A konfliktus másik tárgya: a berlini Stadtbahn analogiájára tervezett *központi vasut*, mely egyfelől a budapesti közuti vasut, másfelől a budapest-czinkotai vasut külön-külön firmája alatt ugyan, de mégis szerves összefüggésben a nyugati pályaudvartól félkörben a ferenczvárosi pályaudvarig vezetendő *viaduct-vasut* és az ennek fél-átmérőjeként a keleti pályaudvartól az *eskütéri hidig* tervezett földalatti vasut eszméjében látott napvilágot.

A beavatottak azt állítják, hogy a megoldás zseniális s hogy nevezetesen alkalmas megoldani a fővárosba beárazó nagy vasutak pályaudvari kérdésének nehéz és aktuális problémáját, alkalmas erre oly módon, amely az ország és a főváros érdekeit a legzserencsében összeegyeztetheti.

Ez az állítás a hivatott szakemberek állítása, amely természetesen még nem szentírás, hanem még bebizonyítandó tétel. Hogy a bizonyítás contradictorius uton lehetséges legyen, a miniszter elrendeli a közigazgatási bejárást, nyilván azért, mert ha az állítás igaz, akkor *szó sem lehet tramwayról, de meg viczinális vasutról sem, hanem oly országos érdekű vállalatról van szó*, mely szükség esetében még akkor is létesítendő, ha

Lutzék története.

A bölcsek szólnak.

A halottjaira mindenki emlékezik, a halottakért nem kell csomót kötni a zsebkendőre. Márczius közepétől kezdve, midőn már porhanyó a föld és holt kislányoknak lehet ültetni jácintvirágokat, Bettikét minden verőfényes délutánon megátogatták Lutzék. A mama letisztogatta a bokorciprus száradt leveleit és Elza ott ült a sirpárkányon csendesen és lassankint május lett, a kavicsok átmelegedtek s a rigók kezdtek füttyörészni. Egyszer aztán fölkel Elza a párkányról és megcsókolta a szürke családi obeliszket csendesen.

— Most már elmegyek, Bettikém, itt hagyjak a kavicsok, a rigómadarak között. Ne félj, azért sirni fogok érted az esküvőn.

Tudniillik akkor volt az Elza lakodalma és erről bizony nem lehet fényes leírást adni, mert az egész ünnepség oly csendes volt és olyan egyszerű, hogy a lakodalmi jelleg mellett nem bizonyított egyéb, mint egy háromnegyed méter hosszú fogas az asztalon. Lutz ur ugyan, a tükés nagybácsi, elmondá az ő régi kedves szónoklatát, az ugynevezett oszlop-szónoklatot, mely azon a tagadhatatlan tényen alapszik, hogy a földi boldogságnak négy árszáma van: a hit, a szeretet, a munka

és a becsület, azonban ebben a beszédben sem volt lakodalmi jelleg. Mert Lutz ur ezt a szónoklatot negyven esztendő óta minden képzelhető alkalommal elmondja és legfőleg csak az oszlopokat szokta művészi tökéletességgel variálni. Például, ha a kerületi orvost iktatják be, akkor a hit helyébe mindig az egészséget teszi, a kerületi választmány alakulásával pedig a munkát cseréli fel a bölcseséggel. Ez utóbbiból látni, hogy Lutz urnak jó a kiindulási pontja s csak igen merész a koncepcziója.

Takács G. Mihály kerekarcu, szőke férfivá lett a télen és házassága előtt komolyan mérlegelte azt az orvosi tanácsot, hogy jó volna a nagyvárosi élet zajából vidékre vonulni vissza. Ennélfogva hivatalt kért szűkebb hazájában a vármegyénél s Elzát oda szándékozott vinni. A parfai-nél már befejezett tény gyanánt emlegették azt, hogy Takács G. Mihály a háromórás személyvonattal elviszi Koppán vármegyébe a feleségét. A négy oszlop nem segített a bajon, Lutzné sirt keservesen.

— Hm — kérdezte Lutz ur a férjtől — jó hivatal az levéltárnoknak lenni? Mindenkiöl lehet levéltárnok?

Takács G. Mihály szerényen válaszolt:

— Az országban, kedves bátyám, különböző levéltárnokok vannak. (Másként archiváriusoknak is neveztetnek.) A hivatalt általában tudomány-irodalmi jellegűnek tartják, de az áll-

hanem téves fölfogás, mert a levéltárnokság sokkal közelebb áll a klimatológiához; a levéltárak ugyanis jobbára igen hűvös, bolthajtásos helyiségek és így a tisztviselő nem annyira tudományos, mint inkább veszélyeztetett ponton tartózkodik. Maguk a tisztviselők jórészt szakképzett emberek s már alig van olyan megyei levéltárnok, aki a Széchenyi István mondásával indult a közpályára: „Majd elirtanak barátaim.”

Lutz ur kimeresztette a szemét. Ezt nem értette. S noha őt már bölcségesen jellemztük, pótlólag még hozzátelhetjük azt, hogy Lutz ur a meglévő dolgok egész sorozatát nem érti. Azonban ilyenkor mindig könnyen segít magán. Attól, aki a társalgás folyamán szélesebb látókörűnek mutatkozik, egyszerűen csak azt kérdezi:

— Ha én olyan okos ember, mondja meg nekem, van-e az osztrák tengerészetnél admirális?

Erre természetesen mindenki azt feleli, hogy igenis van. Mire azután Lutz ur gunyosan szokott mosolyogni és kijelenti, hogy az osztrák tengerészetben csak vice-admirálisok vannak. Tudniillik ő ép negyven esztendeje, hogy gépmester volt a hadi tengerészetnél és akkor ott valóban csak vice-admirálisok voltak. Azóta persze megváltozott a helyzet, de azért Lutz ur mégis mindig győztes marad a vitában,

faóváros érdekeivel nem minden részleteiben egyeztethető össze és még inkább volna létesítendő akkor, i. a. mint állítják, az összeegyeztethetőség lehetséges. Ha pedig az állítás nem állja ki a próbát, akkor majd megvárjuk, hogy mi lesz a további teendő, nevezetesen, hogy érdemes-e a két összefüggő terv mindkettőjét megvalósítani, vagy csak az egyiket, vagy egyiket sem; és ha igen, akkor közúti vasut legyen-e mind a kettő, avagy viczinális, vagy végre az egyik ilyen, a másik olyan?

Mindezek csak másodrendű kérdések, ép úgy, mint másodrendű kérdés az is, hogy ha a vállalat országos érdekűnek bizonyul be, az állam maga építse-e ki a vasutat, vagy pedig engedje-e át a magánvállalkozásnak? Az, hogy a terv viczinális zászló alatt lépett fel, közönyös, mert mindenki tudja, hogy az államvasuti rendszer uralkodóvá tétele óta ez ugyiszólván egyedüli formája vasuti téren a magánvállalkozás közreműködésének, s csakugyan a viczinális külsőin alatt nem egy vasut létesült már, amely országos érdekűnek mondható. Különben is azt hiszem, hogy ha csakugyan országos érdekű vállalatról van szó, akkor a viczinális zászló még az esetben sem lesz fenttartható, ha azt a kormány a magánvállalkozásnak engedi át.

Amint tehát mindenki láthatja, itt nagyszabású és nemcsak a fővárost vagy vidékét, hanem első sorban az országot érdeklő kérdéseket kell tisztázni s épen ez célja a miniszter által elrendelt tárgyalásnak. S mit tesznek a főváros bölcsei Archimedesei? Nem hallanak, nem látnak, hanem izgalomba jönnek a viczinális posztó miatt és megint csak abba az ideges felkiáltásba törnek ki, hogy: vagy közúti vasut, vagy semmi! — Sőt ami több, eleinte még ennyit sem akartak mondani, hanem egyenesen a *principiis obsta* álláspontjára helyezkedve, még a miniszter által kitűzött tárgyalásra sem akartak megjelenni, szóba sem akartak állni a miniszterrel és küldöttjeivel, szóval a kommunard vasuti politika igazi szellemében még a terrorizmustól sem riadtak vissza, hogy céljukat elérjék. Szerencsére e

kíséret abban maradt, szerencsésükre a bölcsei Archimedeseknek, mert erre a magatartásra előreláthatólag a fegyelmi eljárás elrendelése lett volna a felelet, nem arra való lévén a kisajátítási törvény 6. §-a, hogy a városatyákat a fegyelmi következményektől megóvja, hanem arra, hogy a fővárost a kormány esetleges túlkapásai ellen megvédje. A miniszter által elrendelt tárgyalás, az egyelőre magánvállalkozás útján tervezett *központi vasut* közigazgatási bejárása, meg fog tehát tartatni. *A tárgyalás holnapra van kitűzve* s a miniszteriumot a vasuti szakosztályból maga a főnök fogja képviselni, ami azt mutatja, hogy a miniszter nagy súlyt fektet a kérdés tisztázására és méltán. A városatyák előtt két út áll: az egyik, a helyes, de nehezebb út az, hogy tekintet nélkül a tervezett vasut jellegére, a terv érdemleges megbirálásába belebocsátkozzanak és valljanak határozottan színt, hogy azt a fővárosra nézve jónak, érdekével összeegyeztethetőnek tartják-e, vagy sem? s ha igen, miért? ha pedig nem, akkor is miért? A másik, sokkal könnyebb, de helytelen út pedig a kommunard vasuti politika megszokott, kényelmes és népszerű csapásában vezet s abban, a már többször ismertetett archimedesi tételben csucsosodik ki, hogy: *vagy közúti vasut, vagy semmi.*

Az előzmények után részemről kétségtelennek tartom, hogy a tárgyalásra kiküldött városatyák az utóbbi utat fogják választani, mert köztudomású, hogy azt a bizonyos „fővárosi ész“-t, melyre ezen a tárgyaláson oly nagy szükség volna, a hatóság nem szokta képviselőinek kikölcsönözni, hanem ott rejtgeti az ismeretes különféle szakbizottságok retortájában. Legalább így állítják az igazhitűek, vannak azonban pogány lutheránusok is, kik az isteni [szikrát, a megnyilatkozást, nem a retortában, hanem vagy alatta, vagy felette keresik.

De különben is nyilvánvaló, hogy a fővárosnak első sorban nem a vasutra, hanem a megváltási és szállományi jogra, vagyis az állam megrövidítésével arra a bizonyos sok-

szor hangoztatott „városvagyonági üzlet“-re van szüksége, melyet egykor a főváros busásan fog értékesíthetni, ha majd nem lesz állam, hanem csak . . . commune. Szóval: quit quid agis, respice finem.

S mi lesz az eredmény? Az, hogy a miniszter által kiküldött bizottság tisztán fog látni a tekintetben, hogy a terv képes-e az állam érdekében megvalósítani azt, amit ígér? De a városi képviselők nem fognak segédkezet nyújtani arra, hogy egytural a tervnek a főváros érdekeire való visszahatását is alaposan mérleghesse.

Már most tegyük fel, hogy a bizottság arra a meggyőződésre jön, hogy a terv megvalósítása az állam érdekében kívánatos, sőt szükséges. Mi fog történni ez esetben tovább? A miniszter nem teheti, hogy a tervet a fővárosnak a közúti vasutak létesítésénél szokásos hosszadalmas procedúra végett kiadja, nem tehetné ezt elvi okokból még akkor sem, ha a tervet állami költségen akarná létesíteni, de még kevésbé teheti a cél kockáztatása nélkül akkor, ha a vasut építését magánvállalkozás útján akarja biztosítani. Nem marad tehát egyéb hátra, mint hogy a miniszter maga bírálja meg a tervet úgy az állam, mint a főváros érdekei szempontjából is és ha azt mindkét szempontból helyesnek találja, terjeszse a törvényhozás elé, — mert hiszen, ha a kisajátítási törvény 6. §-a nem volna is, ezt az ügyet úgy sem intézheti el saját hatáskörében.

Ennél az eljárásnál aztán két eset lehetséges. Lehetséges, hogy a miniszter jobban el fogja találni, hogy mi jó a fővárosnak, mint maga a főváros. De lehetséges az ellenkező is.

Mint fővárosi lakos, félnék az utóbbtól és csak akkor találnék teljes megnyugtatást, ha a fővárosi képviselők nem obstruálnának, hanem az ügyet a főváros konkrét város-rendezési, szépművészeti és utcarendőri érdekeinek szempontjából is alaposan megvilágítanák, mert meg vagyok győződve, hogy ez esetben a miniszter nem zárkóznék el oly módosításoktól, melyek a főváros érdekében csakugyan szükségesek. Ennek el-

mert erről a nagy reformról nálunk legfőleg a delegátusok tudnak.

Lutz urnak azonban a lakodalmon már nem volt ideje arra, hogy az admirál-hajó földézetére mászszék. Éppen föl akarta vetni a kérdést, azaz ép hogy a kötélhágcsóra tette a lábát, mikor a menyasszony fölkel és a kalapját a fejére tűzte. Fél három volt, kocsiba kellett ülni. És innen kezdve ismét bifurkálódik a Lutz-család históriája.

Ugyanis mikor a kocszi kirobogott az utcából és az Elza zsebkezdője eltűnt a sarkon, Lutzné a bácsi kénytelen volt karonfogni:

— Ne sirj már, sógorasszony — mondta. Nézd, a násznagy úrak milyen vigak.

A szegény asszony csak sirt és két tenyerét a szívére szoritotta.

— Lutz — zokogta a kapu alatt — ezt nem bírja el a szívem. Oh Lutz, az én szép két leányom . . .

— No, no — csillapította az öreg tengerész az egyiket még vissza lehet hozni.

Az asszony vállon ragadta Lutzot:

— Új kocsiba és hozd őket vissza; nem bánom akárhogy lesz, az Elzától nem válok el többé. Legyenek itt, Lutz, hozd őket vissza, sógor. Siess, tán még eléred a vonatot Kőbányánál.

— Kőbányán minden vonatot el lehet érni. — mondta Lutz ur mély meggyőződéssel

— és gyorsan felhuzta a felöltőjét. Ézzel végződik is a kettős intermezzo egyik szála, mert egy óra múlva minden eredmény nélkül tért vissza Lutz ur a szomorú házba. Hasonló volt a spártai anyák fiához az öreg, midőn azok paizs nélkül jönnek vissza.

— Kőbányán nem láttam őket — mondta kimerülten.

Mivel tudniillik Kőbányán sem lehet elérni azokat a vonatokat, amelyek az emberek Fiume felé járnak. Takácsék ugyanis egészen programmon kívül arra váltottak jegyet, vagyis a tenger végtelenjébe nyulik az intermezzo másik szála.

Ekként hát együtt lévén a szálak, Lutzmama letette fekete bársonyfejszalagját és kimerülten rogyott a pamlagra. A cselédek már lehordták az asztalt, a násznagyok elmentek, a bácsi ledőlt a szalonban, Lutzné körül esőnd volt és nyugalom. Az asszony félig becsukta a szemét és könyein át szomorú fénysugarakat látott. Égő gyertyák közt egy sápadt leányfőt narancsvirágkoszorúval, aztán egy fényes oltár előtt valamely másik kedves lányfőt . . .

— Lutzné, te sirsz — mondta most egy ismerős hang az ismert keleti nyelven.

— Ah, te vagy az, kádi?! — sóhajtott Lutzné, megpillantván a nagyszakállu embert.

— Kádi, te megöregedtél — szólt figyelmesen Lutzné.

— Az ember öregszik és látása gyöngül — felelé a kádi. De az ember — ugymond a bölcse Ibn Chaldun — nem lehet oly vak, hogy ne lássa az asszonyok balgaságát.

A kádi összeráncolta a szemöldökét és úgy nézett zöld turbánja alól Lutznéra, a szenvedőre. Rettenetesen nézett a kádi. Lutzné megdöbbenve kérdezte tőle:

— Kádi, te engem vádolsz? Azért, mert már kezdetben nem vágtam ketté a törökbecsei Becsey Kázmért?

A kádi gúnyosan mosolygott:

— Aki a képes beszédet nem érti, az a fülemileszökből nem érti, hogy közeledik a hajnal, mondá a bölcse Abdul Fáradsch. Nem ketté kellett volna vágni a szobát, hanem befalazni.

— Eredj a bölcseiddel — pattant föl Lutzné. — Én a lányaimat férjhez akarom adni.

A kádi a kaftánja zsebéből kirázta a harmadik bölcset.

— Igen, igen — felelte halkán. És aki a lányait férjhez akarja adni, az nem csak a képes beszédet nem, de az egyszerűt sem érti, — mondja a bölcse Ibn al Fáridh.

szükségességére azonban mint fővárosi lakos is nem a minisztert, hanem a főváros hatóságát tenném felelőssé, és mint állampolgár, azt hiszem, velem együtt mindenki megnyugodnék a miniszter eljárásában.

Azaz bocsánatot, mint fővárosi lakos is visszavonom aggodalmamat. A múltból merített tapasztalat alapján ugyanis bizonyos feltehető, hogy ebben az esetben is a kereskedelmi miniszterium lesz az, amely első sorban az állam érdekét követve, egyúttal a főváros további nagyságát és lendületét is biztosítani fogja, a fővárosi hatóságokkal egyetértőleg, ha lehetséges, de azok ellenére, a communard vasuti politika dacára is, ha kell.

De aztán ne csodálkozzanak a város atyái, ha a világváros eszméjének megvalósítását nem tőlük, hanem a kormánytól fogja várni, rajtuk kívül, a főváros minden lakosa, kezdve a vaczi-utczától egészen a periferiáig.

POLITIKAI HIREK.

Goluchowski, Kállay, Gautsch. Gróf Goluchowski közös külügyminiszter, Kállay Béni közös pénzügyminiszter és báró Gautsch osztrák miniszterelnök ma a magyar miniszterelnöki palotában, mert báró Bánffy, aki a képviselőházban volt, nem találták ott, névjegyeiket hagyták hátra. Kállay közös pénzügyminiszter később személyesen is felkereste a miniszterelnököt a képviselőházban. A délután folyamán gróf Goluchowski és báró Gautsch meglátogatták egymást szállóikban. Kállay és báró Gautsch hoinap délben Bécsbe térnek vissza. — Goluchowski és Gautsch Budapesten való időzéséről a N. Pr. Pr. esti lapja a következőket írja: A közös külügyminiszter és az osztrák miniszterelnök ma Budapesten van, hogy a magyar miniszterelnökkel a delegációk egybehívásáról tanácskozzék. Az a körülmény, hogy a tanácskozás Budapesten van, arra mutat, hogy a miniszterek az uralkodó elnöklése alatt is fognak tanácskozni. Cseh hírek szerint arról lesz szó, hogy a magyarok kívánságának megfelelően a Reichsrath összeülése után legott biztosítsák az osztrák delegációk azonnal való megválasztását, míg a delegációk csak összesel ülésezhetnek.

A függetlenségi párt s a sajtószabadság. A függetlenségi és 48-as párt Kossuth Ferencz elnöklése alatt ma este értekezletet tartott. Elsőbb is azt a felhívást tárgyalták, amelyet a budapesti újságírók egyesülete intézett a párthoz a sajtószabadság megvédelmezése érdekében. Hosszabb vita után a párt egyhangúlag úgy határozott, hogy a függetlenségi és 48-as párt a sajtószabadságot mindenkor a közszabadság egyik legnagyobb tényezőjének és biztosítékának tartotta, azt mindig védelmezte s ezt az elvét most is rendületlenül fentartja. Ezeknél fogva azok a vádak, amelyek szerint „a sajtószabadságot törvényhozói körökben nem pártolnák eléggé”, a függetlenségi pártra nem vonatkozathatók. Az értekezlet másik tárgya a kormánynak a sajtószabadságot és szabad gyülekezési jogot korlátozó rendeletének terve volt. Elhatározták, hogy ebben a tárgyban a képviselőházban a párt több tagja szóval fel és még az igazságügyi költségvetésnél beszélnek erről Kossuth Ferencz és Györy Elek.

Április tizenegyedike.

— A miniszterelnök javaslata. —

Még tavaly történt, hogy Kossuth Ferencz indítványval állt a törvényhozás elé és utasítani akarta volna a kormányt márczius tizenötödikének nemzeti ünnepé avatása iránt. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök már akkor kálátásba helyezte, hogy a szabadságharc félézázados évfordulója alkalmából még idején előterjesztést fog tenni a nemzeti ünnepség módjáról. De ugyanakkor jelezte azt is, hogy márczius tizenötödike helyett azt a históriai dátumot fogja inkább ajánlani, amelyre az

negyvennyolczas törvények szentesítésének emléke fűződik. S a kormányelnök urat is tudta adni ennek a javaslatának, mikor rámutatott, hogy a szentesítés napja a nagy idők alkotásainak teljes gyűjteményére nyomta rá a törvényesség bélyegét s így ez a nap nemcsak egy szép epizódra, de az egész hatalmas korszakra fogja a nemzetet emlékeztetni.

A képviselőház mai ülésében báró Bánffy Dezső ígéretéhez képest be is nyújtotta a nevezetes törvényjavaslatot, mely megokolásával együtt itt következik:

Törvényjavaslat

az 1848-ik évi törvények megalkotása emlékének ünnepléséről.

1. §.

A nemzet kegyelettel és hálás érzélemmel emlékeztetve meg az ország történetében korszakot képező 1848. évi azon törvényhozási alkotásokról, melyekkel az alkotmányos jogok a nemzet minden osztályára kiterjesztettek, a képviselői alapon nyugvó felelős kormányrendszer behozatott, a köztekercviselés általánosított, a földbirtok fölszabadított, a sajtószabadság, a jogegyenlőség s általában a politikai és polgári szabadság magasztos elvei érvényre jutottak: ezen alapvető törvények megalkotásának félszázados évfordulója alkalmából a törvényhozás ápril havának 11-ik napját, mint azt a napot, amelyen dicső emlékeztető V-ik Ferdinánd király az 1848-ik évi korszakot alkotó törvényeket szentesítette, minden időkre nemzeti ünnepé nyilvánítja.

2. §.

A törvény 1898. évi ápril hó 11-ik napján lép életbe s végrehajtásával a miniszterium biztatik meg.

Budapesten, 1898. évi február 26-án.

Indokolás

az 1848-iki törvények megalkotása emlékének ünnepléséről szóló törvényjavaslatához.

A nemzet közhajának, mely több ízben a képviselőház kebelében is kifejezésre jutott, felel meg a kormány, midőn az 1848. évi törvényhozási alkotások félszázados évfordulójának megünneplése iránt az országgyűlésnek előterjesztést tesz.

A kormány a legmegfelelőbbnek, de az 1848. évi törvényhozási alkotásoknak korszakot képező maradandó becsüknél fogva legméltóbbnak is azt tartja, ha az 1848. évi törvényhozási alkotások hivatalos ünneplése akképen történik, hogy azoknak emlékeztetőbe az a nap, amelyen ezen alkotások a királyi szentesítéssel befejezést nyertek, mindenkorra nemzeti ünnepé nyilvánítatik.

Azt czélozza az előterjesztett törvényjavaslat, melyben az 1848. évi törvényhozási alkotások megfelelő méltatása elrendeltetik, hogy április hava 11-ik napján, mint az a nap, melyen dicső emlékeztető V. Ferdinánd király 6 Felsége az 1848-iki törvényeket szentesítette, ezentul minden évben nemzeti ünnepnapként megünnepeleendő.

A jelen évben az 1848-iki törvények szentesítési évfordulójának ünneplése különösbben még azáltal is történne, hogy addig az országgyűlés mindkét házában letárgyalatván és legfelsőbbben szentesítetvén az előterjesztett törvényjavaslat, a megtörtént legfelsőbb szentesítésről és a szentesített törvények kihirdetéséről szóló értesítés ápril hó 11. napján a két Háznak e czélból ünneplésesebb módon tartandó együttes ülésében jelentetnék be s az országgyűlés ugyanczen együttes ülésben 6 Felségéhez, az apostoli királyhoz intézendő hódolati feliratot határozná el, amelyet a két Ház testületileg azonnal 6 Felségének át is nyújtana.

Abbaó a reményben, hogy a tisztelt országgyűlés az 1848. évi törvényhozási alkotások emléke ünneplésének ezen módját helyeselni méltóztatik, bátor vagyok a benyújtott törvényjavaslat elfogadását tisztelettel kérni.

Budapesten, 1898. február hó 26-án.

Beadja:

Báró Bánffy.

Hosszu napirend.

A képviselőház ülése.

Tizenkét óráig megint a sajtószabadságról vitatkoztak és Apponyi és Erdély miniszter újból biztosították egymást, hogy mindegyik félreértette a másikat — de a törvényhozás a mai napon már otthon felejtette az érdeklődését. Sokáig mostanság nem tud a tisztelt Ház egy téma iránt érdeklődni. Amikor a miniszter ragaszkodik ahhoz, hogy a rendeletek nem sértik a sajtó szabadságát, Apponyi pedig a rendeletek helyett kivételes és ideiglenes törvényeket sürget az izgató sajtó ellen: akkor a képviselők ugys tudják, hogy a vita meglehetősen áldatlan. Mért is érdeklődnének tehát iránta? Egyszerűen megnézik a fekete táblát, tudomásul veszik, hogy a mai napon Psik Lajos, Kemény Pál és Dózsa Endre kívánnak szólni, aztán pedig a legtöbbje elszéled. Ki a folyosóra megy, ki meg egyenest haza . . .

Tizenkét órára a fekete tábla programja le volt őrölve. A három följegyzett szónok elmondotta a beszédét s aztán miniszteri választások következtek. Nem kevesebb, mint hat s ebből csak a belügyminiszterre is négy esett. A fővárosi vízmizéria, a bagaméri zendülés, a liskófalvi vérengzés és a korlátozott gyülekezési jog kérdéseiben adta meg a szükséges felvilágosításokat s az interpellálók ugyan nem, de a párthívek igenis megnyugodtak a felvilágosításokban. Csak a liskófalvi vérengzésnél volt némi fennakadás, mivelhogy ennél Molnár apát a határozatképesség megállapítását követelte, ami mostanában okvetetlenül az ülés fel-függesztését vonja maga után. Mert a t. Ház természetesen nem határozatképes. A kényszerű szünet alatt azonban Perczel Béni össze tudott toborzani egy csomó törvényhozót s így a képviselők, számszerint összesen száznegyven, ezt a választ is tudomásul vehették.

A másik két válasz báró Bánffy Dezső és báró Dániel Ernő ajkairól hangzott el és ez a két válasz az ellenzékét is megnyugtatta. De a hat válasz együttesen olyan sokáig eltartott, hogy a mára bejelentett három új interpellációt kiszorította a hétfői ülésbe. Akkor fogják Boda Vilmos, Kossuth Ferencz és Pichler Győző a különböző rendőri kérdésekben meginterpellálni a minisztert, természetesen mind a hárman — a belügyminisztert.

Az egyetlen szép momentum az ülés elején volt. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök ekkor terjesztette be törvényjavaslatát a negyvennyolczas események nemzeti megünneplése tárgyában.

— Éljen! — zugott a jobboldal, míg a szélsőbal némaságával tüntetett. De azért a folyosón a szélsőbal sem tagadta, hogy örül a javaslatnak . . .

A képviselőház ülése.

Kezdetben Szilágyi Dezső elnökölt, de csak addig, míg báró Bánffy Dezső miniszterelnök beterveztette a negyvennyolczas események nemzeti megünnepléséről szóló javaslatot, amelyet az igazságügyi bizottsághoz kért utasítani. Talán attól tartott, hogy a szélsőbal már a javaslat benyújtása körül a vitába akar bocsátkozni s ezért jött el Szilágyi is szombat daczára elnökölni. A szélsőbal azonban néma maradt s még az sem ingerelte, mikor a többség lelkesen kiáltotta:

— Éljen!

Alig történt meg a javaslat benyújtása, Szilágyi átadta az elnöki székét Láng Lajosnak és eltávozott.

A képviselőház pedig folytatta az igazságügyi vitát.

A sajtószabadság.

Erdély Sándor igazságügyi miniszter felszólal, hogy Apponyi tegnapi beszédére megjegyzéseit tegye. Ma is azt bizonyította, hogy a sajtószabadság teljes érvényében fennáll. A félreértés az, hogy Apponyi a szóló szavait úgy értelmezte, hogy a kormány technikai akadályok nehézsége miatt nem tesz kivételes törvényhozási intézkedést. Akadályokat és nehézségeket említett, de ezeken politikaiakat értett, mert a kormány nézete szerint a kivételes intézkedések nem egyeznek meg a liberális elveivel. A kivételes intézkedések csak a legvégső szükség esetén vannak megokolva, de ez még nálunk, há! Istennek, nem következett be. Az pedig nézete szerint nyilvánvaló, akármit mond Apponyi, annak bevallása, hogy Magyarország a rendet csak kivételes intézkedésekkel tudja föntartani, a külföld előtt kedvező színben bizony nem tüntetné föl. Az őszinteség hiányával igaztalanul vádolja Apponyi a szólót. Mert ő azt is megtehette volna, hogy bizalmas rendeletben utasítja az ügyészségeket a törvény szigorú és pontos alkalmazására. E helyett nyíltan rendeletet bocsátott ki.

Psik Lajos beszéde elején a sajtószabadság kérdésével foglalkozik s azt vitatja, hogy megtámadtatásáról szó sem lehet. Polemizál Apponyival s azt hiszi, hogy ha a kormány az 1848-as törvény revíziójáról törvényjavaslatot nyújtott volna be, nem kerülhette volna el a Ház az obstrukciót, amelyben már kétszer volt része. Ezután még a költségvetés egyes tételeivel foglalkozik. Végül kijelenti, hogy az igazságügyi budgetet elfogadja.

Gróf Apponyi Albert szavai értelmének helyreállítására kér szót. Nem azt állította, amit Psik mondott, hogy ugyanazokat a rendeleti intézkedéseket, melyeket a kormány most a sajtó dolgában tett, elfogadja, ha a kormány a törvényhozás útján kívánta volna azokat megtenni. A 48-as sajtótörvény revízióját pedig a világért sem kívánja. A szóló egyedül csak kivételes és ideiglenes intézkedéseket helyesel s csak ilyeneket is fogadna el.

Psik Lajos kijelenti, hogy őt Apponyi félreértette. Ő azt mondja, hogy ha a kormány javaslattal jött volna a Ház elé, annak a sajtószabadság védelme címén okvetlenül obstrukció lett volna a következménye.

Kemény Pál tiltakozik Psik amaz állítása ellen, hogy az olyan törvényjavaslatot, mely imminens veszély ellen szól, az ellenzék obstrukcióval támadná meg. Ez gyanúsítás, melyet visszautasít. Meg van győződve, hogy ilyen törvényjavaslatot, ha megvan a valóságos szükség, pártja nem támadna meg. Szól ezután a népek való igazságszolgáltatásáról. Első sorban rossz, ugyyszólván tehetetlen a községi bíraskodás. A szolgabírák nem törődnek vele, mert tulajdonképpen judikatura, az igazságügyminiszternek pedig nincs joga beleszólni s így csaknem teljesen el van hanyagolva ez a bíraskodás. Sürgeti ezután az ügyvédi porrendtartást. Figyelmezteti a minisztert, hogy a zirczi járásbírósg oly szűk és sötét, hogy a börtön sokkal barátságosabb. A község most hivatalházat épít és kéri a minisztert, hogy béreljen abban a járásbírósgnak helyiséget. A költségvetést nem fogadja el.

Dósa Endre a jogállam és a felekezeti állam ősi harcát látja megújulni, és mint régen, ma is a felekezeti állam sátorában küzd a reactio, vele szemben pedig a jogállam érdekében a haladás. A nemzeti és jogállamot tehát minden irányban erősíteni kell és első sorban jobb helyzetbe kell hozni a köztisztviselőket. A költségvetést különben elfogadja. (Helyeslés jobbfelől.)

Az elnök öt percze felfüggeszti az ülést.

Hat miniszteri válasz.

A szünet után a miniszterek válaszoltak a hozzájuk intézett interpellációkra.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök Várossy Gyulának felelt Turóczy Dávid öreg honvéd segélyezése dolgában tett interpellációjára. Visszautasítja Várossy amaz inszinuációját, hogy ő protekciót gyakorolna a honvédségélyezésnél. A szóban forgó Turóczy Dávid kilencz forint adót fizet és nem is volt tényleges honvédharcos . . .

Mentaller Lajos: Ágyúöntő volt. Gábor Áronnal együtt öntötte az ágyut.

Báró Bánffy Dezső: A csernátoni puszkaporgyárban volt felügyelő őrmesteri ranggal és nincs is honvédigazolványa, Ezért nem nyugdíjazta, mert a szabályzat szerint csak a kombattans honvédek kaphatnak nyugdíjat vagy segélyt. Kéri válasza tudomásul vételét s kéri a Házat, hogy Várossy tájékoztatlan kérdéseire ne kelljen válaszolni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Várossy Gyula: Ha egyik honvéd kap segélyt, a másik nem, az csak protekció lehet.

Egy hang jobbról: *Hogy van a bátyja?* (Derűtlenség.)

Várossy Gyula: Egyébként, ha Turóczy Dávid csakugyan kilencz forint adót fizet, akkor elismeri, hogy az elutasítás jogos volt.

A többség a választ tudomásul veszi.

Báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter azt feleli Neumann Árminnak az új osztrák biztosítási regulatívum dolgában tett interpellációjára, hogy az igazságügyminiszterrel egyetértőleg lépéseket tett a sérelmes osztrák intézkedés elejtése dolgában s ez sikerrel is járt. A kiegyezési javaslatokban ki lesz mondva, hogy a magyar társulatok az Ausztriában való működésre semmi koncesszióra nem szorulnak, hanem fiókokat szabadon állíthatnak. Kéri a választ tudomásul vételét.

Neumann Ármín a választ köszönettel veszi tudomásul.

A Ház is.

Perczel Dezső belügyminiszter Molnár Jánosnak a gyülekezési jogról szóló törvényt sürgető interpellációjára azt feleli, hogy valóban nincs kodifikálva a gyülekezési jog, de annak igen mélyen rejlő oka van. A kormány azonban foglalkozik a kérdéssel, de a jelenlegi időt nem tartja alkalmasnak. Majd akkor terjeszti be a törvényt, ha a közigazgatás szervezve lesz és az államnak az ország minden járásában meglesznek a közegei.

Molnár János a választ nem veszi tudomásul.

A többség tudomásul veszi.

Perczel Dezső belügyminiszter ezután Pichler Győzőnek a fővárosi vízműzési dolgában tett interpellációjára felel. A káposztásmegyeri vízmű nem kerül ugyan négy millióba, mint Pichler állította, de az bizonyos, hogy alacsony vízállásnál és rossz éghajli viszonyok közt, mint a mostani télen, a 120.000 köbméter víz helyett csak 40—45.000 köbmétert tudott szállítani naponta. Tény, hogy a mesterséges szűrők vize nem felel meg az egészségügyi kívánalmaknak, de orvosi szakértők véleménye szerint a fővárosban föllépett hagymáz oka nem kizárólag a víz. Ő minden intézkedést megtett, hogy redukálja a mesterséges vízsűrűst s azon van, hogy márcziusra, legkésőbb áprilisra nagyrészt természetesen szűrt vizet kapjon a főváros és a szent-ondrei szigetnél tíz új kutat furnak, melyek októberre megszüntetik a vízhiányt. Reméli, hogy a főváros hatósága lelkiismeretesen megteszi kötelességét a mizériák orvoslása dolgában; de ha azt tapasztalná, hogy a főváros lakosságának egészségét nem tudja megóvni, nem fog visszariadni a rendkívüli intézkedésektől. (Helyeslés jobbról.)

Pichler Győző a miniszter válasza végén foglalt fenyegetésnél fogva nem veszi tudomásul a választ. Bizonyítja, hogy a vízmű négy millióba fog kerülni és soha sem szállít a vízmű a vízszükséglet felénél többet. A szakértők véleményére sokat nem ad, mert azok egyike azt mondta, hogy a mesterséges szűrő vize kitűnően egészséges, a másik, hogy ha a főváros két hétig iszja e vizet, kihal az egész lakosság. (Derűtlenség.) Teljesen megbízhatónak ismeri el azonban a polgármester jelentését, mely szerint, amint a mesterséges szűrőket kikapcsolták, a hagymázbetegség azonnal csökkent. Föntartja az ő adatait. A választ el nem fogadja. (Helyeslés a szélsőbalon.)

A többség a választ tudomásul veszi.

Perczel Dezső belügyminiszter ezután Kiss Albertnek a bagaméri vérengzés dolgában tett interpellációjára felel. Habár a bagaméri zendülés nem szociálista izgatás eredménye volt, de ott is mutatkozik már a szociálista eszmék terjedése. A zendülés oka adóvégrehajtás volt, melyet a tömeg meg akart akadályozni, sőt tettelesen is megtá-

madta az asszisztáló csendőröket. A tömeg, mikor a csendőrök egy embert megszurta, félreverte a harangokat, megostromolta a községházat, agyon akarta verni a jegyzőt és felgyújtotta istállóját. Mikor eközben a csendőrök a községből elmenekültek, vagy kétszáz ember halálos fenyegetések között utánuk iramodott és a csendőrök eközben több lövést tettek visszafelé, melyek két embert megsebeztek. A tetteseket azóta letartóztatták, a katonaságot visszavonták s most Bagaméron csak egy csendőr-elkülönítmény van. A jegyző buzgó, pontos ember, aki ellen semmi ok nem volt fegyelmi eljárásra és saját szántából el akarja most hagyni a községet. A csendőrök fegyverhasználatára jogos volt.

Kiss Albert kijelenti, hogy az, amit itt a belügyminiszter elmondott, és az ő értesülése, homlokegyenest ellenkezik. Első sorban nem való, hogy Bagaméron szociálista mozgalom lenne:

Tóth János: Majd lesz most!

Kiss Albert: Értesülése szerint nem áll, hogy a végrehajtásnál törvényesen jártak volna el, mert azt a szegény embert, akit 1 forint 50 krajczárért leszurta, jótalauul egzekválták, mert nem volt hátralékban. És csak a Bach-korszakban egzekváltak zsandárral. Azt az embert hátulról szurták keresztül, hát hogy támadhatta meg a zsandárt? A történetekért és történelmekért a felelősséget a rendszere hártja, mely 1 forint 50 krajczár adóért, melyet az illető meg is fizetett, egy egész község nyugalmát fölzavarja. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Perczel Dezső belügyminiszter azt állítja, hogy az áldozat tudtán kívül hátralékban volt. Azért szurták le, mert a lefoglalt zsák kukoriczát lekapta a kocsiról.

Kiss Albert: Ezért jogállamban nem szabad keresztülszurni senkit!

Perczel Dezső: Nem szabad? Hiszen akkor a képviselőket sem tudom megvédeni attól, hogy a kabátot le ne huzzák róluk. (Zaj.)

Kiss Albert nem veszi tudomásul a választ.

A többség tudomásul veszi.

Perczel Dezső belügyminiszter végül Rakovszkynak a *liszkófalvi vérengzés* dolgában tett interpellációjára felel. A csendőrök szerinte jogosan használták a fegyvert.

„Nem vagyunk százan.”

Az elnök: Tudomásul veszi a Ház a választ?

Molnár János: Bocsánatot kérek, nem vagyunk százan!

Az elnök megbizja a jegyzői kart, hogy számlálják össze a jelenlevőket.

Minthogy a Ház csakugyan nem határozatképes, az ülést tíz percze föl kell függeszteni.

A szünet után Polónyi Géza azt mondja, hogy két óra után csak a Ház különös határozata alapján lehet tanácskozni. Egyébként most sem határozatképes a Ház.

Az elnök: Legalább e tárgyat fejezzük be.

Polónyi Géza: Kérem konstatálni a határozatképességet!

A jegyzők újra megolvassák a jelenlevőket és jelentik, hogy *száznegy képviselő van jelen.*

A Ház többsége erre tudomásul veszi a belügyminiszter választát.

A még hátralévő válaszokat és interpellációkat a legközelebbi interpellációs napra halasztják, Kossuth Ferencnek és Pichler Győzőnek azonban megengedik, hogy hétfőn interpellálhassanak.

KÜLFÖLD.

A Zola-pör. Párisból táviratozza tudósítónk: Zolának a semmitűszékhez benyújtott semmiségi panasza főleg a francia bűnvádi eljárásról szóló törvény 319. §-ának megsértésére támaszkodik, amely szakasz szerint a védőnek jogában áll minden egyes tanuhoz kérdéseket intézni. Már pedig *Boisdeffre*, a vezérkar főnöke, mindjárt előre kijelentette, hogy a kérdésekre nem felel és a törvényszék elnöke ezt helyeselte és ebbe belenyugodott. *Piquard* alezredes a mai naptól kezdve a francia hadseregben egyszerű köztisztviselő.

Ma autentikusan nyilvánosságra jutott, hogy milyen szavazataránnyal ítélték el az esküdtek Zolát. *Nyolczan mondták igent,*

négyen nemet. Az enyhítő körülmények tekintetbe nem vételét hat szóval határozták el hat ellen.

Zola holnap néhány napra elutazik Párisból, hogy az elmúlt hetek fáradalmait kissé kipihenje. A Zola által benyújtott semmisségi panasz felett a semmitőszék aligha fog május eleje előtt dönthetni.

A független sajtó egyértelműleg azt a nézetet vallja, hogy a kampagnak nincs vége. dacára a Zola-perben hozott ítéletnek és dacára Méline fenyegetőzéseinek.

A németek tiltakozása.

(Távirati tudósítás.)

A cseh tartománygyűlésnek ma politikailag igen nevezetes napja volt. Az ő Felségéhez intézendő feliratot tárgyalták és mivel e feliratban olyan kívánások vannak, amelyek ellenkeznek a most érvényben lévő állami alkotmányval és amelyeknek teljesítése egyértelmű volna a cseh közjog megvalósításával, a német képviselők kijelentették, hogy e tárgyalásokban nem vesznek részt és nyomban el is hagyták a termet.

Fokozta az ülés érdekességét az, hogy a kormány is a németek álláspontján van, amennyiben gróf Coudenhove helytartó világosan tiltakozott az ellen az államjogi föl fogás ellen, amely e feliratban kifejezésre jut.

Ilyen körülmények közt a konzervatív nagybirtokosok nem tudták, hogy a németek és a helytartó enuncziációival szemben milyen magatartást tanúsítsanak. A feliratot a bizottságban a csehek meg ők dolgozták ki. De a kormányra való tekintetből most még sem támogatják azt, hanem szintén elhatározták, hogy nem vesznek részt e tárgyalásokban, ellenben csudálkozásukat fejezték ki a helytartó nyilatkozata fölött.

Bizonyos az, hogy az ellentétek a németek és a csehek közt a mai nappal újra kiélestedtek.

Az érdekes ülés különben így folyt le:

Előben fölállott a németek részéről Lippert Gyula, a tartományi főmarsall helyettese és tiltakozott a fölirati javaslatban kifejezett elvek ellen. Többek közt a következőket mondotta: „Mi ünnepiesen kijelentjük, hogy ragaszkodunk az osztrák császárság egységéhez és az ő Felsége által adott alkotmányhoz. Mi nem hittük, hogy oly fölirati javaslat kerülhet napirendre, ami ellene fordul mindannak, ami drága a mi népünknek és nekünk, akik e két s fél milliónyi nép képviselői vagyunk. Mi ezennel ünnepélyesen kijelentjük, hogy mi sem ezen, sem az ezzel kapcsolatos tárgyalásokon többé részt nem veszünk. (Hosszantartó élénk tetszés a németek padjain.)

A német képviselők erre kivonultak a teremről.

Kramarz, mint a felirati javaslat előadója, sajnálatát fejezi ki a németek magatartása fölött és hangsúlyozza, hogy a föliratban nincs semmi, ami sértené a németeket. A fölirat csak azt kívánja, hogy helyreálljon Csehország régi fénye és szent Venczel koronája újra a császár-király fején ragyogjon. Ez nem a faji egoizmusnak, hanem annak az óhajtnak kifejezése, hogy a birodalom nagy és hatalmas legyen. (Tetszés a csehek padjain.)

Erre fölállott gróf Coudenhove helytartó és röviden azt mondta, hogy egyszerűen arra a kijelentésre szorítkozik, hogy a kormány nem áll a fölirat államjogi álláspontján.

A cseh dr. Engel a javaslat mellett emelt szót. Ha a kormány — ugymond — kétségbe vonja a csehek álláspontját, akkor egyenes ellentmondásban van az alkotmány alapelveivel és az októberi diplomával. (Tetszés a cseheknel.) A kormány számára csak egy ut van, az az ut pedig amelyen visszatérhet Ausztria felépítésének és létének feltételeihez, az, hogy Ausztria legyen hazája, védője és menedéke valamennyi egyenlő jogu és egyenlő értékű népének. (Viharos tetszés és perczeig tartó taps a cseheknel.)

Vasaty kifejtette, hogy vissza kell térni a cseh program alapjához.

Lobkovitz Ferdinánd herceg kijelentette a konzervatív nagybirtokosok nevében, hogy pártja

nem szándékozik a tárgyaláson részt venni. A kormány nyilatkozata meglepte őket.

Dr. Kramarz előadó záróbeszédében rámutatott arra, hogy ma van a februári alkotmány évfordulója. A kormány talán kötelezve érezte magát, hogy e napon az alkotmány mellett nagyon engagáltak mutatkozzék. De mennyire változtak a viszonyok azóta, amikor a februári alkotmány életbe lépett. Akkor még nem látta a világ, hogy mire viheti a centralizmus és hogy mint rombolták le maguk a centralisták a centralizmust! Ma a februári alkotmányért sikra szállani, enyhe kifejezéssel anachronizmus. A cseh nép nem ingattatja meg magát meggyőződésében. A kormányok jönnek-mennek, a cseh népben megmarad a szent hagyományokhoz való hűsége és ragaszkodása.

A szavazásnál valamennyi képviselő feláll és a tartományi főmarsall a feliratot elfogadottnak jelenti ki. (Viharos, hosszantartó tetszés és taps.)

TÁVIRATOK.

Merénylet a görög király ellen.

Athén, február 26. (Este 7 óra 10 percz.) György király ellen merényletet követtek el. A király sértetlen maradt.

Athén, február 26. (11 óra 55 percz éjjel. Havas.) Midőn a király este 5 óra felé Mária hercegnővel Phaleronból kocsin visszatért a városba, két ember, aki az utszéli árokban volt elbujva, több puska lövést tett a kocsira. Az első lövés nem talált; a második lövés megsebesítette a csatlósok egyikét a karján.

A fogat elvágatott.

A merénylők még hétszer lőttek a kocsi után, de egy lövés sem talált. A király és a hercegnő sértetlenül érkeztek vissza a palotába.

A merénylet hire, amelyről eddig még csak kevesen tudnak, óriási szenzációt kelt. A tettesek egyike szürke ruhát viselt.

A király kijelentette, hogy a merénylőket könnyen felismerné.

A tettesek elmenekültek.

Az alsó-lendvai választás.

Alsó-Lendva, február 26. A szabadelvű párti választók, imponáns többségben, a legnagyobb rendben vonultak be Alsó-Lendvára. A néppártiakat nagyon kellemetlenül érintette, hogy az eddig általuk fanatizált tömeget mások felvilágosították. A nép most már szabadon gyakorolhatja választói jogát s ez a közigazgatási hatóság érdeme.

A szavazás lassan folyik, mert Izsó elnököt, aki néppárti, szenvedélye annyira elragadja, hogy többször általános megbotránkozást keltett. A választási helyiség körül katonaság és csendőrség tartja fenn a rendet. Egy század huszár, két század ulánus, száz gyalogos és negyvenöt csendőr van készenlétben.

Déli 12 órakor Mandel Pálnak 180 s a néppárti Marsovszky Endrének 132 szavazata volt.

Délután 1 óra 45 percz.

Muraközből 700 Mandel-párti választó érkezett. Muraszerdahelyen körülbelül 300 asszony utját állotta a választóknak és kövel dobálták meg őket. Az ulánusok a zavargókat szétkergették s a csendőrök négy asszonyt letartóztattak. A szavazatok aránya ez:

Mandel 401
Marsovszky 283

Esti 10 óra.

Mandel 1010
Marsovszky 896

A választás a késő éjjeli órákig fog tartani, mert a kerületnek összesen 2300 választó polgára van.

Éjjel után 1 órakor.

A szavazást most rekesztették be s a választás eredményét is kihirdették, Mandel Pál 1226, Marsovszky Endre pedig 1134 szavazatot kapott s így 92 szótöbbséggel a szabadelvű párt jelöltje győzött a néppárt jelöltjével szemben.

A német kormány többsége.

Berlin, február 26. A költségvetési bizottság mai tárgyalásának eredményeként már kitűnik, hogy a birodalmi gyűléstől kért hajóépítkezések felett való szavazásnál erős többség fogja a kormány előterjesztését támogatni.

Az olasz postaminiszter halála.

Róma, február 26. Sineo posta- és táviratügyi miniszter két heti betegség után ma este 11 óra 5 perczkor orbánzban meghalt.

A kormányzó-kérdés.

London, február 26. Angliának a krétai kormányzó kérdéssel szemben elfoglalt álláspontjának megváltoztatása, amint azt itteni beavatott körökben beszéltek, Angliának a portánál levő képviselője személyében változást fog előidézni. Az a hír, hogy Sir Curry konstantinápolyi nagykövetet Rómába belyezik át; az olasz nagykövetségi állás ugyanis legközelebb megüresedik, mert a római angol nagykövet, Sir Ford, nyugalomra akar vonulni.

A német császár ebédje.

Berlin, február 26. A császár és a császárné ma ebédet adtak, amelyre a nagykövetek, nejeikkel, és a katonai attasék voltak hivatalosak. A császár Szögyény-Marich osztrák-magyar nagykövet neje és Mendez de Vigo spanyol nagykövet neje között, a császárné Szögyény-Marich és Lanza gróf nagykövetek közt ült.

A katasztrófa után.

Madrid, február 26. A spanyol kormány egy jegyzéke megczáfolja ama jelentést, mely szerint tengeralatti aknák okozták volna a „Maine” hajó katasztrófáját és egyuttal kifejezi megbotránkozását az amerikai lapok eme koholmányai felett. Független lapok, mint az „Imparcial” és a „Heraldo” az Amerika és Spanyolország közti viszonyt nagyon feszültnek mondják és kijelentik, hogy csakis Mac Kinley érdeme, hogy mindedig meg tudta gátolni a háború kitörését.

Páris, február 26. A New-York Herald itteni kiadása a lap havannai külön tudósítójának jelentését közli, amely azt állítja, hogy a Maine amerikai hajó felrobbanását kívülről ható erő okozta, amely a hajó alsó részét érte. A Maine elejét elszakította a robbanás, úgy, hogy az légbé röpült.

Madrid, február 26. A minisztertanács elhatározta, hogy Augusti tábornokot a Fülöp-szigetek helytartójává nevezi ki. A minisztertanács konstata, hogy Spanyolország és az északamerikai Egyesült-Államok között a viszony most is, mint ezeltől szívélyes és sajnálkozásának adott kifejezést az amerikai sajtó magatartása fölött, amely a közvéleményt felizgatja.

HIRESK.

E hónap végével új előfizetés nyílik az „Országos Hírlap”-ra. Felkérjük tehát már most azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése a hónap végével lejár, hogy azt idejekorán megújítsák, nehogy a lap pontos szétküldése körül hiba történhessen. Mutatványszámokat kívánatra szívesen küldünk. Most belépő új előfizetőinknek kívánságára szívesen megküldjük MIKSZÁTH KÁLMÁN politikai és társadalmi tréfás rajza:

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ

eddig megjelent folytatásait, amelyből külön-lenyomatot készítettünk számukra.

Az „Országos Hírlap” előfizetési ára:
egész évre: 14 frt, negyedévre: 3 frt 50 kr.
félévre: 7 frt, egy hónapra: 1 frt 20 kr.
Az „Országos Hírlap” kiadóhivatala.

— A király ma reggel is, mint rendszerint a várkertben. Délelőtt gr. *Goluchovskij* külügyminisztert, *Kállay* Béni közös pénzügyminisztert és báró *Gautsch* osztrák miniszterelnököt külön-külön hosszabb kihallgatáson fogadta a király.

Délután 6 órakor a budai királyi várakban 30 teritékü udvari ebéd volt, amelyen *ő Felségén* kívül résztvettek: báró *Bánffy* miniszterelnök, gróf *Széchenyi* Gyula királyi főlovászmester, *Szilágyi* Dezső, a képviselőház elnöke. *Pável* Mihály püspök és báró *Majthényi* László valóságos belső titkos tanácsosok, továbbá *Josipovich* Imre, *Erdély* Sándor, *Lukács* László, *Perczel* Dezső, *Wlassics* Gyula, báró *Dániel* Ernő és *Darányi* Ignác miniszterek, *Tarkovich* államtitkár, *Szmrecsányi* Pál, *Firczak* Gyula és *Bogdanovics* Luczian püspökök, *Fehér* Ipoly pannouhalmi főpap, báró *Bohus* Zsigmond, *Révay* Simon és gróf *Majláth* József kamarások, gróf *Bethlen* Géza és gróf *Hugonay* Béla főispánok, továbbá *Rudnay* Béla főkapitány, herceg *Liechtenstein* első főudvarmester, gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy, gróf *Paar* lovassági tábornok és *Bolfras* altábornagy főhadsegédek, *König* udvari tanácsos és herceg *Dietrichstein* szárnysegéd.

— A királyné utazása. *San-Remóból* táviratozzák, hogy a királyné márczius 5-én elutazik onnan és a genfi tó melletti *Territetbe* megy.

— A Szalavszky-Rakovszky ügy. Szalavszky Gyula segédei, *Pulszky* Ágost s a most távol levő *Tallian* Béla helyett *Gajari* Ödön képviselő ma délelőtt felkeresték *Rakovszky* István segédeit, hogy a Szalavszky-Rakovszky-ügyben felvett eredeti jegyzőkönyvben felajánlott elégtételt megsürgessék. *Rakovszky* segédei közül csak *Bolgar* Ferenc képviselővel találkozhattak, aki a választ akkorra halasztotta, amikor *Rakovszky* másik segédeivel már beszélhetett.

A becsületbíróság három tagja Szalavszky Gyula segédeinek a következő levelet írta: **Méltóságos Pulszky Ágost és Tallian Béla uraknak**

Helyben.

Tisztelt barátunk!

Azok után, amik a becsületbíróság tegnapi esti ülésében történtek, eljutottunk addig a határvonalig, amelyen túl immár a mi megbízatásunknak is vége szakadt.

Az ügy érdemét illető meggyőződésünknek magában a becsületbírósági jegyzőkönyvben adván kifejezést, ez alkalommal köszönetünket akarjuk előtéríteni kinyilvánítani a bennünk helyezett megtisztelő bizalomért. Őszinte nagyrabecsülésünk kifejezése mellett, szíves baráti üdvözléssel maradtunk

Budapest, 1898. február 26-án,
igaz tisztelőitek

Hollán Ernő altb., *Üchtritz* Zsigmond
Bezeredy Pál.

— *Schwimmer* Ernő halála. *Schwimmer* Ernőnek, az egyetem elhunyt tanárának ravatálát ma állították fel a József tér 11. számú gyászházban. A részvétlátogatók egymást érik a gyászoló családnál. A halottat holnap, vasárnap délután 3 órakor temetik el a kerepesi-úti temetőben.

— A budapesti papnevelőintézet új igazgatója. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, dr. *Városvy* Gyula címzetes apátot és kalocsai főszékesegyházi kánonokot a budapesti központi papnevelőintézet igazgatójává nevezte ki.

Városvy Gyula 1846-ban, augusztus tizenharmadikán született Zomborban. Theológiai tanulmányait a budapesti szemináriumban s a bécsi Augustinumban végezte. 1870-ben szentelték pappá, öt évvel később ment *Haynald* kalocsai érsekhez levéltárosnak, 1876-ban szentszéki jegyző lett. Később a kalocsai szeminárium rektora, az érseki léczeumban az egyháztörténelem és kánonjog tanára, majd címzetes apát, a tiszai kerület főesperese s *Császka* György kalocsai érsek oldalkanonokja volt. Pár héttel ezelőtt XIII. *Leó* pápa házi praelátusává nevezte ki. *Városvy* igen kedvelik nagy műveltségeért és kellemes modoráért. Az új rektor rövid időn belül elfoglalja az egy évig átván hagyott rektori állást

— *Drumont* és *Clémenceau* párbaja. *Párisból* táviratozzák: A „*Libre Parole*” mult szombati számában *Drumont* szidalmazta *Georges Clémenceau*-t. *Clémenceau* néhány nappal azelőtt azt kérdezte:

— Hol volt *Drumont* 1870-ben?

Erre Drumont azt mondta:

— Én kapitány voltam, de ön, *Clémenceau* ur, a montmartre-i mairie-n volt és az ön gyávaságának és *Meyer* Simon zsidó kapitány büntetésében való részességének köszönhető, hogy két tábornokot lelőttek.

További szidalmak után így végezte be *Drumont* az ő cikkét:

— Ön nyomorult, de legalább megvan az az egy érdeme, hogy ebben az egyben tökéletes.

E támadások miatt *Clémenceau* a Zola-pör befejezte után azonnal elküldte segédeit *Drumont*-hoz. A segédek pisztolypárbajban állapodtak meg, amely Páris közelében ma délután volt.

Éjjel a párbajról a következő táviratot kapjuk: A párbaj a Bois de Boulogne melletti Aux-Princes-parkban levő nyílt velomanégo-ban ment végbe. *Clémenceau* azt kívánta, hogy a párbaj előtt a lapokban semmit se írjanak róla, hogy a Párisban szokásos párbajscenariót, amely abban áll, hogy lapok rajzolói, fotografusok és ugynevezett barbajhabitűek bámulják a párbajozókat, ilyen módon elkerüljék. A két fél segédei nagyon súlyos feltételekben állapodtak meg. *Clémenceau* segédei *Terrin* és *Dorian* volt képviselők, *Drumont*-éi *Mouniot* és *Biot* őrnagy voltak. A párbaj feltételei voltak: vontcsövű pisztoly, 20 lépés távolság, háromszori golyóváltás. A párbajban egyik fél sem sebesült meg. A felek kibékülés nélkül távoztak.

— Földrengések. *Diakovárról* jelentik, hogy ott tegnapelőtt éjjel után félegykor nyugot-keleti irányu földrengést éreztek. — *Gornja-Riekáról* táviratozzák: *Ludberg* környékén szerdán este 8 órakor négy másodpercig tartó, mennydörgésszerű zajjal járó, kelet-nyugoti irányu erős földrengést éreztek, amely csütörtökön 4 óra 30 perczkor erősebb mértékben ismétlődött, úgy, hogy a szobákban a butorok fölfurdultak.

— Éhező munkások. Az aradi főkapitány előtt tegnap száználmas, kiéhezett alakok könyörgtek, hogy mentse meg őket az éhhaláltól. Ötvenhárom horvát munkás foglalkozás, pénz és egy betevő falat nélkül ácsorgott a tornáczon. Négy héttel ezelőtt jöttek Magyarországra munkát keresni. Egy darabig Erdélyben kóborogtak, de sehova sem tudtak beszégetni; mikor Aradra vetődtek, csekély pénzük és élelmiszereik elfogyott s munkát itt sem kaptak. két-három napig lézengtek éhesen, átfázva s tegnap délután aztán végső kétségbeesésükben a hatósághoz folyamodtak segítségért. A főkapitány előterjesztésére Arad város tanácsa 260 forintot utalványozott a szerencsétlen embereknek s ebből élelmi szereket vásároltak számukra. Este jóllakva vitték őket a vasúthoz és illetőségi helyükre, *Ogulinba* szállították őket.

— A milliomos csavargó. Rendkívül érdekes ember halt meg nemrégiben Chicagóban. *Berry* James volt a neve és New-York legtekintélyesebb orvosának, egy többszörös milliomosnak a fia. Mivel gyermekkorában roppant szilaj és vásott volt, szülei nem nagyon szerették s midőn 12 esztendőskorában nyomtalanul eltűnt, nem is kerestették. A zabolátlan és tanulatlan fiu aztán a csavargásra adta magát. Fakról-falura, városról-városra bujdosott, mindenütt szegény emberek oktalmában bízokodva. Harmincz esztendőt töltött el így. Bejárta többször egész Amerikát. Majd mindenhol ösmerték már és az „*éhes Jim*” néven szólították, mivel roppantul elkényszeredett külsejű volt szegény. Másfél év előtt, barangolásai közben, New-Yorkba tévedt. Itt meghallotta, hogy atyja meghalt és sok milliónyi vagyonát is mind ő rá hagyta. Az „*éhes Jim*”-ből egyszeribe a milliomos *Jim* lett, de a régi szokásait csak nem vetette le. Nem vásárolt magának palotát, nem is telepedett le New-Yorkban, hanem folytatta vándorlásait. Első dolga volt különvonalot rendelni, amelyen Mount-Vernonba utazott, ahol legjobban ösmerték s ahol azután már milliomos csavargóra változtatták a nevét. Az

előbbi koldus nagybüszkén járkált néhai nyomorúsága színhelyén; finom uri ruhában járt, sok gyűvűvel, gyémántos tűkkel, óralánczozal. Mount-Vernonban a legelőkelőbb szállóban szállt meg és az egész emeletet kibérelte. Azonkívül egész sereg szolgát szegődtetett és mindenütt örülten szórta a pénzt. Régi pajtásai nagyon megörültek, mikor látták, hogy mennyire fölverte Isten a dolgát és a hajdani czimbora nem is volt haláttan. *Jim* először is felkereste azt a korcsmát, amelyben öt esztendő óta tartozott két dollárral a pinczérnek és óriási lakomára oda-csodította az egész város csavargóit. Mikor vége volt a mulatságnak, nagyobb bankjegyet adott a korcsmárosnak és nem akarta a visszajáró nagy összeget elfogadni. Azután bemutatta magát a pinczérnek és két dollárnyi tartozásáért kétezer dolláros checkkel fizetett. Egy nagyobb bankjeggyel szivarra gyujtott, aztán szótört a jelenlevők közt nagy csomó ötdolláros. Azután folytatta utját más helyekre, ahol szintén voltak jó emberei. Akármerre járt, mindenütt szórta az ötdollárosokat; gyufaáruló tiuknak, virágáros leánynak, ujságárulónak. Mikor már a rengeteg vagyon javarészt elpazarolta, akkor megnősült. Elvette Amerika legbolondabb és legteközlebb leányát. Rövid idő alatt az utolsó centig elmentek a milliók s az utolsó centtel a felesége is elhagyta. Mindenkitől elhagyatva folytatta még néhány hónapig a csavargó életet, de a folytonos rendetlen életmód és a sok nélkülözés ágyba döntötte és Chicagóban a szegények házában halt meg.

— Előkelő család. *Kopenhágából* a *N. Fr. Pr.* utján nagy sikkasztásokról és csalásokról kapunk hírt, amelyeket igen jómódu és előkelő emberek követtek el. A nagyszabású csalásokról, mint levelezőnk táviratozza, a Kopenhágában megjelenő *A mi országunk* című lap a következő *Odesszából* keltezett hírt közli: Nagy feltűnést keltett az a hír, hogy *Odesszában* és *Szbasztopolban* nagy sikkasztásoknak jöttek a nyomára, amelyeket az orosz fekete-tengeri hajóhad számára rendelt készénzállítások körül követtek el. E bűnös manipulációk miatt egy *Sbolianski* nevű gazdag odesszai kereskedőt és a tengernagy hivatal több magasrangú közegét elfogták. *Sbolianskit* 300.000 forint biztosíték letétele után szabadlábra helyezték és egész vagyonát lefoglalták. Egyelőre megállapították, hogy 50.000 tonna készén erejéig csapták be az admiralitást. Az elfogottak közt van egy tengernagy is, aki az összes megvesztegetésekről és csalásokról egész rendszeres könyvet vezetett.

— Kéztogó. *Dr. Márkus* Sándor fővárosi ügyvéd eljegyezte *Eisler* Fanny kisasszonyt Bécsből.

— Bányakatasztrófa. Az Aachen melletti *Mária-aknában* — mint táviratozzák — bányaszerencsétlenség történt. Három ember meghalt és több súlyosan megsebesült.

— Egy szerencsétlen család. *Párisból* telegrafálják: *Léval* hadnagy neje ma, véletlenül, kiesett az ablakból, amint éppen hazatérő férjét várta. Holtan terült el a földön. *Léval* hadnagy, az ugyanilyen nevű volt hadügyminiszter fia, kétségbeesésében öngyilkosságot akart elkövetni, de ebben megakadályozták. *Léval* asszony még csak e hónap 8-ika óta volt neje *Léval*nak és mostohaleánya volt *Warney* tábornoknak, aki a *Charité-bazár* égése alkalmával életét veszítette.

— Regény a bűnügyi áktákban. *Gyulai* levelezőnk jelenti a következőket: *Kreuchel* Gyula módos szülők gyermeke volt Vészton. Egyetlen gyerek lévén, anyja ugyancsak elkényeztette. Tizenkilenc éves korában árva lett s hatvanezer forint vagyon szakadt rá. A szerencsétlen fiatal ember nagy mértékben az itálnak adta magát s oly tékozló lett, hogy rövidesen e kis faluban elverte vagyonát, elannyira, hogy élete utolsó idejét disznófalban töltötte. Ez elzúllott élet nagyobb fegyelmi, majd bűnügyi vizsgálatra vezetett, melybe igen előkelő emberek voltak belekeverve. Ugyanis a gyanus körülményeknek egész sora merült föl, hogy *Kreuchel* azoknak áldozata, kiknek a törvény kezébe adta gyamoni és szellemi érdekeinek védelmét. Nagy *Károly* nyugalmazott árvaszéki elnök ugyanis még *Kreuchel* kiskorúsága idején megvette tőle 3000 frt vétéláron

a gyulai Glück-majort, aztán időelött nagykorúsította, jóllehet tudta, hogy ez a deliriosus fiatalember anyagi romlásra fog vezetni. A nagykorúsítást kimondó ülésben Nagy volt legjobban a nagykorúsítás mellett. Sulyos gyanúkok merültek föl *Baczcs* Lajos magányám és *Pákozdy* Gábor közgyám ellen is s midőn a fegyelmi kereset lefolyt, az iratokat a törvényszékhez tették át. A szenczi bíró azonban sokáig húzódott, időközben *Kreuchelt*, mikor vagyonának már csak romjai maradtak, újra gyámság alá helyezték, mire nemsokára meghalt. Annyira megszokta az alkoholt, hogy valóságban öngyógyított, ha a szokott egy liter pálinkát naponként meg nem kapta. Jellemző, hogy mikor még volt miből mulatozni kiskorcsmárosoknál 1100 forintos kontót csinált. A törvényszék a bűnügyi eljárásra nem látott elég okot s a további eljárást beszüntette.

— **Áttérés az iskolában.** *Wiesbaden*-ből írják a következő érdekes áttérési esetet: Egy körülbelül tizenhat éves zsidó fiú, aki az itteni gimnázium tanulója, egy evangélikus társát rávette, hogy őt, a zsidó fiút a katolikus hitre térítse. A „*Rheincourrier*” szerint ezt az áttérést katolikus részről, bár a szülők tiltakoznak ellene, formailag teljesen helyesnek ismerik el. A tanulókat azonnal kizárták az iskolából.

— **Tolvajok klub-ja.** Mindenféle szövetséget van már, gondolta *Gál* István hentesmester, csak a tolvajok nélkülözök ezt a hasznos intézményt, amely a közös érdek erős falával megvédelmezi a gyöngye egyént a hatalom tulkapásai ellen. Az elnök én vagyok, ismereteim nagyok, dudolta, de mit ér, ha tagok nincsenek. A haj azonban nem volt valami nagy. Az alapszabálytervezetet olyan sokatigézőnek szerkesztette meg, hogy a tagtársak száma hamar felül multa a legvérmesebb reményeket is. *Schnurr* János, *Padleiner* Rezső hentes legények és *Kósa* lakatos legény lettek a klub tagjai: A klubélet virágzott, az értekezletek egymást érték nem zárt, hanem kifeszített ajtók mögött. Legutóbb a Ferenczkörúti 42 szám alatt levő *Endersz-féle* fűszerkereskedésben gyűléseztek s mivel nem jelentették be előre a rendőrségnek, rajtuk ütöttek. Sok viselt dolgukat kiderítették ezután. Így többször betörték *Macskássy* Sándor vendéglősnök Prater-utca 12. szám alatt levő pinczéjébe, ahonnan több hordól s finom borral telt üveget emeltek el. Feltörték *Behm* Ferencz hentesnek az örömvölgy-utca 10. szám alatt levő üzletét s 170 forint értékű szalonnát emeltek el. *Panz* Péter hentesnek fehérvári-ut 9. szám alatt levő üzletéből s promontori-uti raktárából hasonlóképen szalonnát vittek el. *Gál* István részint segédkezett nekik a tolvajlásban, részben, miután saját üzlete van, megvette tőlük a lopott holmikat. Van még egy társuk: *Walter* Arnold szemerédi születésű 25 éves henteslegény, akit ezideig még nem sikerült elfogni.

— **Viharok.** *Pancsovai* levelezőnk táviratozza, hogy az alvidéken néhány nap óta szélviharok vannak, melyek nagy károkat okoznak. *Belgrád* atatt a szélvihar a Dunagőzhajótársaság kilencz uszályát partra vetette. A vihar következtében a teherszállítás szünetel, *Báziás* alatt pedig teljesen megakadt a hajóközlekedés.

— **Kellemetlen vendéglátás.** Nagy kellemetlenségbe keveredett a pozsonyi rendőrség a vendégszeretete miatt. A múlt éjszaka egy rendőr a Hal-téren jól öltözött polgárt talált a földön fekvő. Bajt sejtve, nagy keservesen talpra állította s meggyőződve, hogy nincs semmi veszedelem, csupán az illető a kelleténél többet talált bevenni a jóból, az illetőt egy kollégája segítségével a kapitányságra vezette s átadta az ügyeletes tisztviselőnek, ki noha az előállított egyike Pozsony tekintélyesebb iparosainak, ahelyett, hogy haza vezettette volna, egy üres zárkába tette. Mikor aztán reggel szabadon akarták engedni, nagy meglepetésre azt vették észre, hogy a vendég — meg van halva. A szerencsétlen *Stettner* Károlynak hívják, 40 éves és pozsonyi illetőségű volt. Özvegy és két árva maradt utána.

— **Hírek a harcztérről.** A magyar vörös-kereszt-egylet mozgósítás esetére működési körébe felvette azt is, hogy a tiszti kaszinó helyiségében udósító-irodát rendez be, melyben a harcztéren

megsebesült, vagy megbetegedett katonák hollétéről és sebesülésük neméről, illetve megbetegedésük neméről ad felvilágosítást a kérdezősködő közönségnek. Ez irodának azért lesz fontos feladata, mert egész hazánkban csak e helyen lesz meg tudható teljes pontossággal, vajjon valamely katona megsebesült-e, vagy nem és az illetőt melyik katonai, vagy más kórházba szállították. Minthogy ez értesítés gyakran lesújtó a tudakozódó családnak, *Schlauch* Lőrincz bíboros-püspök indítványára, abban állapodtak meg, hogy a tudakozó-irodában való teendők végzésére lelkészeket kérnek föl, akiket állásuk, gondolkozásuk s egyéniségük legalkalmasabbá tesz e gyakran nehéz feladat teljesítésére. Erre vonatkozólag köriratot küldtek ma szét a fővárosi lelkészkezdő papságnak, amelyben a reformot ismertetve, felkérlik őket, hogy ez inspekciók elvállalására kötelező nyilatkozatot irjanak alá. A nyilatkozatok beérkezése után a lelkészeket felekezeti különbség nélkül értekezletre hívja össze a központi igazgatóság.

— **Öngyilkosság egy énekesnő miatt.** *Olmützből* a *N. Fr. Pr.* útján a következő táviratot kapjuk: *Fiala* Emil, a 2. dragonos-ezred egy hadnagya, ma öngyilkossági kísérletet követett el. A szemét lötte ki a revolverrel, a golyó a fejében maradt. Fialának egy budapesti chansonette-énekesnővel volt viszonya és az öngyilkossági kísérlet oka is ebben a viszonyban keresendő. Életbenmaradásához semmi remény.

— **Aki örült a fényképezésnek.** Ma reggel a főkapitányságnál egy ünneplőbe öttözött, frissen megborotvált s jól megfésült gömbölyű arcú szociálista jelent meg és előadta, hogy a kapott idézés értelmében készséggel aláveti magát a fényképezésnek. Mikor feljutottak a padlásra s a származására nézve cseh szociálista a gép elé ült, arra kérte a fényképezőt, hogy nagyon vigyázzon, nehogy elrontsa a képet, mert ő ebben az életben először áll most a masina elé. Nem kellett figyelmeztetni, hogy mosolyogjon, ezt annyira megtette, hogy a fényképező az oldalát tartotta nevében. A szociálista amíg fényképezte, nagy meglepedéssel mondogatta:

— Mégis jó az Isten! . . .

Azt hitte a szegény, hogy neki is adnak majd egy arcképet s így legalább jut egy a családjának is, mert bizony ő nem adhatott volna erre a célra egy krajczárt sem. Tehát mégis akadt egy szociálista, aki nem haragudott azért, mert lefotografálták.

— **Sikkasztó pénzbeszédő.** *Stumpf* Ferencz, az építőmesterek ipartestülete betegsegélyző pénztárának pénzbeszédője, beszédett 1050 forint tagsági díjat s ezzel az összeggel megszökött. A sikkasztásra az V. kerületi előjárásnál jöttek rá. *Stumpf*ot a rendőrség országszerte körözi.

— **Beleugrott a kutba.** Egy sokat szenvedett fiatal asszony megrendítő öngyilkosságáról ad hírt *pécsi* levelezőnk. A baranyamegyei Tengerin községben élt *Markovits* Józsefné született *Kata* Anna, az urával és két éves kis gyermekével. A nyáron az asszonyt váratlanul szélhűtés érte. Kezére, lábára megbénult és beszélőképességét is elvesztette. Sokáig szenvedett, míg a pécsi orvosok annyira segítettek rajta, hogy ismét járni tudott. De beszélni csak nem tudott és kis gyermekét sem gondolhatta. Ez annyira elkésztette, hogy tegnapelőtt éjjel kilopozott szobájából és az udvaron levő kutba ugrott. Mire tettét észrevették és a kutból kihúzták, már meg volt halva.

— **Zavargás az éhség miatt.** *Salaman-kában* — mint táviratozzák — körülbelül 3000 ember tüntetést rendezett és kenyér, meg munka után kiáltozott. A tüntetők több ház ablakait betörték, behatoltak a pályaudvarra és ott a gabonás-zsákokból kifosztották a gabonát.

— **Csalás vasúti jegyekkel.** *Temesvárott* — mint levelezőnk táviratozza — nagy feltűnést kelt *Roman* Elek vasúti altiszt elfogatása, aki már használt, de le nem bélyegzett menetjegyeket adott el az utasoknak és a pénzt a saját céljaira fordította. Az éber ellenőrzés miatt azonban nem sokáig folytathatta bűnös üzemelt. Most büntérsáit kutatják, akikől a jegyeket szerezte.

— **Tűz a conserv-gyárban.** *Weisz* Manfréd kölső soroksári-úti conserv-gyárában ma reggel kigyuladt a *töltény-hüvelyműhely* s az egész belső berendezés leégett. Az egész gyártelep veszedelemben forgott s nagyobb baj azért nem történt, mert a tűzoltóság idejében ott volt.

— **Aki fél a fiától.** *Riegler* Ferencz beregszói (Temes megye) lakos két évvel ezelőtt özvegy-ségre jutván, minden vagyonát egyetlen fiának, *Riegler* Ferencznek adta át, biztosítván magának fiánál életfogytiglani lakást és ellátást. Az utóbbi időben azonban az öreg *Riegler* ivásnak adta magát és hogy szenvedélyét kielégíthesse, gyakran meglopta fiát, kinek magtárjából vagy padlásáról pénzértékű tárgyakat elemelt és pálinkárávalóért eladott. Ezért nem egyszer lakolt már az öreg *Riegler* a fiától, sőt egy ízben fia kérelmére az ottani bíró le is csukatta, de azért ő csak tovább folytatta részegeskedését. E hónap 23-án a fiatal *Riegler* és felesége *Lippán* jártak, mialatt az öreg az éléskamrát feltörte, két nagy sonkát elemelt, melyeket potom áron el is adott. A sonkák árát még aznap el is hitta és az esteli órákban egy kissé kijózanodva ébredt csak rossz tettének tudatára. Fiától és menyétől való féltelmében a padlásra ment és a ruhaszárító-kötélen fölakasztotta magát. A késő este hazaérkezett *Riegler* atyját halva találta a padláson.

— **Pörüljélt tolvajok.** Mint *kecskeméti* levelezőnk írja, a *Keckeméthez* tartozó közeli Orgoványi pdsztán ma éjjel a református lelkészi lakot több juhász-ember ki akarta ázni, hogy onnan, amit lehet, elemeljenek. Ezt idejekorán észrevette a lelkész s a házásokra rálött, kik közül az egyik, *Göbolyi* Tóth János 60 éves nagypáhi juhász holtan rogyott össze. Mikor ezt a betörők észrevették, a holttestet magukkal czipelve, futásnak eredtek, de a lelkész újra rájuk lött; a második lövésre egy suhanczot sebesített meg könnyebben, akit azután később elfogtak és a keckeméti fogházhoz be is kísérték. Most erősen vizsgálják, hogy kik voltak még a tettesek.

— **Villamos és gázcsillárokat ajánl a Csillárgyár** részvénytársaság, Budapest, VII., Ilka-utca. (Közlekedés zuglói közúti vasuttal.)

— **Legdívatosabb tavaszi kalapok** a legelegán sabb kivitelben mérsékelt áron kaphatók *A. Legrand* divatszalonjában, Budapest, IV., Váci-utca 25.

— **Szépesség-hibák:** szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, fagyos végtagok, hajkorpa, hajhullás stb. ellen különféle szerek vannak forgalomban. Dr. *Révész* Benő fővárosi szakorvos feltűnő eredménnyel gyógyítja mindezeket a bajokat. Lakása Budapesten, Kerepesi-ut 63. szám.

— **Gazdáknak ajánlja a világhírű erfurti Schmidt** J.-C. czég virág- és főzelék-magvait. Kaphatók Budapesten a főraktárban *Radwaner* J. L.-nél Fűrdő-utca 4. sz. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Naplórend.

Naptár: Vasárnap, február 27. — Róm. katolikus: B. 1. Invocabit. — Protestáns: B. 1. Leander. — Görög-orosz (február 15.) D. Vajk v. — Zsidó: Adar 5. Nap két: 6 óra 29 perczkor. — Nyugszik: 5 óra 24 perczkor. — Hold két reggel 8 óra 55 perczkor. — Nyugszik éjjel 12 óra 18 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.
A budapesti újságírók egyesületének hangversenye és tánczestélya a Royal-szálló összes termében.

Művészünnepély *Lotz* Károly tiszteletére az üllői-úti iparművészeti palotában. Kezdeté este 9 órakor.

Matinée a Ferencz József-nevelőintézetben délelőtt 11 órakor.

Zenei matinée *Siposs* zeneakadémiájában délelőtt 11 órakor (Keckeméti-utca.)

A magyarországi óraszegedek szakegyesületének alakuló közgyűlése délután 2 órakor a Széchenyi-kioszkban.

Sütők bálja a Vigadóban.
Technológiai iparmuseum nyitva 9 órától 1-ig és d. u. 3-tól 5-ig.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma (museum-körút 4.) megtekinthető 10—12 óráig.

Verecsagin-kiállítás az új műcsarnokban nyitva délelőtt 9-től esti 9-ig. Belépődíj 30 kr.

Országos képtár és Böcklin-kiállítás az akadémiában nyitva 9 órától 1-ig.

Nemzeti muzeum: képtár, nyitva délelőtt 9—1 óráig. Többi tárai 50 krajczár belépő díjjal tekinthető meg.

Iparművészeti muzeum zárva.
Az új országgház kopolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépődíj mellett.

Deák-mauzóleum a kerepesi-úti temetőben, nyitva este 5 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva 8—12-ig délelőtt.

Akadémiái könyvtár zárva.

Museumi könyvtár zárva.

A szocialisták és a hatóságok.

A vidéken a hatóságok nagy körültekintéssel s határozottan tapintattal oltogatják a szocializmus tüzeit. Okos és helyes intézkedéseket tesznek s emberségesen bánnak a néppel, melyet megnyugtanni iparkodnak első sorban. Nagy László szatmármegyei alispán memoranduma a szocializmus tárgyában különösen okos munkát, melyet a belügyminiszter figyelmébe ajánlunk.

Amíg azonban a vidéken czéltudatosan működnek, addig a fővárosi rendőrség tovább fotografál. Egymásután citálja be az embereket s lekapja őket a személyes szabadság nagyobb dicsőségére. A kényszerrel lefénnyképezettek egyébiránt feljelentették a bíróságnál a rendőrséget. Javában folyik a szocialista lapok és nyomtatványok elkobzása is, különös tekintettel a sajtótörvényre.

Ha ebből a két dologból nem vigyorgna felénk erősen a törvény megkerülése, határozottan mulatságosnak volna mondható egy a fotografussá avanceált rendőrség, mind a végrehajtóvá degradált ügyészség. Az egyik olyan szenvedélyvel csinálja a szocialista albumot, aminő szenvedélyt csak az élelápok amatőr-fényképezői mutatnak; a másik olyan sikerrel koboz és foglal le lapokat, mint a Kotzebue-vigjátékok komikus apái fogják el a szerelmes leveleket.

A rendőrség fotografál, de olyan képeket csinál, amelyek alapján nemcsak személyes szabadság megsértése, de még becsületsértés miatt is pörököt kaphat. Persze ez nem is mehet másképp. Akit detektívek czipelnek a gép elé, az nem mutat nyájas képet, nem mosolyog, hanem vérben forog a szeme, eltorzul az arca s a legbecsületesebb honpolgár képe is olyan lesz, mint a megszámozott gonosztevőé. A munka tehát haszontalan is, nemcsak törvénytelen.

Nem sokkal nagyobb az elkobzások sikere. Már hetek óta foglalnak, koboznak, „házkutatnak” és a szocialista iratok csak úgy kimennek mindenfelé, mint azelett. Mikor a Népszavát a postán lesik, elexpediálják a vasúton s a postára csak azért visznek elkobzásra szánt példányokat, hogy a gyanút elaltassák. Az elkobzott cikkek ezenfelül szétmennek az országba mindenféle szaklapban. Mert a szocialisták legalább is oly ravaszok, mint az ügyészség és a rendőrség együttvéve. Ők a már elkobzásra szánt cikkeket beleteszik nagyon szelíd című szaklapokba is és gondoskodnak róla, hogy ezek sok ezer példányban menjenek szét. Lám, ma is megtörtént, hogy egy lázító felhívás az éber lapstatiárium daczára százezer-számra ment szét az országban.

Nemcsak jogtalan, okatlan az egész dolog. Az ördögbe a fotografáló gépekkel és cenzorokkal: tanuljanak a vidéki hatóságoktól!

A mai nap eseményeiről itt adjuk tudósításainkat:

Kényszer-fotografálások.

A rendőrség ma is folytatta a kényszer-fényképezéseket. Több szocialista munkáson kívül Echinger Gyula satumunkást és Malasitz Márton műszerészt — mindketten anarchisták — lefénnyképezte. Grossmann Hugó esztergályos segédét, ki egy barátját kísérte a főkapitánysághoz, Garlathy rendőrkapitány parancsára megragadták a rendőrök s a fotografáló gép elé vitték, bár Grossmann nem is volt beidézve a főkapitánysághoz s az erőszak ellen tiltakozott.

Az erőszakkal lefénnyképezett szocialista agitátorok képviselőiben ma dr. Vázsonyi Vilmos ügyvéd hivatalos hatalommal való visszaélés miatt emelt panaszt az eljáró rendőrtisztviselők ellen, kifejtvén följelentésében, hogy a rendőrségnek nincsen joga ahhoz, hogy büntetlen előéletű, tisztességes polgárokat lefénnyképeztesen.

Dr. Schmitt Jenő és a főkapitány.

Dr. Schmitt Jenő, az ismert ideális anarchista-rezér tegnap este meghívót kapott Garlathy rendőrkapitánytól, hogy ma jelenjen meg előtte. Schmitt sejtve, hogy vele is úgy akar a rendőrség elbánni mint a többi szocialistával, elment Visontai

Soma országgyűlési képviselőhöz, hogy mint képviselője, menjen vele a rendőrségre. Garlathy jegyzőkönyvet vett fel s kijelentette, hogy a rendőrség számára le fogja fényképeztetni. Schmitt ez ellen tiltakozott s kijelentette, hogy a főkapitány is csak pusztá közeg, mert itt csak a miniszter intézkedik s a rendőrségnek néhány nap óta követelt eljárása valóságos insania moralis. Erre Schmitt az ügyvédjével a főkapitányhoz ment, a hol óvást emelt az egyéni szabadság ilyenmő megsértése ellen.

A főkapitány erre — *Schmidt állítása szerint* — a következőképp válaszolt:

— Fűtülök a személyes szabadságra, mondhatják önök, hogy ez zsarnokság, komizság, jogtörés, mondhatnak amit akarnak, én fűtülök rá.

Schmitt Jenő a főkapitány e kijelentése után azt kérdezte Rudnay főkapitánytól:

— Ismeri az én elveimet?

— Igen, ismerem — volt a főkapitány válasza.

— Akkor önnek tudnia kell, hogy én a legtisztább krisztusi elveket hirdetem, az erőszaknélküliséget és a szeretetet. Kárhoztatom az erőszakot és gyűlöletet minden szavammal és minden iratommal. Ha önök engem akarnak meggyalázni, akkor Krisztust gyalázzák bennem, mert én csakis az ő elveit hirdetem.

— Gyaláz ön is, tudom.

— Én csak azt gyalázom, amit Krisztus gyaláz: az erőszakot, melyet elkövetnek önök, ha *Krisztus itt volna, még azt is lefotografálnák.*

— A viláért sem, mi Krisztust imádunk.

— Önök gyalázzák Krisztust, mert erőszakot követnek el.

— Én különben a lefotografáltatásától elallok, ha egy hasznavehető fényképet küld be nekem s ezzel punktom.

Ezzel a kihallgatás véget ért. Schmitt már ma beküldte arcképét a főkapitánysághoz.

Ostromállapot a Continentál-ban.

A budapesti szocialdemokrata munkáspárt vezérkari hivatalában, a Continentál-kávéházban valóságos ostromállapot volt ma éjszaka.

Tizenegy óra tájban tizenegy rendőr elállotta az ajtókat s bevonultak a kávéháza Tóth Lajos, Sajó Sándor rendőrkapitány, Prinz Jenő rendőrfogalmazó és valami tíz detektív.

— Addig innen senki ki nem megy, míg magát nem igazolja — mondták. És egymásután szólították föl a vendégeket, hogy igazolják kiletöket.

Akiknél véletlenül valami írásos bizonyíték nem akadt, *bekísértették* a VII. kerületi kapitánysághoz; gondoskodjanak ott az igazolásról, lesz idejük akár reggelig. Ezek:

*Birnbaum Jónás czipész,
Csebrenyák József betűszedő,
Greiner Salamon szabólegény,
Steinberger Jakab kárpitós,
Glück Armin szabó,
Schiff Gyula,
Morvai Lajos szobafestő,
Hübsh Jenő asztalos,
Weidner Ede
Stern Samu aranyműves segédék és
Prockl Dezső magánhivatalnok voltak.*

Horovitz Jenő, Schwarz Miksa joghallgatók Donát Henrik vegyész és Heinrich Salamon kereskedő utánok siettek, hogy igazolják őket, de a kapitányságnál a detektívek becsukták előttük az ajtót.

Az esetnek hamar híre futott a szocialisták között, éjjel felé seregestől tódultak a kapitánysághoz a bekísért elvtársak igazolására.

Ez nagynehezen sikerült is, éjjel után 1 óra tájban valamennyit szabadon bocsátották.

Cenzura és elkobzás.

A *Nova Dobs* című tót szocialista lapot a rendőrség ma le akarta foglalni, de dr. Pekáry Ferencz rendőrkapitány, ki a házkutatást foganatosította, már egy példányt sem talált.

A *Népszavának* lefoglalt második kiadása helyett ma egy újabb harmadik kiadást bocsátottak ki, melyben az inkriminált *A haza megmentői*

című szemle helyett az 1847. III. törvényczikk 32. §-ának szövege van kinyomatva, mely a következőképp hangzik:

A miniszterek felelősségre vonhatók:

a) „Minden októbertől vagy rendeletért, mely az ország függetlenségét, az alkotmány biztosítékait, a fennálló törvények rendeletét, az egyéni szabadságot, vagy a tulajdon szentségét sérti s általuk hivatalos minőségükben követtetett el, vagy illetőleg adatik ki.”

A népszava német mellékletét a rendőrség szintén lefoglalta.

A legutóbbi házkutatások alkalmával az egyes szakegyesületekben lefoglalt könyveket nagyrésztben már átvizsgálták; mindössze csakis egy szakegyesület könyveit nem találták rendben, mert a pénztárkönyvbe két év óta nem vezettek be egyetlenegy tételt sem. A nyomdászok egyesületének könyveit teljesen korrektül vezetik, amit a vizsgálat is konstatált, aminek következtében az elnökség lépéseket tett, hogy az egylet a házkutatás alkalmával lefoglalt takarékpénztári könyvecskét, mely 2000 forintról szól, mielőbb visszakapja.

A sajtóhatóság figyelmét ezentul nemcsak a szocialdemokrata párt közlönyeire, hanem az egyes szakegyesületek közlönyeire is ki fogja terjeszteni. Többször megtörtént ugyanis, hogy a pártlap egyegy inkriminált cikkét egy másik szaklap még a lefoglalás napján közölte. E kategóriába tartoznak a „Szabók szaklapja”, az „Építő-munkás”, a „Typographia”, a „Vas- és fém munkások lapja”, a „Czipész” és a tót nyelven megjelenő „Nova Doba”.

Talpra proletárok!

Tekintettel erre a nagy elővigyázatra, amit a rendőrség kifejt, határozottan mulatságos dolog, hogy a szocialdemokraták nemcsak hogy ki tudták nyomtatni, de *több százezer példányban* úgy a fővárosban, mint a vidéken el is tudták terjeszteni a következő lázító felhívást:

Talpra munkás proletár!

Azt hisszük, hogy mindannyian tudjátok, hogy a hatalom mindent elkövetett arra nézve, hogy lehetetlenné tegye a szocialdemokrácia fejlődését. Hanem azért ne csüggedjünk, mert ime, most itt van az alkalom arra, hogy megmutathatja mindenki saját értékét és erős meggyőződését. Most majd meglátjuk, hogy ki az igazi előharczósa az igazságnak. Mert könnyű ám szocialistának lenni akkor, amidőn senki sem bántja érte az embert; hanem akkor, amikor a hatalmasok nekünkrontanak, amikor a reakció minden fegyverét felhasználják, hogy bennünket megsemmisítsenek, sokkal nehezebb; de egyszersmind sokkal tiszteletreméltóbb szocialistának lenni s az elvált harcolni. De azért ne ijedjünk meg az üldözéstől, hanem kétszeres erővel igyekezzünk felépíteni a mozgalmakat, hadd lássa meg a durva önkény, hogy az ő napjai megszámláltattak. Hiszen minden nagy eszméért kellett szenvedni, de az igazságért való szenvedés sohasem sújtja le az érte szenvedőt, hanem inkább fel-emeli őt. Elvtársainkat tehát felszólítjuk, hogy férfias bátorsággal és félelmet nem ismerő elszántsággal harcoljanak a szocialdemokrata pártért, a munkásság igazi szabadságáért. Elvtársak! Veszélyben van a szocialdemokrata párt; innen a központból, ahol az üldözés legnagyobb, azt kiáltjuk hozzátok: „Talpra, munkásproletár!”

A pártvezetőség.

A vidék szocialistái.

Medgyes-Egyháza, február 25.

A medgyes-egyházi szocialisták fészkelődésének komolyabb jellege van, mint azt hinni lehetett volna. Az ötezer tagból álló szocialista-tábor több titkos gyűlést tartott már s 27-ére pedig nagy népgyűlést hívtak össze. A munkások a kispénzű főhercegi uradalomtól — ahová szerződve voltak — magas bérfelemelést követeltek. Az uradalom azonban nem volt hajlandó követeléseiket teljesíteni s más munkásokról gondoskodik. A kudarc a medgyes-egyháziakat annyira felingerelte, hogy egy szikra lángra lobbanthatja a most még hamu alatt rejlő tüzet. Loránt Dénes csendőrpáncsnok értesítvén a szocialisták készülődéséről, a legszel-

gorubb intézkedéseket megtette. A csendőrt újra néhány emberrel megszorította; vasárnapra pedig az aradi szárnyból rendelnek ki egy sereg csendőrt, hogy a készülő gyűlést és a kitorófelben lévő lázadást elfojtsák.

Kis-Jenő, február 25.

Pollacsek ismert szociálista-agitátor több társával a holnapi népgyűlésre ma Medgyes-Egyházára érkezett, a vasutnál óriási néptömeg várta, amelyhez beszédet akart intézni. Ebben azonban a csendőrök megakadályozták. A hangulat rendkívül izgatott. Az utcán csendőrség czirkál. Holnap, szabad ég alatt, népgyűlést akarnak tartani. Salac eleki szolgabíró Medgyes-Egyházán tartózkodik a kellő intézkedések megtevéte végett.

Sátoralja-Ujhely február 25.

Dókus Gyula vármegyei főjegyző, a Bodrogközön elterjedt szociálisták megfékezésére kiküldött megbízott, e célból mindenekelőtt utasítást dolgozott ki a járás összes községi bírái számára, melyszerint minden miniszterileg jóváhagyott alapszabályokkal nem bíró szociálista-szövetkezetnek öt napon belül fel kell oszólnia. Az öt nap letele után kötelesek lesznek a bírák az eredményről beszámolni és a községeikben fennállott szociálista szövetkezetek tisztikarának és tagjainak névsorát a főjegyzőnek bemutatni. A bodrogközi járás területén mindaddig, míg a felizgatott kedélyek le nem csillapodnak, nem szabad népgyűlést tartani. Tilos továbbá a pénzügyítés is. A csendőrségnek utasítást adtak a Szabolcs- és Ungmegyéből éjnek idején a bodrogközi községekbe belépő izgatott letartóztatására. Ennélfogva a lakosság figyelmeztetettik, hogy éjnek idején, ha csak elkerülhetetlen dolog nem kényszeríti, egyik községből a másikba ne járkáljon, mert könnyen megeshetik, hogy be lesz kísérve. A bíró köteles minden mozgalomról, melyet a községben észlel, azonnal jelentést tenni. Azon községi előljárók ellen, akik akár félelemből, akár együttérzésből a főjegyző rendelkezéseit meg nem tartják a törvény legszigorubb intézkedéseit fogják alkalmazni.

Dókus főjegyző ma visszatért Sátoralja-Ujhelyre. A bodrogközi járás ötven községe közül negyvenháromban van szociálista-szövetkezet. A járásban összesen 4784 szociálista lakik. Ma ismét két zászlóalj katonaság ment Bodrogközbe, egy zászlóalj Kassáról és egy Iglóról. A katonaságot tizenhárom községben helyezik el. *Laczán* gróf Majláth cselédei közül hatot lázongás miatt elfogtak és a sátoraljaújhelyi törvényszék fogházába szállították.

Igló, február 25.

A 34-ik gyalogezred Iglón állomásozó második zászlóalja, egy ma érkezett parancs következtében, *Amzon* őrnagy vezénylete alatt, ma délelőtt különvonattal a zempléni megyei Perbenyikre utazott.

Szatmár vármegye alispánjának jelentése.

Szatmár vármegye alispánja, *Nagy László*, egy előterjesztést bocsájtott annak a bizottságnak a rendelkezésére, amelyet a megyebeli közigazgatási bizottság a szociálisták tanulmányozására és megakadályozására küldött ki. Ebből kivesszük a következő érdekes részeket:

Jó és nehéz év váltakozva fordulnak elő a nemzetek gazdasági életében, de szegénység mindig létezett s mindig létezni fog. Nem a társadalom legalsó rétege, mely a lakosságnak körülbelül 5—6 százalékát teszi s évről-évre községi eltartásra szorul, lép fel támadólag, hanem az a réteg, mely közvetlenül ezek felett áll s mely a lakosság másik 15—20 százalékát teszi, volt és lesz e forrongás mozgató ereje. Ez az az osztály, mely magában foglalja egyrészt azokat, kik különböző okokból soha semmit sem szerezve, napról-napra, évről-évre nehéz munkával tengetik életüket, másrészt azokat — s ez a veszedelmesebb rész — kik jobb módban kezdve az életet, különböző okok miatt a társadalmi fokozatban lejjebb szállottak, vagy érzik, hogy lejjebb szállanak. Minden mozgalomnak magvát azok az egyének képezik, kik egy forradalom idején semmit sem veszíthetnek s ezek voltak — tapasztalataim szerint — azok, kik a lázítás maszlagját legelőbb befogadták.

Ez osztály elégedetlenségét soha sem fogjuk megszüntethetni, mert ez osztály sohasem fog biztos feltétellel rendelkezni, s mihelyt gazdaságilag rossz esztendőket következnek, a nehezebb megélhetési létfeltételek az elégedetlenséget megteremtik, melyet egy jól intézett izgatás, mint jelenleg, kitorésre készítenek.

Vármegyénk az a vidék, mely forrong, a tél beálltáig keresetet talált az ecsedi-láp szabályozásánál, de ez a munka nem vonzotta őket — de ha ma munkát nyújtanánk, azt sem fogadnák el. Nem munkát kértek, hanem a „Földmivelő“-t olvasták s még ama tisztviselő kérdésére is, kiben megbíztak, azt felelték: Nem kérnek ők semmit, majd elvégzi a független miniszterium! „Nem a mai, az őszi és téli munkabérekről beszéltek, mi szükségét bizonyítana, hanem a tavaszi és nyári munkabéreket követelték felemelni, mi a lázítás eredménye. Nem azt panaszták, hogy a nyáron megtett munkájuk (aratás, feles földek) után járó keresetük igazságtalanul elvonatott, hanem egyszerre a földosztásra mentek át.

Vizsgálva mindeneket, arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy mindazon okok, melyek látszólag e mozgalmat előidézték, nem lettek volna erősek a lázongás felidézésére, ha Budapestről, a központból szétküldött lap, a „Földmivelő“, hosszú időn át nem üzi rendszeres izgatását s ezen újság volt az összekötő kapocs is, mely egygyé olvasztotta a mesterségesen felbujtatott elégedetleneket.

A mai mozgalomhoz hozzájárul még az is, hogy vármegyénkben általános elszegényedés érzete lepott minden embert s ezen nem lehet csudálkozni, mert Európában mindenütt, talán Angliát kivéve, ez tagadhatatlan tény. Nálunk a földbirtokos osztály már nem jövedelméből él, ezért megragad minden alkalmat, hogy kiadásait szűkebbre vonja. Ezt csak úgy teheti, ha minden munkát, mely feltétlenül nem szükséges, beszüntet. Ez idegessé teszi a földmives osztályt, mikor még nem is érzi a szükségét. Ez az oka annak is, hogy azokat az apró kölcsönöket, segítségeket, melyeket eddig az irtól kapott s melyekhez már mintegy jogot formál, nem kapja meg, a múlt időkben kapott kölcsönöket, segélyeket a megszorult birtokos most követelte be. A műveltség hatása nálunk még a külsőségekben áll, majdnem ott állunk, mint a néger, kik czilindert viselnek. A régi, otthon szőtt vászonruha helyett olcsó, de hamar szakadó pamutvásznakat vesznek, melyek pénzt visznek ki a házból s a régi divatu „sulykolást“ nem állva, hamar rongyokká válnak. — A leányok, asszonyok elhagyták a sárt, vizet álló csizmákat s helyette az olcsó, hamar foszló cipőket használják, melyek sokkal többbe kerülnek; a takarékoságot nem ismerik, ami magában még nem volna baj, de dolgozni is képtelenek, mert csak akkor dolgoznak, ha éhség fenyegeti s csak annyit, a mennyi az éhséget távoltartja. Ez okozza azt, hogy erőtlenekek s ott ahol a messzeföldről jött alföldi munkás magát biztosítja, képtelen sanyaru élelmét is megkeresni. Aki a mi napszámosságunk munkáját egy alföldiével összehasonlítja, bámulva látja a különbséget, de aki e kettő élelmézését megismeri, az ellentét okát világosan látja. A mi földmives osztályunk a saját és a földtulajdonos kárára nem képes kifejleszteni azt a munkaerőt, melynek egy emberben léteznie kell s ebben fekszik egyik főoka a saját maga szegénységének. Hozzájárul mind ehhez a vármegyénkben annyira divó nagymérvű pálinkaivás s ha a regale jövedelmet vármegyénkben összehasonlítjuk más adók jövedelmével, előtünk áll a szegénység és a testi erőtlenség egyik nagy oka. A mozgalom egyik indoka állítólag a hatóságok közönyössége, sőt igazságtalansága a néppel szemben. E vádnak van annyi alapja, mint volt és lesz mindig, mert míg emberi kormányzat fog létezni, lehetetlen lesz mindenkor elkerülni a tévedést.

A közigazgatási tisztviselő az, ki a jelen mozgalomban tüzpróbára kiállított. Miként állotta ki? nem tárgyalhatom én, aki annak tagja vagyok, de az eddigi tapasztalatok is azt bizonyították, hogy a rendszer korhadt, hogy képtelen lesz egy ilyen eseménynyel megküzdeni.

Magam részéről a vármegyében tapasztaltak után nem annyira a jelen tölt el aggodalommal, mint inkább a jövő. A jelent én intelmül veszem, hogy készülünk a jövőre. E készület nem az állami hatatom készenlétben tartására vonatkozik, hanem arra, hogy közigazgatásunkat úgy kell berendezni, hogy az képes legyen mai feladatainak megfelelni. Ez nem a hivatal személyzetének szaporításában, fizetések emelésében áll egyedül, hanem áll főleg abban, hogy a közigazgatásnak módja legyen a társadalom legalsó rétegeinek minden ügyeivel foglalkozni, hogy a szegény ember a közigazgatási tisztviselőben minden bajai közt védőjét, tanácsadóját lássa. *Minél inkább függetlenítjük a közigazgatási tisztviselőt az őt a mai rendszer mellett körülvevő befolyásoktól*, minél inkább érvényesítjük a közigazgatási pályán a szabad versenyt az érdem terén, annál inkább képesek leszünk a szociálisták bajaival megküzdeni.

A magyar spiritiszták.

Hála Istennek, vannak már magyar spiritiszták is! Azok a különben egészen okos emberek, akik a guruló forintból megtudják a legelrejtettebb titkokat is, akik asztalt tánczoltatnak, szellemeket idéznek, lelkeket megszólaltatnak, végre szövetségbe állottak össze és most hozzálatnak ahhoz, hogy minél több hívet szerezzenek ennek az ő szövetségüknek. Kiáltványt bocsátanak ki „Magyarország ur osztályához“, melyben a spiritiszta tanok ápolására és terjesztésére szólítják fel, mert az egyedül üdvözítő tan éppen a spiritiszta tan. Megvalljuk őszintén, előre tudtuk, hogy egyesületet fognak alakítani a szellemekkel társalgó emberek és előre tudtuk azt is, hogy az ég fogják magasztalni az ő mesterkedésük ezernyi előnyét, de azért minden várakozásunkat felülmúlják azok a kijelentések, amelyek a spiritiszták kiáltványában benfoglaltatnak.

Aki eddig nem tudta, mi a szociálisták leg-hathatósabb gyógyítószere; aki nem tudta, mivel lehet lecsillapítani az emberek éhségét; aki nem tudta, miként lehet mindenféle támadás ellen megvédeni és biztosítani a sajtószabadságot: az hamar olvassa el a „kiáltványt“. Ebből megtudja!

Az egyik izmus megöli a másikat, a spiritizmus a szociálistákat és ahol sok a spiritiszta, ott nem lehetnek szociálisták, éhes emberek. Valami igaz tényleg van ebben a dologban. A spiritisztáknak legfontosabb segédeszköze a fényes ezüst forint, amelyet végig körbe járatnak az asztalon s akinek ezüst forintosja van, az már nem jó anyag arra, hogy elégedetlen szociálista legyen belőle. De a spiritiszták, akik tulvilági szellemekkel állanak czimboraságban s így kétségtelenül illetékes helyről kapnak utbaigazításokat, a legkomolyabban hirdetik, hogy Magyarországon hazafiai kötelesség a spiritiszta tanok ápolása. A kiáltvány ugyanis többek között így szól:

Amely államban a spiritizmus kellőképpen el van terjedve, ott hanyatlóban van a szociálisták.

Mondjanak ránk bármit, kritizáljanak bennünket és gunyoljanak, amiért ugyanazt hirdetjük, amit az összes templomokban hirdetnek, de azt az egyet nem fogják letagadni, hogy *amely kedélyben a spiritizmus megfészkelte magát, oda többé a szociálisták bacillusai nem fognak behatolni*.

Ugyanezért Magyarországon ur osztályát, melynek körében a spiritizmusnak megszámlálhatatlan hívei vannak, felszólítjuk, hogy ne titkolják többé meggyőződésüket, hanem önérzetesen és czélutdatosan lépjenek előtérbe vele és *pedig a leg-őszintébb hazafiai kötelességből*.

A magyar embernek csak a hazafiságára kell célozgatni, mindjárt kész a legfurább dolgokra is. Fölcsap akár spiritisztának is s „a hazafiság szent jelszavával“ talán még spiritisztákat is lehet fogdosni.

Milyen furcsa is lesz az, ha *Fehér-Kuzdi* Bálint, amikor este fáradtan hazatér a mezei munkából, nem arra fog gondolni, hogy mégis csak jobb dolguk van az uraknak, hanem szellemeket fog idézni és forintost fog tánczoltatni! De mit csinál az „Országos Spiritiszta-Szövetség“ akkor, ha az ország valamennyi Fehér-Kuzdi Bálintja a szövetségtől fogja kérni a szellemidézésekhez szükséges ezüst forintosokat? . . .

SZÍNHÁZ ES MŰVÉSZET.

* **Bölcsődal.** Ez a címe egy félórás apróságnak, amelyet ma este a *Magyar színházban* előadtak. A társulat egyik tagja írta. A darabban egy öreg ember paraliziskedik, ugyanaz utóbb kigyógyul az örültségből, egy fiatal leány meghal, egy asszonyt megfojtanak, egy bölcsődalt pedig háromszor elhagynak. Mindezek a hajmeresztő dolgok alig harmincz perc alatt esnek meg! Az aprósághoz az irodalmi kritikának nincs semmi köze. A közönség miatt pedig nem fáj a fejünk, és egyáltalán nem botránkozunk meg szomszédaink nevében azon, hogy ilyesmit előadnak. Mert a publikum az ő érdekeit meg tudja védeni maga is. A közönség mindig úgy tiszteli a színházat, mint ahogy a színház megbecsüli a közönségét.

* **Barabás Miklós hagyatéka.** A minap elhunyt veterán művésznek, Barabás Miklósnak a hagyatékában sok történelmi ereklye, kép, vázlat és művészi tanulmány van. A művész családja még a múlt évben felajánlotta ezeket megvételre *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszternek, aki most az örökösökkel tárgyal a hagyaték megváltása ügyében.

* **Premiére a Népszínházban.** A Népszínház legközelebbi premiéreje pénteken lesz. Ekkor kerül színre *Gerő* Károly új népszínműve, *A felhőszakadás*, melynek főszerepeit *Küry* Klára, *Gazsi* Mariska, *Vidorné*, *Siposné*, *Izsoné*, *Makkos* Emma, *Szirmai*, *Vidor*, *Horváth*, *Kiss*, *Raskó*, *Lubinszky*, *Ujvári* és *Szerdahelyi* játsszák.

* **Dalestély.** *Landi* Kamilla dalénekesnő hétfői hangversenyében közreműködik *Popper* Gertrud, egy bécsi fiatal hegedűművész.

* **A sajtó.** Londonban egy fényesen kiállított ballet, amelynek címe „A sajtó”, rendkívül nagy sikert aratott. Az *Empire*-színházban adták elő. A ballet bemutatja *Guttenberg* művészetét fejlődésének minden stádiumában. A végén a ballerínák London valamennyi nagyobb újságját ábrázolják. *Gemse* Adelinnát, az első tánczosnót, mint „Sajtószabadság”-ot nagyban ünnepezték. A ballet csinos zenéjét *Wenzel* írta.

* **Márczius 15-ike a Vigszínházban.** A Vigszínház *Kozma* Andornak „A szabadság ünnepe” című verses alkalmi darabjával fogja megünnepelni márczius 15-ikét. *Kozma* darabja a következő három képből áll: I. kép: „Fényözön”, II. kép: „Boru”, III. kép: „Béke”. — A Vigszínházban két jótékonycélú előadást terveznek márczius első felében, az egyiket a Szegény gyermekért egyesület, a másikat a VIII. kerületi általános jótékonyági egyesület javára.

* **Sarasate hangversenye.** *Sarasate* Pablo, a nagy hegedűs, már megállapította a márczius 7-iki hangversenyének műsorát. Ez a következő: 1. *Bruck*: 3-dik hegedűverseny. 2. *Goldmark*: *Herzeleid*. *Rubinstein*: *Es blinkt der Thau*. *Riedel*: *Jetzt ist er hinaus*, énekli *B. Éberling* Irma. 3. *Raff*: *Hegedű-ábránd*. 4. *Rubinstein*: *Die Thräne*. *Schuman*. *Widmung*. *Hubay*: *Az elhagyott leány*. *Hubay*: *Te oly szép vagy*, énekli *B. Éberling* Irma. 5. *Sarasate*: *Carmen-ábránd*. *Jegyek* a „*Harmonia*”-nál kaphatók.

* **A vidéki színészet köréből.** *Patajné* *Vida* Etelka, a szabadkai színház ujonnan szerződött primadonnája, márczius 9., 10. és 12-én a bajai színházban fog vendégszerepelni. A kitűnő művésznő ezzel befejezi ideai hangversenykörútját és újra állandóan színpadra lép.

* **Színészek nyomora.** A nagy halak megeszik a kis halakat, a nagyobb vidéki társulatok tönkreteszik a kisebb vándortruppokat, melyeknek tagjai nyomorognak és elzültenek, szegényére a magyar művészetnek. *Peterdi* Sándor színigazgató társulata is szétrobbant: tagjai elszéledve, inséggel küzdenek. Ennek a truppenak egy hölgytagja *Kolozsvárra* vetődött s kis leányával együtt a legnagyobb nyomorba jutott: a szerencsétlen, ártatlan gyermek házról házra járt-kelt, hogy beteg édes anyjának megszerezze a mindennapi kenyeret. Most a *kolozsvári* lapok szerkesztői gyűjtést rendeznek az inségre jutott színészcsalád számára. Valóban itt lenne az ideje, hogy ilyen és hasonló szegényletes esetek által ne kompromittálják a vidéki színészetet.

FŐVÁROS.

(A drágaság.) A belügyminiszter a tavalyi drágaság idejében azt a kérdést intézte a fővároshoz, hogy miképpen tehetnék a burgonyát és a kenyeret olcsóbbá. A panasz azonban lassacskán elcsönvedett s a tanács a feleletet nem találta valami sürgős dolognak s csak tegnap tárgyalta, mit válaszoljon a miniszternek. A kenyér már olcsóbb, mivel *Monorról* sokat hoznak s a vásárcsarnokban helypénz nélkül árusíthatják, a burgonya pedig olcsóbb lesz, mert a hatósági közvetítőket utasították, hogy a piacon mindig elegendő burgonyát tartsanak. A többi pedig intézze el a kormány: szállítsa le a vasuti viteldíjat. Ez a tanácsnak a múlt esztendő óta készülő felelete.

(A főlebbezések kerülete.) A vizivárosi községi választás elnökéről, *Smik* Lajosról az a hír terjedt el, hogy neve nincs benne a választók listájában s miatta a választás ellen is főlebbeznek. *Dr. Gööz* József ma nyilatkozatot küldött szét a lapoknak, amelyben azt mondja, hogy *Smik* Lajos 129. szám alatt föl van véve a községi választók közé.

(A köztisztaság költségei.) Takarékoskodnunk kell — ez a főváros szálló ígéje a költségvetés tárgyalása óta. Ma a köztisztasági bizottság zengett hatalmas dythirambot a takarékosaságról és elhatározta, hogy a zöld asztal mellől a cselekedetek terére lép, megkezdi a takarékoskodást — a hófuvarozásnál. Ez eddig nem volt jó, nagyon rászedheték a fővárost, már most próbát tesznek valami új módival. A bizottság csak affelől nem intézkedett, hogy ne csak ellenőrző és fuvaros, hanem hó is legyen.

VIDÉK.

(A fumei választások.) *Kascher* Nándor ügyvéd, az autonomista párt egyik vezére, tegnap délután a felszólamlási terminus utolsó órájában felszólamlást terjesztett be 230 polgárnak a választási névsorba való felvétele és az *Adria* társasági, valamint a vasuti hivatalnokoknak a névsorból való kihagyása érdekében. *Bazsic* József fumei polgár 78 horvát felvételeért folyamodott. Ezekon kívül *Sirola* Albert 10 választó felvételét kérte. Több anyországi magyar felszólamlást akart beadni 105 polgárnak a névsorba való jogtalan felvétele miatt, erről azonban a béke érdekében később lemondtak. A fumei magyarság kíváncsian várja a városi hatóság határozatát.

(Polgármesterválasztás.) *Eperjes* szabad királyi város képviselő testületének népes közgyűlése — mint tudósítónk jelenti — *Mandics* Ede tekintélyes ügyvédet nagy lelkesedéssel polgármesterre választotta. Az új polgármester nagyszabásu programbeszédet mondott, melyet jegyzőkönyvileg megörökítettek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **A váltóhamisító gróf.** Gróf *Sztáray* Tibor váltóhamisítási ügyében a vizsgálat annyira előrehaladt, hogy pár nap múlva már az ügyészség megteheti indítványát. A vizsgálatot kiterjesztették *Marton* cognacgyárosra is, aki tudta, hogy hamis a váltó. A tanúkihallgatás ma délelőtt volt. Két tanu egybehangzóan azt vallotta, hogy a váltó leszámítása előtt ott jártak *Martonnál* s figyelmeztették, hogy a gróf anyjának az aláírása hamis. *Marton* mindazonáltal kifizette a 6000 forintról szóló váltót, azaz, hogy cognacos vignettákkal ellátott s vízzel telt palackokat adott át, amiket aztán 300 forintért visszavásárolt, így akarván leplezni az uszóraskodást. Gróf *Sztáray* dr. *Guthi* Somát bizta meg védelmével.

— **„Dittfurt Fernande baroness”.** E napokban egy fiatal nőt kísérték a királyi ügyészség fogházába. „Dittfurt Fernand báróné” néven iktatták be a fogházfelügyelőség törzskönyvébe s azzal vádolják, hogy nevelőnőnek szegődött *Vidovits* Antal földbirtokoshoz, nagyobb előleget vett föl, amivel aztán megszökött. A letartóztatás hírére báró *Dittfurt* Móríc, gróf *Esterházy* Móríc jószágigazgatója érdeklődött a leány származása iránt és megkérte dr. *Fittler* Dezső ügyvédet, tudná meg, hogy mi

köze a fogolynak az ő családjához? Az ügyvéd ma *Námessy* királyi ügyész elé hozatta föl a rabot és kikérdezte származása felől. A leány egyideig némán hallgatta a kérdéseket, majd egyszerre sirva fakadt és megadta a választ:

— Kérem, én nem vagyok *Dittfurt*-leány!

Elmondta azután, hogy ő törvénytelen gyermek. Édesanyja egy *Jäger* Mari nevű szegény asszony, akinek Bécsben viszonya volt egy báró *Dittfurt* nevű katonatiszttel. Édesanyja mondogatta, hogy neki jussa van a *Dittfurt* névhez; most azonban szívesen lemond róla.

— **A feleség merénylete.** *Korneuburgból* sürgönyzik lapunknak, hogy *Kodolitsch* Jenőné gyilkossági bűnperében ma már kihirdették az ítéletet is. Az esküdtek fölmentették *Kodolitschnét* a gyilkosság vádjáról, mire a hallgatóság tapsolni és éljenezni kezdett. Az elnök rendre intette a közönséget.

— Sajnálom — ugymond — hogy a közönség az utolsó pillanatban ilyen tüntetésre ragadtatta el magát. Figyelmeztetem a hallgatóságot, hogy a tárgyaló terem nem színpad, hanem az a hely, ahol a császár ő Felsége nevében ítéletet mondanak. Hogy ha a hallgatók azt hiszik, hogy idegeiknek izgatásra van szükségük, úgy menjenek a színházba, nem pedig a törvényszéki terem megszentelt helyére.

Kodolitschnét nagyon felizgatta a fölmentő ítélet. Köszönetet akart mondani az esküdteknek, de nem jött ajkára szó. Ügyetlenül meghajította magát.

— Hová szándékozik most menni? kérdi tőle az elnök.

— A nővéremhez.

Levezették a fogházba, ahonnan aztán édesanyjával és nővérrel a törvényszék közelében levő kávéházba ment, hogy megreggelizzen. Itt újabb meglepetés érte. Egy törvényszéki szolga átadott neki 37 forintot, melyet az esküdtek gyűjtötték számára. *Kodolitschnének* az a szándéka, hogy visszatér férjéhez, aki hajlandó őt visszafogadni. Az ügyész, aki az asszony eme szándékáról már a tárgyalás alatt értesült, az ítélet kihirdetése után így nyilatkozott:

— Igazán örülök, hogy a törvény nem állhatja útját annak, hogy *Kodolitschné* esetleg boldog házasságot élhessen férjével. De mindenesetre ki kell fejeznem aggodalmamat is, hogy azok után, a mik kettejük közt történtek, *Kodolitschné* férje oldalán aligha fog békés életet élhetni.

— **Az iv-utczai rablógyilkosság.** A királyi ügyészség már elkészült indítványával az iv-utczai rablógyilkosság ügyében. *Wagner* Ferenczet, aki *Peitler* Katalint meggyilkolta és kirabolta, szándékos emberölés és rablás büntette miatt kéri vád alá helyezni. A vádhatóság indítványa fölött e napokban határoz a törvényszék *Czárán* István királyi táblai bíró előadása mellett.

— **Elítélt kereskedők.** Vétkes bukás miatt négy-négy hónapi fogházra ítélte a törvényszék *Laufer* Antal és *Grünblatt* István kereskedőket, akik harmadéve 104000 forint adóssággal jutottak csödbe. Az ügyészség család bukás miatt emelt ugyan vádat, de a törvényszék csakis a könnyelmű adósságcsinálás miatt tartotta őket büntetendőeknek és dr. *Keszits* Antal védő kérelméhez képest a kiszabott fogházbüntetést a már kiállott vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette.

— **Emberölés egy szál gyufáért.** Tavaly történt egyik épülőfélben levő ó-budai gyár előtt, hogy *Steinfeld* Pál kőműves rá akarván gyujtani a pipájára, tüzet kért *Karics* Lázár napszámostól.

— **Hivány ember, akinek még egy szál gyufája sincs!**

Rivalt rá *Karics*, hanem azért odaadta gyufaskatulyáját *Steinfeld*nek. Az pedig szépen rágyujtott, aztán a skatulyát a *Karics* arczába vágta. Ez dühében szitkozódni kezdett, majd egy kapát hozott elő valahonnan, s azzal úgy vágta meg *Steinfeld*et, hogy az szörnyet halt. A törvényszék néhány hónap előtt szándékos emberölés miatt nyolcz évi feyházra ítélte *Karics*ot. A királyi tábla új végtagyalást rendelt el, amelyet ma tartottak meg és a vádlottat ma is nyolcz esztendei feyházbüntetésre ítélték.

EGYESÜLETEK.

A Budapesti Ujságírók Egyesületének gyűlése. A Budapesti Ujságírók Egyesületének választmánya február 28-án, hétfőn, délután fél 4 órakor **sürgős ügyben** rendkívüli ülést tart. Az elnökség **főkéri** a választmány tagjait, hogy az ülésen okvetlen jelenjenek meg.

A Magyar Néprajzi Társaság ülése. A Magyar Néprajzi Társaság ma délután **Szalay Imre** miniszteri tanácsos elnöklése alatt az Akadémia termében ülést tartott. Az ülésen dr. Katona Lajos „**Megjegyzések Haller Hármass történetéhez**” címmel helyreigazító megjegyzéseket fűzött az említett mű eddigi irodalmához. Utána dr. **Sebestyén Gyula** főtűkár tett jelentést a regös énekek gyűjtéséről, melyből eddig csak öt vázlatot ismertünk és most dr. **Sebestyén** 50 gyönyörű példány birtokába jutott. A bennük foglalt új adatoknak nagy irodalomtörténeti fontosságuk van, mert ezek segítségével pontosan bebizonyítható, hogy e házaló énekek egyenes leszármazottjai az Árpád-kori vándorénekeknek, akik a 955-iki augsburgi menekültek utódainak vallották magukat. Az énekek közül legfontosabb az a vas megyei regös-misztérium, amelyet dr. **Sebestyén** bővebb fejtegetés kapcsán a legrégebbi misztériumnak bizonyított. Ez jelenleg a legrégebbi magyar irodalmi emlék, mert a pogány és keresztény emlékek keveredése világosan a hittérítés korára, a XI. század első felére vall.

MULATSÁGOK.

Ujságírók mulatsága. A Budapesti Ujságírók Egyesületének mulatsága vasárnap este február 27-én, 9 órakor lesz a Royal-szálló összes termeiben. Minthogy egyesek még nem vették át a részükre fentartott jegyeket, a rendező-bizottság holnap délelőtt 10—1 óráig és délután 3—5 óráig az egyesület helyiségében (Károly körút 4. I. emelet) még kiad jegyeket s este 7 órától kezdve a Royal-szállóban tartja fenn a pénztárt. A tánczenészek nagyon kedélyesnek ígérkeznek s részt fog azon venni az ujságírói és írói gárda majdnem teljes számban. Azonkívül az összes művészek és művésznők, akik a hangversenyen részt vesznek, Blahánét sem véve ki, megígérték, hogy ott maradnak az estélyen hangverseny után is.

A Lotz-ünnepély. A Lotz Károly ünnepelésére a magyar képzőművészek által holnap rendezendő estélynek ma volt az iparművészeti palotában főpróbája. A nagy terem, amely amugy is ünnepélyek számára van építve, az összesen 2500 gyertyafényű világítás fényében tündéri hatást tett. Különösen érdekes a terem közepén körülbelül 10 méter magas oszlopon álló geniusz szobra, a folyton változó színű világításban. Az estély az idény legfényesebbjei közé fog tartozni.

A Nemzeti Szalon jelmezestélye. A Nemzeti Szalon március 5-iki jelmezestélye iránt az egész fővárosban nagy az érdeklődés. Minthogy jegyeket csak meghívó előmutatása mellett lehet kapni, aki erre igényt tart, jelentkezzen az egyesület helyiségében a vigalmi bizottságnál este 6—8 óra között. Az estélynek egyik érdekessége lesz, hogy ad hoc jury a két legsikerültebb jelmezt **Vastagh György** és **Margitay Tihamér** egy-egy festményével fogja jutalmazni.

Hevesmegyeiek tánczenésztélye. A fővárosban tartózkodó hevesmegyei ifjak a hevesmegyei inségesek javára hangversenyt akarnak rendezni, e célból holnap, vasárnap, délután négy órára az **Andrássy-ut** harminczötödik számú földszint második ajtó alatt lévő helyiségbe értekezletet hívtak össze, melyre a hevesmegyeieket megjelenésre kérik fel.

Hírlapkiadóhivatali tisztviselők mulatsága. A budapesti hírlapkiadóhivatali tisztviselők mulatsága március 6-án fényesen ígérkezik. A koncert programján szerepelnek **Komáromy Mariska** asszony, **Broulik**, **Vizvary Gyula**, **Thomas István** és ráadásul egy kis miniatűr-operette, melynek zenéjét **Kern Aurél**, szövegét **Rákosi Jenő** szerezte. Jegyet erre a kitűnő mulatságra válthatni a napilapok kiadóhivatalában.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter **Szibelh László** közalapítványi számtartót közalapítványi gazdasági felügyelővé; **Adrián Dezső** közalapítványi uradalmi ellenőrt közalapítványi számtartóvá; **Zeller Dezső** pénztári segédet ellenőrré és **Adrián Béla** felügyelői segédet közalapítványi ispánná; **Schindler Aladár** végzett joghallgatót a vezetése alatt álló miniszteriumhoz díjtalan fogalmazó gyakornokká; **Gruja György** okleveles tanítót az ó-szadovai községi elemi népiskola tanítóvá nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Kemény Izidor ingóságai VII. Erzsébet-körút 53. február 28., Blázy Gyula ingóságai VIII. Üllői-ut 4. március 2., Klein Márton ingóságai VI. Izabella-utca 85. február 28., ifj. Singhoffer Ágoston ingóságai IX. Imre-utca 9. február 28., **Ramaszeder János** ingóságai VII. Törökör: Órnagy-utca 9. február 28., **Lovasi Jakab** ingóságai VII. Huszár-utca 8. március 1.

A vidéken. Ifj. Nasztaszity Péter ingóságai Moholon (Zenta) március 10., Háberényi Pál ingóságai Pécsét március 2., De Pottere Anna ingatlanai Verseczen március 19., Kiss László ingatlanai T.-Bicske (Nagy-Káta) községében március 14., Szalontai János ingatlanai Fajs (Kalocsa) községében március 16., **Magyar Pál** ingatlanai Ócsény (Szegvár) községében március 22., **Bogavits Ilona** ingatlanai A.-Lendván május 21., **Szomráky Aranka** ingatlanai Ungvárt március 21., **Kertész Gábor** ingatlanai Miskolcra április 15., **Topor Sámuel** ingatlanai Kis-Kőrösön március 16., **Csiki Lajos** ingóságai Mező-Szakálón (M.-Ludas) március 7., **Jankovich István** ingatlanai Bába (Szegvár) községében március 29., **Pilissy Ferdinánd** ingatlanai Király-Helmezen március 14.

Pályázatok. A győri pénzügyigazgatóságnál számviszt, selmezbányai bányászati és erdészeti akadémiánál tanársegédi, a budapesti VIII. kerületi gimnáziumnál tanári, a baáni (Trencsén) adóhivatalnál gyakornoki, a zilahi ügyészségnél irnoki, a gyulai ügyészségnél alügyészi, a kis-hartai közvetítő intézeti igazgatóságnál irnoki, a giráltyi (Eperjes) adóhivatalnál gyakornoki állás van üresedésben.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Bumbácsl. Hogy jó-e a hír, amelyet küld, azt mi bíráljuk meg. Arra nem kötelezhetjük magunkat, hogy minden hírt közlünk, amelyet levelezőink beküldenek. Csak tessék továbbra is gyors, megbízható és — mint ön mondja — jó híreket küldeni, mi majd kiválogatjuk közülök azokat, amelyek érdemesek a közlésre.

V. V. Budapest. A legjobb magyar neveket lehetne találni Nagy Iván „Magyarország nemesi családjában” az elpusztult családok neveiből.

Sz. B. Kolozsvár. Versekét csak sátoros-ünnepeken közöl az *Országos Hírlap*. A lap a közönségnek van szerkesztve s az nem szereti a verseket. Mi is csak úgy, ha nagyon szépek.

St. J. Beled. A karczolat nem vált be.

B. S. Szeged. Sorsjegyei közül a 7003. sor 28. számú Basilika sorsjegy a törlesztésben 6 forintot nyert.

NYILTÉR.

Szt.-Lukácsfürdő **Gőzfürdők**
Téli és nyári (155) **urak és hölgyek részére**
gyógy-hely. *egész nap nyitva*

ROYAL nagyszállóda BUDAPESTEN.

Kugler-féle raktár a budozárban, naponta friss nagy választék eredeti bomboniókban. Legfinomabb cognacok kicsinyben, nagyban árak mellett eladotnak. Színházi előadások után friss ételek, naponta hangverseny. **Schmitt Károly** igazgató.

Báli és estélyi

Meghívók, Menuk, Táncrendek stb.

az egyszerűségi a legmodernebb kiállításig

KANITZ C. és FIAI-nál, Budapest,
Dorottya-utca 12. sz.

Részvényeinknek 1898. május 1-én esedékes
17. számú osztalék-szelvénye
darabonként 13 forintjával

váltatik be a **Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál** (Budapestben (IV., Deák Ferencz-utca 7. sz.)

Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság.

MATTONI-FÉLE
GISSHUBLER
TERMÉSZETES
SAVANYU-KUT

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsde hete.

Sok mindenfelét hallottunk a héten, ami hol megszilárdította, hol ellanyhitotta a tőzsdét. Először angolok akartak összeveszni a francziákkal a nyugat-afrikai vad országok birtoklása és kizsákmányolása miatt; aztán a muszkák kezdtek az angolokkal újra tárgyalni a Kinához vezetők legalkalmasabb tengeri ut miatt; végül pedig a párisi tüntetések izgatták Európaszerte az üzletemberek kedélyét. Mindezek a dolgok meg-megakasztották a forgalmat, valahányszor élénkebben próbált indulni. De viszont anémet birodalmi bank leszállította a kamatlábat, az osztrák-magyar bank nagy előzenyességre határozta el magát a váltó-leszámitolásban és a német bankárok szövetkezve angol kollegáikkal, rászórták kölcsönmillióikat a kínai birodalomra, mely örvendetes események, mint megannyi biztató mozzanatok hatottak a tőzsdeüzletre. Aszerint tehát, amint a politikai és gazdasági széljárás enyhébb vagy keményebb volt, hullámoztak az árak föl és alá a tőzsdén 3—4 forintnyi térfogatban. Mélyebb hatást semmi sem tett; a forgalom nagyon jelentékeny nem is volt és bátran mondhatjuk, hogy a hét végén, egész jelentéktelen egyes különbségekkel, ott állunk, ahol elején álltunk. Nagy változás nem volt és mi több, nem is igen ígérkezik a közel jövőre.

Mert hát a közel jövő nem is olyan átlátszó, amilyennek lennie kellene, hogy az értékületet feltűnően élénkítse. A ránk következő napokban kormányunk elő fogja terjeszteni az osztrákokkal kötendő egyezséről szóló javaslatokat. Ezzel párhuzamosan kell menni Ausztria részéről is a parlamentáris actionnak. És ez a körülmény kissé gondolkodóba ejtheti az embert, aki magát a dolgok józan elbírálásához köti.

Mert hát az a mély titokzat, melybe a magyar status-férfiak burkolódnak, mikor a jövő esélyei iránt kérdezik meg őket, már egymagában mutatja, hogy senki sincs tisztában azzal, hogy mi fog történni Magyarországon, azon a Magyarországon, ahol a politikai dolgok formailag teljes rendben vannak és ahol egy méltányosan gondolkodó, békére hajlandó hatalmas többség kész a kormányt rendezkedési tevéiben támogatni. Meg lesz-e óvható a tanácskozás és a határozás természetes rendje? Az ellenzék hajlandó lesz-e a közügyre magasabb rációjának alávetni csoportérdekeiket és különleges aspirációikat? És ha nem, a kormány lesz-e elég erős és elég ügyes lecsillapítani a vihart, mely, hogy az ő állását megrendítse, az ügyek ellen fordíthatja mérget, amint ezt a múlt év végén is láttuk? Mindmegannyi kérdés, melyre e perczen mindenki csak kételkedő vállvonással felel.

És ha ez így van az értelmes, békés és jóindulattal telt Magyarországon, mi lesz odaát Ausztriában, hol a kísérleteiben mindenféle hajótörést szenvedett sarokba szorult kormány e perczen még nem is tudja, hogy egyáltalán lesznek-e emberei, kik terveinek keresztülvitelében csak ideig-óráig is hajlandók öt követni. Nap-napra érkeznek a lehálgoló hírek az osztrák pártok táborából, melyek minden központosítás kísérletét reménytelennek tüntetik fel. Az egyes csoportok engedékenysége perczről-perczre talányosabbá válik. Az elvek és törekvések mereven állnak egymással szemben, oly mereven, mint mikor a birodalmi tanácsot reménytelenül zárták; és egy jel sem mutatja, egy jelenség sem sejteti, hogy a kölcsönös jóakarattal, az egyedüli mentő mozzanattal, mégis csak megteremhetne a széjjelhezó szenvedélyek által földult lelkekben.

Ily körülmények között csak nagyon nehezen verhet gyökert a békés kibontakozás iránt táplált bizalom! És amíg ez a bizalom helyre nem áll, süppedékes marad a gazdasági és pénzügyek talaja még akkor is, ha Európa felül a legkedvezőbb légáramlatok fujdogálnak feleje.

Amíg nem tudjuk, hogy a gazdasági béke helyre áll-e a monarchiában, amíg még csak tervezgetni sem merjük, hogy ez a béke,

ha meglesz, milyen lesz, addig a berlini üzér mindig bátran adhatja el papírjainkat, avégből, hogy honi papírjaiban kötött üzleteinek a nagyobb szabású világpolitikai eshetőségek ellen mentő hátvédet teremtsen.

És amíg ez így van, addig a berlini prolongációknál papírjainkban mutatkozó nagy decouvert semmi hatással sem lesz piacunkra, mert nemhogy véleményre, de még positióra sem mer spekulációba bocsájtani senki. Mert hát elvégre még a berlini „fixernek” is igaza lehet.

Ez magyarázza meg némiképp tőzsdénk jelen állapotát, melyben csak egy a bizonyos, az, hogy nem kényelmes.

Közgazdasági táviratok.

New-York, február 26. (C. T. B.)

	február 26.	február 25.
	cents	cents
Buza február	104 ¹ / ₂	105
„ májusra	98 ⁷ / ₈	99 ⁷ / ₈
„ júliusra	91 ¹ / ₂	92
Tengeri májusra	34 ¹ / ₂	34 ¹ / ₂

Chicago, február 26. (C. T. B.)

	február 26.	február 25.
	cents	cents
Buza májusra	102 ¹ / ₂	103 ³ / ₄
Tengeri májusra	29 ¹ / ₂	29 ¹ / ₂

Mezőgazdaság.

A terményzáloghitel és az elevátorok. E kérdésről tartott Miklós Odön igen érdekes előadást az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” közgazdasági szakosztályának ma délután a Köztelken gróf Zselénszki Róbert elnöklése alatt tartott ülésén. Miklós Odön ismertette az összes külföldi államoknak a terményzáloghitel és az elevátorok ügyében életbeléptetett törvényes intézkedéseit, de különösen behatóan ismertette a francia kamara előtt fekvő törvényjavaslatot, amelynek célja a mezőgazdasági ingózáloghitelnek az életbeléptetése, valamint az amerikai elevátor-rendszereket. Előadó előadása végén oda konkludál, hogy az elevátor-rendszernek a létesítése nálunk igen fontos szükség képez s minden esetben a terményzáloghitel kérdésével, vagy amennyiben ez halasztást szenved, azt megelőzőleg is megvalósítandó volna, mert ezáltal érhetjük csak el azt, hogy a mezőgazdák terményei mintegy mozgósítatják, hogy az egyedi eladás helyébe az együttes eladás lép s hogy az államvasutak forgalma könnyebb lebonyolítást nyer, amennyiben a termények nagyrészét az elevátorok sziván fel, azoknak egy időben való tömeges elszállításának szüksége önmagától eszik. Az előadás végén rövid vita fejlődött ki, melynek befejeztével elnök a szakosztály nevében köszönetet mondott előadónak az érdekes előadásért.

A baranyamegyei gazdasági egyesület. Ez egyesület működését tudvalevőleg a földmívelési miniszter felfüggesztette és az ügyek rendezésére Lekky István miniszteri titkárt küldte ki miniszteri biztosi midőségben. Erre pedig azért volt szükség, mert az egylet elnökének, a sikkasztó jószágigazgatónak, Otócska Géának kezén eltűnt 25,600 forint olyan állami pénz is, melyet a miniszter az egyesület számára tenyészvikák, fajtehenek és tenyészkanok beszerzésére utalványozott ki az államkincstárból. A miniszteri biztos a vizsgálatot befejeztén, pénteken — mint pécsi levelezőnk írja — értekezletre hívta össze az egyesület választmányi tagjait, hogy nyilatkozzanak az iránt, hogy az el-sikkasztott 25,600 forintot hajlandók-e az államkincstárnak megtéríteni. Az értekezlet nemmel felelt s mivel magát az egyletet is 8100 forint törzsvagyon elkezéssel károsította meg Otócska Géza, elhatározták, hogy a 25,600 forint leírását kéri a minisztertől.

Ipar és kereskedelem.

A tőzsdéről. A budapesti áru és értéktőzsde legközelebbi közgyűlésen több tőzsdetanácsosi állás lesz betöltendő. Schweiger Márton és Beck N. tőzsdetanácsosok már régebben lemondtak, ma pedig Weissenbacher Endre jelentette be a tanácsnak állásáról való lemondását.

A Magyar Közgazdasági Társaság márczius hó 1-én este 6 órakor a társaság saját helyiségében (Ferencziek bazára II. lépcső 6. szám) ülést tart, melynek tárgya dr. Lázár Gyula előadása *Gyarmatpolitikánkról*.

A turini nemzetközi elektrotechnikai kiállítás magyar bizottságának Vörös László államtitkár elnöklése alatt ma megtartott ülésében véglegesen megállapította a szakmába vágó magyar elektrotechnikai vállalatok részvételének módjait. A kiállításnál járó költségeket a résztvevő cégek ma-

guk fedezik, megjegyezvén, hogy a magyar iparcikkek elhelyezésére több mint 200 négyzetméter területre lesz szüksége és amely területet az olasz általános kiállítási bizottsága készséggel bocsátotta a kiállítók rendelkezésére. Ezzel meg van adva a mód arra, hogy a magyar ipar ezen nagyjelentőségű és az olaszoknak *Károly Albert* király által adományozott alkotmányának 50 éves jubileuma alkalmából az és április havában megnyitott kiállításon épügy, mint az elmúlt brüsszeli kiállításon iparosaink áldozatkészségéből méltóan bemutattassék.

Husarak. A fővárosi vásárigazgatóság hivatalos kimutatása szerint a husarak a lefolyt héten a következőképen jegyeztettek, úgy mint: vesepecsenye egészben kilogrammonként 70—150 kr., tisztított 150—300 kr., hátulja 60—120 kr., leveshus I. rendű 60—90 kr., II. rendű 50—80 kr., III. rendű 44—72 kr. A husarak átlaga 67 kr. Máj 20—60 kr., lép 20—52 kr., vese 48—64 kr., nyelv 52—80 kr. Velős csont 20—70 kr. Bivalyhus hátulja 50—64 kr., eleje 44—60 kr., többi része 40—44 kr., velős csont 20—30 kr.

Kőbányai sertésplacc, február 26. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 55—56 krajczárig. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 55—56 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 54—55 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 55—56 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 54—55 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 54—55 krajczárig. Sertés létszám: 1898. február 24. napján volt készlet 17,820 drb, február 25-én felhajtott 1194 drb, február 25-én elszállított 385 drb, február 26-án maradt készletben 18,629 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Budapesti konzum-sertés vásár, február 26. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertés vásárra 1898. február 25-én érkezett 787 drb. Készlet 339 darab, összes felhajtás 1126 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 816 drb.; elszállítatlan maradt 310 drb. Napi árak: 120—180 kilós 54—56 kr., 220—280 kilós 54—56 kr., 320—380 kilós 50—56 kr., öreg nehéz 50—52 kr., malacz 38—48 kr. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi vesztegári vásár, február 26. A mai vásárra felhajtottak 230 darab vágómarhát, e között volt 211 drb hizómarha és 19 drb sovány marha. A felhajtás és kereslet egyaránt csekélyek voltak és így az üzlet jelentéktelen. Lanyha irányzat mellett a mult heti árak fentarthatók nem voltak. Jegyeztetett: hizóökrök magyar 27—34 forinton, hizóökrök német 28—37 forinton, I. minőségű 40 forinton, alárendelt minőségek 22—26 forinton, bika és tehén 21—23 forinton. Mindez métermázsánként élő súlyban fogyasztási adó nélkül.

Pénzügy.

Osztrák-magyar bank. A jelenleg uralkodó rendkívüli pénzbőség kifejezésre jut a legutóbbi bankkimutatásban is. A váltótárca 4.44 millióval, a lombard 0.32 millióval csökkenti míg a bankjegyforgalom ennek megfelelően 5.94 millióval kevesedett. A girószámlán is befizetések történtek, mert az árukészlet is emelkedett 3.20 millióval. Az adómentes bankjegytartalék 101.25 millióra emelkedett. A gyarapodás tehát itt 9.31 millió.

Közlekedés.

Rajeczvölgyi vasút. Nehány nap előtt közölt ezen hírünkre vonatkozólag arról értesülünk, hogy e vasut engedélyese rohói Herber Lipót nyitra-megyei nagybirtokos és brünni bankár és hogy nincsen szó arról, mikép e vasutvonal Privigyével összeköttessék. Az építés kérdése már előrehaladott állapotban van és valószínű, hogy ha a közel kilátásban lévő végdöntés még idejekorán történik, akkor az építkezés még ezen tavasszal leszen megkezdhető. A szegény vidék valóságos szomjuhozza már ezen vasutnak a létesítését, melyet 1882. év óta szorgalmaznak.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, február 26.

Ha nincs buza, akkor az nem lehet olcsó, ezt vitattuk mi, amikor lanyha irányzat uralkodott a gabonacsarnokban. Ámbár ismételtük, hogy egyáltalában nem kardoskodtunk „nézetünk” mellett, mert nem véleményről van szó, hanem arról, hogy a statisztikai pozíció még mindig nyom annyit a latban, mint az üzárkedők mahinációi. Ma óriási fedezések folytán délelőtt 15 krajczárral emelkedett a tavaszi buza.

Jeleztük tegnap, hogy a keddi fizetési nap a gabonatőzsdén alkalmasint minden kellemetlen meglepetés híján lesz, már azért is, mivel elvégre a tavaszi határidőkben aránylag jelentéktelenek voltak az ár-variációk, mindenesetre csekélyebbek, mint a tavalyi őszi terminusokban, amelyek még az alacsony árak korszakában indultak meg. Tehát azok a vagyont felérő differenciák nehéz szívvel bár, de pontosan be fognak fizetődni és lehetőleg még pontosabban fel fognak vétetni.

Márczius elsején azonban nemcsak fizetési nap lesz, hanem akkor kezdődnek egyttal a szállítások is, illetve e napól fogva jogosítva van az eladó az áru átadását felmondani. Szerencséjére az eladónak ez csak jogában áll és nem kötelessége is, — egyelőre legalább kíváncsian várják már most, hogy lesz-e felmondás az első napon, főleg ami a buzát illeti, azaz tulajdonképen biztosra vesszük az érdekeltek, hogy nem lesz sem az első napon, sem az első héten vagy hónapban, mivel — amint ismételve kifejtettük — a fennálló árdiszparitás, józanul megítélve a dolgot, egyszerűen kizárja a szállítási lehetőséget.

Csakhogy a börzén nem mindig mérvadó a józan logika. A gabonatőzsde befentesei, azok, akik a fű növést is meghallják, tényleg már napok óta suttogják nagy titokzatosan, hogy szenzáció készül mindjárt az első napra. Azt mondja a fáma, hogy nem „corner”, hanem ellenkezőleg kontremine-„szindikátus” alakult piacunkon, amely mindjárt huszáros tempóval ad majd életjelt magáról. Ugyanis arról van szó, hogy már az első napon huszezer métermázsát mondanak fel, még ha az effektív buza egy forinttal is drágább lesz a határidő-árúnál.

A komplot tagjai, minden lehetőséggel számítva, már alkudozásokba is léptek volna egy helybeli czéggel, amelynek a közraktárakban nagyobb mennyiségű könnyű román buzája van beraktározva, hogy ez legrosszabb esetben — ha tényleg szállításra kerül a dolog — áruját „idekölcsonözze.” Remélik azonban, hogy erre nem is lesz szükség, mert oly exploziv hatást várnak a tömeges felmondástól, hogy márczius hetedikéig, a tulajdonképeni átadás napjáig, nem csak a tizenkét forintos, hanem a tizenegy forintos árt is — terminus techgikust használva — „megnyitják.” Persze aztán ama husz czég, amelynek a leszámoló-iroda kiosztja a felmondott kötéseket, nem reflektál az árura, hanem stornirozáshoz folyamodik és egyáltalában az egész hausse-párt majd eszeveszet futásban keres menedéket. Ezalatt pedig a kontremine szépen kimászik a kátyuból.

Hát ez nagyszerűen van kiszelve és nem azért foglalkozunk ily aprólékosan e furfangos hadicsellel, hogy az utókor is nyomára akadjon a kontremine genialitásának, hanem első sorban azért, hogy az esetre, ha tényleg nyélbe akarnák ütni ezt a börzemanővert, amit ugyan nem hiszünk, már azért sem, mivel ime „elárultuk” a stratégiai tervet, mondjuk, ha tényleg megkísérlenék ezt, hogy felesleges és következményeiben beláthatatlanul káros panik ne keletkezzék.

Amerikában fél centet vesztek az árak.

E héten Argentiniából elszállítottak:

Angliába	129,000	quinters	buzát
A kontinens felé	47,000	„	„
Összesen	176,000	„	„
A mult heti	161,000	„	„
szemben tehát	15,000	quinters	több-
			lettet tesz ki az elszállítás.

Buza.

Elkelt néhány kocsiromány 5 krral magasabb áron. Román áruból 4 kocsi kelt el.

Előfordalt eladások buzában.

Mennyiség munkában	ó vagy új	származás	Aktuálisan keltő súly kg-ban	minőség megjegyzés	Átadási hely	ár netto 100 kg-ért	szárm. város
800	új	tiszavidéki	74 ¹ / ₂	—	Budapest	12.95	B. H.
400	„	„	75 ¹ / ₂	—	„	12.75	„
1000	„	„	75 ¹ / ₂	—	„	12.75	„
100	„	„	74 ¹ / ₂	—	„	12.85	„
200	„	pestvidéki	75	—	„	12.75	„
600	„	román	73 ¹ / ₂	transzito	„	12.75	„

Hivatalos jegyzések búzában.

Table with columns for 'F A J' (Tiszvidéki, Pestvidéki, Fejérmegyei), 'Mínőségi suly hektol.' (100 kilogr. kézp. ára), and '100 kilogr. kézp. ára' (frtől, frtig).

Határidőzlet búzában: Tavasz buza irányzata szilárd, az árak rohamosan emelkedtek, míg 6szi buza ingadozó.

Előfordult határidőkötések búzában.

Table with columns for 'Határidő', 'Dél-élti és déli tőzsde', and 'Délutáni tőzsde' (kezdet, forgalom, zárlat).

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Table with columns for 'Határidő', 'Déli tőzsde zárlata', and 'Leszámló árfolyamok' (február 26-án, február 25-én).

Rozs.

Készárúzet rozsbán: Néhány kocsirokomány kelt el 5 krral magasabb áron.

Előfordult eladások rozsbán.

Table with columns for 'mennyiség mázrásban', 'származás', 'minőség megj.', 'átadási hely', 'ár, netto 100 Kgr-kint', and 'Kész vagy 8 óra'.

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Table with columns for 'ó vagy új', 'faj', 'hektoliterenkinti suly kilogrammban', and '100 kilogramm készpénz ára' (frttól, frtig).

Raktárállomány rozsbán: A közraktárban 22.000 métermázsa; a nyugati pályaudvaron 4100 métermázsa.

Határidőzlet rozsbán: Tavasz rozsbán vlg volt forgalom, tartott árak mellett.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Table with columns for 'Határidő', 'Dél-élti és déli tőzsde', and 'Délutáni tőzsde' (kezdet, forgalom, zárlat).

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Table with columns for 'Határidő', 'Déli tőzsde zárlata', and 'Leszámló árfolyamok' (február 26-án, február 25-én).

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben. Zab, 5 krral magasabb, az ajánlat e cikkben gyér. Árpa változatlan. Tengeri szilárd.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns for 'Mennyiség méter mázrásban', 'ó vagy új', 'ár', 'minőség', 'átadási hely', 'ár, netto 100 Kgr-kint', and 'Készpénz, vagy 8 óra'.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns for 'Áru', 'ó vagy új', 'Faj', 'Hektoliterenkinti suly kg-ban', and '100 kg. kézp.' (frttól, frtig).

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárban 26.300 métermázsa árpa, 5900 métermázsa zab, 44.300 métermázsa tengeri. A nyugati pályaudvarban 3278 métermázsa árpa. A Silosban 11.600 métermázsa tengeri.

Határidőzlet. Tengeri szilárd, zab tartott irányzatú.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns for 'Áru', 'Határidő', 'Dél-élti és déli tőzsde', and 'Délutáni tőzsde' (kezd, forgalom, zárl).

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns for 'Áru', 'határidő', 'déli tőzsde zárlata', and 'Leszámló árfolyamok' (február 26-án, február 25-én).

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, február 26.

Barátságos hangulat és kevés üzlet: ez volt a napi tőzsde képe. Nagyobb érdeklődés csak az osztrák államvasut részvényei iránt mutatkozott, melyeket Bécsben „első kezek” vásároltak.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészv. 381.75-382.-, Jelzálogbank 267.-267.75, Leszámlító bank 256.25-256.75, Osztr. hitelrészvény 363.80-364.40, Osztrák-magyar államvasut 338.75-340.75, Kereskedelmi bank 1400-1402, Közuti vaspálya 401.-401.75, Villamos vasut 279.- Aszfalt 236.-

Dél-élti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 364.20, Magyar hitelrészv. 381.75, Aranyjárdék 122.40, Koronajárdék 99.55, Leszámlító bank 256.50, Jelzálogbank 267.50, Rimamurányi 246.-, Osztr.-magy. államvasut 340.25, Ipar- és kereskedelmi bank 401.50, Déli vasut 80.25, Közuti vasut 401.50, Villamos vasut 279.-

A déli tőzsdén előfordult kötések: Kereskedelmi bank 1402, Közuti vasut 400.75-401.50, Villamos vasut 278.50-279.25, Magyar hitelrészvény 381.50-381.75, Magyar jelzálogbank 267.75-266.50, Magyar leszámlító bank 256.-256.75, Osztrák hitelrészvény 364.30-363.70, Osztrák-magy. államvasut 340.50-340.-, Béksi biztosító 258.50, Aszfalt 235.-237.-, Ujlaki téglá 257.-, Ganz 2090.-

Díjhiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2-2.50 frt; 8 napra 5-6.- frt; február utóljára 10-11 frt.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns for 'Magyar aranyjárdék', 'Magyar koronajárdék', 'Magyar hitelrészvény', 'Magyar ipar és keresk. bank', 'Magyar jelzálogbank', 'Magyar leszámlító bank', 'Rimamurányi vasmű', 'Osztrák hitelrészvény', 'Déli vasut', 'Osztr.-magyar államvasut', 'Közuti vaspálya', 'Villamos vasut'.

A utótőzsdén osztr. hitelrészvény 363.70-363.95, magyar hitelrészvény 381.50, jelzálogbank 267.-, osztrák-magyar államvasut 339.75-340 forinton kötött.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns for 'Osztrák hitelrészvény', 'Magyar hitelrészvény', 'Osztr.-magyar államvasut', 'Leszámlító bank', 'Jelzálogbank', 'Rimamurányi vasmű', 'Közuti vaspálya', 'Villamos vasut', 'Ipar és keresk. bank', 'Déli vasut'.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, február 26. Zsiradékárban az irányzat kellemesebb, az árak emelkedők; I. minőségű városi zsidadék 55-50 frton kötött és 3 táblás szalonna 52 forinton kelt. Szilva és szilvaiz lanya irányzat mellett üzletelen.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns for 'F A J', 'Ar 100 kilogr. grammonkint', and 'Pénz Áru' (frt, frt).

Budapesti vásárocsarnok.

Budapest, febr. 26. A vásári forgalom: Husnál a forgalom csendes, árak: szilárdak. Baromtinál lanya, árak csökkentek. Halban csendes, árak szilárdak. Tej és tejtermékek: élénk. Tojásnál csendes, árak emelkedtek. Zöldségnél élénk. Gyümölcsnél csendes. Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, enyhe. A központi vásárocsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahus hátulja I. 46-53 frt, II. 40-46 frt. Birkahus hátulja I. 32-40 frt, II. 28-32 frt. Borjúhús hátulja I. 52-64 frt, II. 48-52 frt. Sertéshús elsőrendű 55-56.0 frt, vidéki 50-54 frt. (Minden 100 kilonkint.) Kolbász füstölt 70-80 kr (kilonkint). Sertésszir hordóval 56.0-56.5 frt (100 kilonkint). Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10-1.60 frt. Csirke 1 pár 0.80-1.30 frt. Lud hizott kilonkint 54-60 kr. Különfélék. Tojás 1 láda (1440 drb) 33.5-34.5 frt. Sárgarépa 100 kötés 2-4.- frt. Petrezselem 100 kötés 3.00-4.00 frt. Lenese m. 100 kiló 8.00-18 frt. Bab nagy 100 kiló 8-16 frt. Paprika I. 100 kiló 80-45 frt, II. 18-30 frt. Vaj közöns. kilonkint 70-86 frt. Vaj-tea kilonkint 0.80-1.20 frt. Burgonya-rózsá 100 kiló 2.20-3.- frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.80-3.20 frt. Halak. Harcsa (élő) 0.50-1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.40-0.80 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.30-0.60 frt.

Szesz.

Berlin, febr. 26. Szesz helyben 43.90 márka = 25.81 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint a 10,000 literszázalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, febr. 26. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 42.80 márka = 25.16 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Boroszló, febr. 26. Szesz (50-es) pr. február 62.- márka = 36.45 frt; szesz (70-es) pr. február 42.50 márka = 25.- frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, február 26. Szesz február 22.75 márka = 13.37 frt; febr.-márcz. 22.50 márka = 13.24 frt; márcz.-ápril 22.- márka = 12.94 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, febr. 26. Szesz folyó óra 41.- frk = 23.19 frt; márcz.-ra 44.- frk = 23.19 frt; négy első óra 43.- frk = 22.66 frt; májustól 4 óra 39.25. frk = 20.69 frt. Az árak 10,000 liter százelekonkint 1/4% leszámlítással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Czukor.

Praha, febr. 26. Nyers czukor 88% czukortartalom franco Aussig. Azonnali szállításra 12.72 frt, okt.-decz.-re 12.72 forint.

Hamburg, febr. 26. Nyers czukor f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.32 márka, márcziusi szállításra 9.30 márka, májusi szállításra 9.45 márka, augusztusi szállításra 9.70 márka. Irányzat nyugodt.

Páris, febr. 26. Nyers czukor (88 fok) kész árú 28.75-29.29 frk, fehér czukor folyó óra 32.- frk, márcziusra 32.1/2 frk, 4 első óra 32.7/8 frk, 4 óra májustól 30.3/8 frank. Finomított készárú 102.-102.50 frk.

London, febr. 26. Jávaczukor 10 3/4 shilling, nyugodt. Nyers czukor és Jegedezett czukor ártartó, nyugodt; finomított nyugodt. Külföldi tört eleinte ártartó, később nyugodt. Jegyzetett: készárú 11.0 3/4 sh., márcz.-áprilisra 11.1 1/4 sh., május-augusztusra 11.4 1/4 sh. Répaczukor ártartóan indult, az árak vonzóak, a zárlat nyugodt. Német (88%) febr.-ra 9.4 1/4 sh., áprilisra 9.5 1/4 sh., májusra 9.6 shilling, júniusra 9.7 shilling. Határidőzlet: február 9.4 1/2 sh., márcziusra 9.4 1/2 sh., áprilisra 9.5 1/4 sh., májusra 9.6 1/4 sh., júniusra 9.7 1/4 sh.

Olajok.

Páris, febr. 26. Repceolaj folyó óra 52.75 frk (= 24.83 frt); márcz-ra 52.75 frk (= 24.83 frt); 4 első óra 54.25 frk (= 25.54 frt); négy óra májustól 54.25 frk (= 25.54 frt). Árak 100 kilonkint értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, febr. 26. Repceolaj helyben 53.—márka (= 31.16 frt). Átszámítási árfolyam 100 marka = 58.80 frt.

Köln, febr. 26. Repceolaj májusra (fordóval). 55.—márka (= 32.34 frt). Átszámítási árfolyam 100 marka = 58.80 frt.

London, február 26. Repceolaj 23.—sh., lenolaj 16.6—16.7 1/2 sh., gypot magolaj 14.6—15 sh., tarpentin 24.6 sh.

Petroleum.

Hamburg, febr. 26. Petroleum helyben 5.10 márka = 3.—frt.

Antwerpen, febr. 26. Petroleum fin. helyben 14.25 frank = 6.77 frt.

Bréma, febr. 26. Petroleum fin. helyben 5.20 márka = 3.06 frt.

Newyork, febr. 26. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.85 cents, fin. petroleum Philadelphában 5.85 cents; United Rife Line Certificated márcziusra 73.—; Nyers petroleum márcziusra 6.50 cents.

London, február 26. Petroleum, amerikai 4 3/8 sh., orosz 4 1/8—4 1/4 sh.

Kávé, tea, rizs.

London, febr. 26. Santos határidő nyugodt és változatlan. Jegyztetett: februárra 29.9 shilling, márcziusra 29.9 sh., májusra 30.6 sh., júliusra 30.9 sh., szeptemberre 31.3 sh., decz-re 31.9 shilling. Tea: indiai, ártartó. Rizs: szilárd.

Fémek.

London, febr. 26. Réz, G. M. Brände 49 1/8—50 1/8 font sterling készára és 50 1/8—50 1/8 font sterling 8 óra; best sel. 53 3/4—54 1/4 font sterling. Óz: ánom külföldi 64 1/8—64 1/8 font sterling, készára és 64 1/8—65 1/8 font sterling 3 óra. Ólom: angol 12 1/8 font sterl.; külföldi 12 1/8—12 1/8 font sterling. Horgany: külföldi 18 1/8—18 1/8 font sterling. Higany: 7.26 font sterling első és 7.16 font sterling másodkézből. Vas: A glasgovi nyersvaspiac ártartóan szilárdan indult és szabálytalanul zárult meglehetősen fizlet mellett. Zárlat-árak: 46.2 1/2 sh. készára és 46.5 sh. egy óra. Cleveland 40.10 sh. készára és 41.0 1/2 sh. egy óra; Hematit 49.1 1/2 sh. készára és 49.4 sh. egy óra; Middlesbrough 50.9 shilling készára és 51 sh. egy óra. A nyersvas-készlet Glasgowban 334.373 és Middlesbroughban 46.183 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, február 26. A malmok ma nem mutattak nagy vételkedvet, ellenben a kereskedelem inkább volt hajlandó a vásárlásra. Buza irányzata szilárd, anélkül, hogy az árak változtak volna. Rozs inkább kínáltatott, mint a múlt héten. Zab és tengeri igen szilárd. A határidőüzletben az irányzat az alacsonyabb newyorki árfolyamok daczára szilárd. Kötetett: Buza tavaszra 11.94—11.96—11.95 forinton, tengeri május—júniusra 5.74 forinton, rozs tavaszra 8.92—8.94 forinton, zab tavaszra 6.92—6.94 forinton.

Hivatalosan jegyztetett:

Buza tavaszra 11.95—11.96, rozs tavaszra 8.92—8.94, tengeri május—júniusra 5.73—5.75, zab tavaszra 6.90—6.92 frton.

Borszió, febr. 26. Buza helyben 18.80 márka (= 11.05 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt). Zab helyben 15.—márka (= 8.82 frt). Tengeri helyben 11.75 márka (= 6.91 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, február 26. Buza holsteini 192—193 márka (= 10.70—11.25 frt). Rozs meklenburgi 140—150 márka (= 8.23—8.82 frt). Rozs orosz 110—111 márka (= 6.47—6.53 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Zürich, február 26. Orosz buza 26.—28.50 frank (= 12.38—13.58 frt), román buza 25.—28.50 frank (= 11.89—13.58 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, febr. 26. (Megnyitás.) Buza folyó óra 28.80 frank (= 13.72 frt). Buza márcziusra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza 4 első óra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza májustól 4 óra 27.75 frank (= 13.22 frt). Rozs folyó óra 17.25 frank (= 8.21 frt). Rozs márcziusra 17.50 frank (= 8.33 frt). Rozs 4 első óra 17.75 frk (= 8.44 frt). Rozs májustól 4 óra 17.—frank (= 8.09 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, február 26. (Zárlat.) Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza márcziusra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza 4 első óra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza 4 óra májustól 27.75 frank (= 13.22 frt).

London, február 26. Buza 1/2 sh-gel alacsonyabb, liszt bágyadt, a többi cikk nyugodt, de szilárd. Uszó gabona igen bágyadt. Hozatalok: buza 31.210, árpa 6.810 és zab 47.550 qu.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, február 26. A mai tőzsde szilárd irányzatú volt, osztrák-magyar államvasuti részvényekre kedvezően hatott a bevételi kimutatás. Jobb keresletnek örvendnek magyar jelzálog, Tramway, fegyvergyári és építővállalati részvények. Az üzlet folyamán az árfolyamok realizációkra gyengültek.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.12—364.62, Kereskedelmi bank 1405, Union-bank 302.25, Magyar jelzálogbank 267—268.50, Magyar hitelrészvény 381.25—382, Osztrák-magyar államvasut 339.12—341, Tramway 511, Fegyvergyár 305.50—307, Alpesi bánya 151.70—152.25, Trifaili 179.50—180, Osztrák villamossági 319, Török sorsjegy 58.60—58.70.

Dél előtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 364.25, Magyar hitelrészvény 382.—, Anglo-bank 161.25, Union-bank 302.50, Länderbank 219.50, Osztrák-magyar államvasut 340.25, Déli vasut 80.25, Alpesi bánya 151.80, Rimamurányi 246.25, Májusi járadék 102.55.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.25, Magyar hitelrészvény 382.—, Länderbank 219.25, Unionbank 302.25, Anglo-bank 161.25, Bankverein 265.75, Osztr.-magy. államv. 340.12, Déli vasut 80.25, Elbevölgyi vasut 263.25, Alpesi bánya 151.80, Rimamurányi —, Prágaivaspár 708.—, Májusi járadék 102.55, Magyar aranyjáradék 122.40, Török sorsjegy 58.60. Német márka 58.78, Török dohányrészvény 133.75 forinton kötöttet.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 122.50, Magyar koronajáradék 99.50, Tiszai kölcsönsorsjegy 140.50, Magyar földtermentesítési kötvény 97.20, Magyar hitelrészvény 381.50, Magyar nyereségekölcsön sorsjegy 157.30, Kaasa-oderbergi vasut 192.75, Magyar kereskedelmi bank 1400.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.75, Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.10, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 254.—, Rimamurányi vasrészvénytársaság 246.—, 4.2% papírjáradék 102.54, 4.2% ezüstjáradék 102.40, Osztrák aranyjáradék 123.—, Osztrák koronajáradék 102.80, 1860. sorsjegyek 143.60, 1864. sorsjegyek 190.50, Osztrák hitelsorsjegyek 200.50, Osztrák hitelrészvény 362.87, Angol-osztrákbank 161.—, Unionbank 301.50, Bécsi Bankverein 265.50, Osztrák Länderbank 219.—, Osztrák-magyar bank 933.—, Osztrák-magyar államvasut 339.75, Déli vasut 80.25, Elbevölgyi vasut 263.—, Dunagőzhajózási részvény 451.—, Alpesi bányarészvény 151.25, Dohányrészvény 133.—, 20 frankos 9.52 1/2, Császári királyi vert arany 5.69, Londoni váltóár 120.20, Német bankváltó 58.72, Az irányzat gyengült.

Bécs, február 26. (Utőtőzsde.) A déli tőzsde zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 363.87, Magyar hitelrészvény 382.—, Anglo-bank 161.25, Bankver. 266.—, Union-bank 302.—, Länderb. 219.—, Osztrák-magyar államvasut 339.87, Déli vasut 80.12, Elbevölgyi vasut 263.25, Északnyugoti vasut 251.—, Török dohányrészvény 133.25, Rimamurányi vasmű 246.25, Alpesi bánya 151.40, Májusi járadék 102.55, Magyar koronajáradék 99.55, Török-sorsjegy 58.78.

Berlin, február 26. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 102.60, 4.2% ezüstjáradék 102.50, 4% osztr. aranyjáradék 104.40, osztrák hitelrészvény 228.80, magyar koronajáradék 100.20, déli vasut 85.20, osztrák-magyar államvasut 144.80, orosz bankjegy 216.85, bécsi váltóár 170.20, magyar beruházási kölcsön 102.10, olasz járadék 34.50. Az irányzat szilárd.

Berlin, február 26. (Utőtőzsde.) Osztrák hitelrészvény 229.—, déli vasut 85.20, osztrák-magyar államvasut 144.80. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 26. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 86.95, 4.2% ezüstjáradék 87.05, 4% osztrák aranyjáradék 104.40, 4% magyar aranyjáradék 103.95, magyar koronajáradék 100.15, osztrák hitelrészvény 308.25, osztrák-magyar bank 793.25, osztr.-magy. államvasut 292.25, déli vasut 70.75, bécsi váltóár 170.06, londoni váltóár 20.44, párisi váltóár 80.93, bécsi bankverein 225.87, villamos részvény 141.40, alpesi bányarészvény 128.50, 3% magyar aranykölcsön 91.50. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 25. (Utőtőzsde.) Osztr. hitelrészvény 308.25, osztrák-magyar államvasut 292.—, Déli vasut 70.75.

Hamburg, február 26. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 86.75, osztrák hitelrészvény 301.—, osztrák-magyar államvasut 732.—, déli vasut 168.50, olasz járadék 94.70, 4% osztr. aranyj. 104.—, 4%-os magyar aranyj. 104.—. Az irányzat szilárd.

Páris, február 26. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.87, 3 1/2% francia jár. 106.87, olasz járadék 94.65, osztr. magyar államv. 727.—, francia törk. járadék 102.25, dohányrészv. 238.—, párisi bankrészvény 932.—, osztrák Länderbank 485.—, alpesi bányarészvény 330.—. Az irányzat szilárd.

London, február 26. (Zárlat.) Angol consolok 112.16 1/8, déli vasut 7.50, spanyol járadék 59.5%, olasz járadék 93.1/s, 4%, magy. aranyjáradék 102.25, 4% rupia 63.5/s, Canada pacificvasut 84.50, le-számítolási kamatláb 2.75, ezüst 25.5%. Az irányzat csendes.

New-York, február 26. Ezüst 55.5%.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távlati jelentése 1898. február 26-án reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm., Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm. Lists various cities and their weather data.

A légnyomás eloszlása lényegében változatlan. A maximum ma is Oroszország fölött van, míg a minimum egyfelől az Északi-tenger, másfelől a Földközi-tenger fölött tartózkodik. A légnyomás Közép-Európában általánosan magas.

Az idő Európában a depressziók haláskorében esos, egybűtt talányomán száraz. A hőmérséklet eloszlásában nincs lényeges változás. Hazánkban csak a tengerparton vésők esők, az idő ma reggel talányomán derűt, a hőmérséklet kissé sűlyedtt.

Kelati szelekkel talányomán száraz idő várható keletre sűlyedő hőmérséklettel.

VIZÁLLÁS.

— Február 26-án. —

Table with columns: Folyó, Vízmerés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás, Folyó, Vízmerés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás. Lists river levels and measurements.

Felölös szerkesztő: Liposey Ádám.

Budapesti cégmutató.

Budapesti 7 karékpénztár és Országos Zalogkölcsön-Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10.000.000 korona. Központi iroda: a váltóüzlete: Andrássy-ut. 5. Flók: Koronaherceg-utca 11. Zalogdíjak: Károly-kört 18, Király-utca 57, József-kört 2 és Szilárd-utca a főpostával szemben.

Fonciere, Pesti biztosító-intézet. Alapítke 4 millió korona. Nyereség- és díjtartaléka, valamint évi díjbevételei 25 millió korona. Elvállal tüz-, jég-, szállítmány-élet- és balesetbiztosításokat. Központi irodái: V., Sas-utca 10-szaját házában.

Aszfalt és kátrány vegyi gyárak Bieln János.

Gyárak: Budapest, Kispest, mezoteregy. Központi iroda: Budapest, IX., Ferencz-kört 48. sz. Tiszta, természetes aszfalt-bitumenből készűt valódí aszfalt fedőlemezek, aszfalt elszigetelő-lemezek, aszfalt cölövek, valamint azok összes vegyi termékei. Vállal és készűt legjobb lútviláiban: fedőlemez-betétöket, kőzetment-tetöket, mindennemű aszfaltözetöket, aszfalt falak szárazszá tötölét, viháztalan lefedöket.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Kiire szetendők késpénzben, levélbilyegekben vagy postautalványon.

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ postre postára békül, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstárbeli díjmentesítés is fizetendő. — Csélszerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

az

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvétetnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következő újságokban:

- I. ker., Járnok-utca 22. Szv. Balásovits György nagytöze.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt Eisenbach Vilmos. fűszerkereskedő.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. Szántó Mór, dohánytöze.
- IV. „ Farisch-bazár Dévay József, dohánytöze.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám Nemetszky A. J. dohánytöze és újságráda.
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. Löwinger Gyula, fűszerkereskedő.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. Wolf Vilmos, dohánytöze.
- V. „ Váci-körút 6. szám Moreno Janka, dohánytöze.
- V. „ Lipót-körút 22. szám Wollák Zsigmond, dohánytöze.
- VI. „ Jerez-körút 54. szám Breuer nővérek, dohánytöze.
- VI. „ Andrássy-út 48. szám Bohonyi Ilona, dohánytöze.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám Heisler Káza, dohánytöze.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. Sopronyi V. dohánytöze.

ugyan helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadatnak.

LEVELEZÉS.

Töke nem szükséges kérünk 30 kr. bélyegilletéket beküldeni, melynek vétele után a hirdetés két hónapig az ajánlatok és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettje el nem vett, a kiadóhivatal megsemmisíti. 2173-1

Többeknek. Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a válasz bélyeg mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294-1

Mely csinos fiatal „bakús” óhajtaná egy fiatal emberrel közlebbi ismeretséget kötni, az írjon Szerelem feligére a lap kiadóhivatalába. 2748-1

Szeretnék megismerkedni intelligens csinos külsővel bíró vigkedőly ural. Levelek „Magyar asszonyka” jellege alatt a kiadóba küldendők. 2876-1

Intelligens fiatal ember, kinek delután 2 óráig 1/2-ig van szabad ideje, szép elegáns és fiatal helyi ismeretséget keresi, kinek szintén delután van olcsóval való ideje. Csakis komoly ajánlatok vétetnek figyelembe. Leveleket „Erős 23” cím alatt a kiadóba kérék. 2878-1

Blumen-Mary! Levél várja az ismert helyen. Lz. 2916-1

Intelligens vidéki, 35 éves öz. nő, egy jóval idősebb ural. komoly ismeretséget óhajtaná. Levelek „Kamilla” jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők. 781-1

Piros kendő fájdalom lehetetlen. 6565-1

Fiatal, 18 tavasztól látott varróleány, csinos hivatalnokkal szeretne ismeretséget kötni, ki öt vasár- és ünnepnapok estjén szórakoztatná. Választ „Idegen kisasszony” név alatt kérék ezen laphoz küldeni. 2900-1

Hölgyeim, aki egy barna jogászt 30 frt kölcsönrel kisegítene, írjon HÉLIA címen a kiadóhivatalba. 771-1

Szép asszony levele van a kiadóhivatalban. 777-1

Diskrétnek levele van a kiadóhivatalban. 785-1

A. J. Eötvös-utca. Várva várt kedves levele végre megkezdett, de a kívánt felvilágosítás abban nem foglaltatik. Közös érdeklődés miatt utoljára felkérem, levelemben feltett kérdésekre kimerítően válaszolni, különben csak ott volnék, a hol a mádi izraelita. Kézcsokoló híve A. F. 2914-1

HÁZASSÁG.

Fővárosban lakó államhivatalnok 2000 frt évi fizetéssel, megfelelő hozomány felett rendelkező izr. hölgy komoly ismeretséget keresi s ebbéli megkereséseket „Főváros” alatt kéré ezen laphoz címzezi. 2838-2

Egy állami hivatalnok ez uton óhajit ismeretséget kötni egy magasabb terméti lehetőleg fekete szemű ugyanolyan hajú 2-3000 frttal rendelkező háziasan nevelt izr. vallású hölgyvel, csakis komoly szándéku ajánlatokra reflektál, melynek titoktartása becsületző mellett biztosított. Levelek a kiadóhivatalba „Márzi” jellege alatt kérének. 2884-2

ALLÁST KERES.

Egy 23 évi gyakorlattal bíró és a gazdaság minden ágában járatos fiatal letterés gróf uradalmi gazdasági, ki a német nyelvet is tökéletesen bírja, megfelelő gazdasági állást keres. Söt közvetítőt is illő jutalomba részesít. Levélben megkereséseket „Képzett garda” jellege alatt a kiadóhivatalba kérék. 2798-3

Intelligens fiatal kitanú sikerrel végzett, jelenleg üzletben alkalmazva van, egy nagyobb intézetnél szerény feltételek mellett állást keres. Szives ajánlatokat „Ügyes és szorgalmas” jellege alatt kéré a kiadóhivatalba. 2706-3

Egy intelligens szép írása fiatal ember írodai alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 2858-3

Gargon lakással bíró intelligens urak figyelmébe! Egy intelligens idős úri hölgy takarítást szobát keres, esetleg a főzést is elvállalja. Levelet „Tarta otthon” cím alatt a kiadóba kéré. 2940-3

Házvezetőnői, déki kath., 35 éves öz. nő, vagy pápi házhoz fahára; a hártartásban tökéletesen járatos, beszél magyarul, németül és angolul. Czim a kiadóhivatalban. 779-3

Nagy gözmalom (Bácskában) főmőlnárt keres Május 1-én való helyezésre. Jó bizonyítványok és teljes szakértelem megkívántatik. Fizetés egyezség szerint. Ajánlat „Gözmalom” jellege alatt kérétek ezen laphoz intézni. 2844-8

Házfelügyelői állást keres gyermektelen házaspár, a forj mulakatos. Szives megkeresést „Rendszertés” jellege alatt a kiadóhivatal továbbít. 2790-3

Érettségi kitünő sikerrel végzett fiatal ember gyakorlati állást keres. A magyar és német nyelvet szobán és írásban teljesen bírja. Czim a kiadóhivatalban. 2810-8

Kereskedelmi szaktanfolyamot kitünő sikerrel végzett kisasszony, ki jelenleg is alkalmazva van, állást változtatni óhajítja. Szives megkeresést „Yosi” jellege alatt a kiadóhivatalba kéré. 2822-3

Kitünő nyelvismertekkel bíró, a magyaróvári gazdasági akadémián sikerrel végzett fiatal ember, magánitkari vagy másbizalmi állást keres. Ajánlatokat „Bizalmi állás” jellege alatt a kiadóhivatalba kéré. 1408-3

Uri családból származó fiatal özvegy, a háztartás minden ágában járatos, önállóan is képes azt vezetni, egy idősebb nőnél házvezetőnői állást keres. Szives megkeresést „Szorgalmas” jellege alatt a kiadóhivatalba kéré. 2872-3

Magános nő ajánlkozik magán os urhoz takarításra lakásért és szerény fizetés mellett mosást és főzést elvállalja. Czim a kiadóhivatalban. 783-3

ALLÁST KAPHAT.

Biztosító-társaság szervezési főnököt fixum mellett alkalmaz. Csakis szakavatott urak ajánlatát vétetnek figyelembe és kérének „N. D. H. 1645” alatt a kiadóhivatalba. 6559-4

Nevelőnő ki a magyar, német és francia nyelvet kitünően bírja, valamint azongorában kezdő leányt mat tanítani tudná, állást kaphat. Ajánlatokat az igények megjelölésével „Vidékre 1898” jellege alatt a kiadóhivatal közvetíti. 2940-4

5000 frt biztosítékkal három bérházhoz házgodnok felvétetik. Ajánlatokat „5000 forint” alatt kéré ezen laphoz címzezi. 2832-4

Vidéki gözmalom részére keresek levelezőt, ki a magyar, német és francia nyelvet tökéletesen bírja. Évi fizetés 1500 frt és lakás. Ajánlat „Gözmalom” alatt küldendő ezen lap kiadóhivatalába. 2830-4

Nevelőnők, nyelvű és zeneti ismeretekkel, sürgősen kerestetnek, előkelő családok részére. Évi fizetés 400-600 frt. Német nevelőnőket, mindenféle nemzetiségű bonneokot felkísmeretesen ajánl és elhelyez **S. Szegheő Luiza asszony, Budapest, VII., Andrássy-út 28.** 6559-4

Állandó állást kaphat gyermekkertésznő, két 4 és 5 éves gyermekhez jó fizetés, kitünő bánásmód és ellátás. Ellenben csak olyanok jelentkezése kívántatik kik minden tekintetben kielégíteni tudnak „Bankigazgató” jellege alatt a kiadóhivatalhoz. 6661-4

OKTATÁS.

Czimbalmozni! Két hónap alatt bárkít is megtanítok az általam feltalált legújabb és legkönnyebb magyar rendszer (methodus) szerint, háznál és házon kívül, ugyszintén vidékre is tanítok pontos és kimerítő magyarázat utján (posta fordulatával). Czim a kiadóhivatalban. 2650-5

Gyakorlott okleveles gyermekkertésznő órák adására vállalkozik. Elemi osztályokra is előkészít. Czim a kiadóhivatalban. 2402-5

Angol hölgy, kinek még néhány szabad órái vannak ajánlja magán tanítást, gát oktatásra. Levelek „M. 18.” alatt a kiadóba küldendők. 2874-5

Fiatal tisztviselő, ki a delutáni órákban szabad, elvállal egy-két gimnázista tanulót oktatásra merészeit díjazás mellett. Czim a kiadóhivatalban. 2714-5

Okleveles francia nő, ki már állami iskolában tanított, még néhány szabadórával rendelkezik. Szives megkeresést „Alaposan” jellege alatt a lap kiadóhivatalába küldendő. 2724-5

BIRTOK ELADÁS.

Szatmárhoz közel, Császtó községben, vasut mentén fekvő, 590 holdas birtok, április 24-től 100 hold kitünő buzavetéssel s az összes takarmánytal együtt haszonbérbe kiadó. Kékely Dezső, Tisza-Füred. 6556-6

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Ujpesten egészen újonnan épült ház, 1250 frt jövedelemmel, 14500 frttel eladó. 10 évi adómentes. Bankteher 8000 frt, 4 1/2% kamat-törlesztéssel. Czim a kiadóhivatalban. 2801-7

Háztelkek Kossuthfalván, kispesti határnál, 150 és 200 négyzetgölglenkint parcellálva, ára 2 frt 80 król 4 frt, havli 10 frt, vagy heti 2 frt részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Szerepanovszki Zsigmondnál, vendéglős, VIII., Nap-utca 13. 6449-7

Eladó bérház Ujpesten. Élénk forgalmu helyen, mindkét vilányos megállója közelében, modern, csinos, újonnan épült, jól jövedelmező bérház előnyös feltételek mellett, esetleg részletfizetésre is eladó. Bankteher 6000 frt amortizáció s 4000 frt. II. helyen. Czim a kiadóhivatalban. 789-7

ELADÁS.

Gyönyörű bársony mantille, most érkezett Párisból, selyem, béleléssel, vattázva, serpentine selyemzsinor díszszel, magas gallérral 30 frttel eladó. E felöltő még egyetlen egyszer sem volt használatba. Czim a kiadóhivatalban. 2909-8

Lakatos és kerékpárjavító műhely, teljesen felszerelve, jó forgalmu helyen, olcsó áron eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2882-8

Butorok alig használatba, faragott háló, ebédli, ottomány, ingaóra, 8 db valódi borszek, egy varrógép darabonkint is igen jutányos áron eladandók, Vörösmarty-utca 53. sz. I. 18. 6537-9

Valódi Quedingburgi takarmány-repnapag, elsőrendű kemeltől, olmozva, 18 frttal 100 kg-ért helyben eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2850-8

Egy nyolczó löreje gözcséplő garnitúra, Clayton és Shuttletonworth gyártmány, három év óta használatban, jutányosan eladó, esetleg részletfizetésre. Ebbeli levelek „Cséplőgép” alatt küldendők a laphoz. 2842-8

Kitünő jó karban levő „Styria” kerékpár jutányos áron eladó. Megtekinthető 2-8 óra között. Czim a kiadóhivatalban. 2762-8

Márcz és Singer V. Sas-ú. 2. üzletfiosztását követő kértetben raktáron levő díszmű- és norinberg árukat beszerzési áron átadják úgy nagyban, mint kisban, ugyanott a berendezés karzattal együtt egészen, esetleg részben is olcsón eladatik. 6563-8

Fenyőfák, sokfajban, szép példányokban, lombfák, bokrok, gyűlécsfák kaphatók ifjabb Székly Péter faiskolájában Tisza-Igaron. Árjegyzék kívánatra megküldetik. 775-8

VÉTEL.

Kávéházat keresek megvételre, lehetőleg az Erzsébet-városban. Ajánlatokat kérék „Erzsébetvárosi kávéház” jellege alatt a kiadóhivatalba. 2431-9

Jó karban levő zongorá: keresek megvételre. Ajánlatok „Jó” jellege alatt a kiadóhivatalban küldendők. 2792-9

KIADÓ SZOBÁK.

Magyar színház közelében egy 2 ablakos utcái szoba szép berendezéssel, külön bejárattal, fürdőszoba használattal, havi 25 frttel kiadó, esetleg teljes ellátás is kapható. Czim a kiadóhivatalban. 2834-9

Intelligens családnál elegáns butorozott külön bejárattal két ablakos utcái szoba fürdőszoba használattal kiadó, ugyanott egy udvari szoba is van. Czim a kiadóhivatalban. 2838-10

Jegen csinos fiatal özvegnél a Lipótvárosban, szép utcái szoba 1. emeleten március 13-re kiadó. Szives választ „Barna özvegy” alatt kérék a laphoz intézni. 2874-10

Kényelmesen berendezett szoba csinos butorral, fürdőszobával használattal, havi 15 frttel kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2834-10

Szobák butorozva, klinika közelében, hetenkint 2 frttel kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 775-10

LAKÁS KERESTETIK.

Egyszobás lakás március elsőjére kerestetik az Erzsébet- vagy Józsefvárosban, kb. 160-200 frt évi bérrel. Ajánlatot kérék a kiadóba „G. M.” cím alatt. 2822-11

2 szobából álló lakást keresek a József-városban. Ajánlatok az ár kitételével „N. N. 82” jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2826-11

Az Erzsébet-városban 5 szobából elő- és fürdőszobából álló lakást keresek. Ajánlatok az ár megjelölésével „Tapattás” jellege alatt a lap kiadóhivatalába küldendő. 2878-11

SZOBA KERESTETIK.

Szépen butorozott szobát keresek fiatal özvegnél. Ajánlatot kérék „Tiszta szoba” címen a lap kiadóhivatalába címzezi. 2782-12

Kiadó egy kétablakos szépen butorozott utcái szoba külön bejárattal. Czim a kiadóhivatalban. 2788-12

Szépen butorozott udvari szobát keresek a József-városban. Ajánlatok az ár megjelölésével „M. G.” jellege alatt a lap kiadóhivatalába küldendők. 2802-12

Különbejáratu utcái szobát keresek a Belvárosban. Ajánlatokat „Doktor” jellege alatt a kiadóhivatal közvetíti. 2808-12

Külön bejáratu utcái szobát keresek az „Országos lírtár” közelében. Ajánlatok az ár megjelölésével „L. S.” jellege alatt a lap kiadóhivatalába küldendő. 2846-12

Lakást keresek teljes ellátással intelligens izraelita családnál. Ajánlatokat kérék az ár kitételével „Barlóságos” címen a kiadóhivatalba. 2694-12

KIADÓ LAKÁSOK.

Kiadó az Andrássy-úton, egy elegáns nagy urasági lakás, mely 6 szobából áll és a hozzátartozó mellékhelyiségekkel. A lakás május 1-re lesz kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2200-13

Május 1-ére kiadó az Erzsébet-körúton egy lakás, mely áll: 8 utcái, 8 udvari, elő- és fürdőszobából, konyha és egyéb mellékhelyiségből. Czim a kiadóhivatalban. 2814-13

HITEL-PÉNZ.

Amortizáció kölcsönököt budapesti házakra és telkekre L. II., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélkül, közvetítők a legrovidebb idő alatt, előkelő fővárosi intézetnél, csekély utólagos honorárium fejében. Telékkönyvi kivonat és kataszteri birtokviszesség. Ertekezhetni d. u. 1-3-ig. Hol? magmondja a kiadóhivatal. 850-14

KÖNYVEK.

Eladók könyveket, világhírt írók műveit, olcsón. Czim a kiadóhivatalban. 1772-15

Jókai összes műveit szeretném megvenni olcsó áron. Ajánlatok a kiadóba kérének Jókai művei cím alatt. 2892-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Kiadó bolthelyiséget keresek május 1-ére. Levelet „Dohánytöze” jellege alatt továbbít a kiadóhivatal. 1860-17

Műhelynek vagy raktárnak alkalmas pinche-helyiség kiadó a kiadóhivatalban. 2652-17

Azonnal kiadó a főváros egyik legélénkebb forgalmu helyen egy bolthelyiség. Czim a kiadóhivatalban. 2544-17

Zuglóban egy korszerű helyiség 10 öles pinchével olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 751-17

KÜLÖNFÉLE.

Egy ügyes nőruha szabónő eltagad elegáns utcái ruhákat 6 frttel, esetleg hához 1 frt 60 krajczárért. Czim a kiadóhivatalban. 2550-13

A legjobb magyar ércslap az „Utáskés”. Most sorra közli pompás karikatúrában a nevezetesebb írókat és művészeket. 6501-13

Elegáns női ruhák és fess blouseokat olcsón készit, valamint szabni és varni tanit méréseket áron. Markbreit Ilona női szabó, József-körút 20. 6501-13

Kajfitalalító biztos és kipróbált szor óshaj, fejkorpa és hajhullás ellen. Negyed liter üveg 1 frt 50 kr. Török Katalinnál Budapest, Kályva-tér 3. I. em. 7. 723-13

Ügyes varrónő ajánlkozik házakhoz; elvállal otthoni munkát is szerény feltételek mellett. Czim a kiadóhivatalban. 2734-13

Egy igen nagy jövedelmező hajtó, kedvelt gyümölcs termesztéshez (arsul kerestetik olyan földbirtokos, ki hajlandó az előző elnyők ellenében földet bocsátani rendelkezésre. Czim a kiadóhivatalban. 2609-13

Rák Gizella Ferenc-körút 84. Ajánl, elhelyez nevelőnőket, gyermekkertésznőket, bonneokot ugyanott egy két ablakos igen csinos butorozott szoba azonnal kiadó. 781-13

Állatok minden fajainak kitömésére vállalkozik Katona Mihály, az orsz. muzeum és környrtár preparatorának nyilvános állatközmései laboratóriuma. Budapest, József-körút 21. Emfősök és madarak természetihlen, a legújabb módszerrel (modellrozással) készitgetnek, szebben jobban és olcsóbban, mint bármely hasonló intézetben. 749-18

ÜZLETI HETI SZEMLE.

Gabona. Az időjárás kedvező és a vetések állására nézve nincs is panasz, csak attól félnek termelőink, hogy a tél, bár elkésve, mégis csak kiadja majd a méregfogát. Külföldön nagyobbára meg vannak elégedve a vegetacionális viszonyok alakulásával.

A külföldi gabonapiacokon ingadozó az irányzat, mivel a mérvadó Amerikában sem volt egyöntetű a hangulat. Nálunk azonban vajmi keveset hederítették az idegen vásárok árjelzéseire.

A budapesti piacon a hozatalok az összes cikkekben gyengék, ez az irányzat szilárdaságát hozta magával s kenyérmagvak, mint takarmánycikkek iránt jó érdeklődés mutatkozott. Az üzleti hét részleteiről következőket jelentetjük:

Buza. Tulsúlyban volt e cikknél a szilárd irány és mintegy 100,000 métermázsányi forgalom után körülbelül 15 krajczárnyi áremelkedést állapítunk meg, a heti hozatal 21292 métermázsát tett. A határidőpiacon explosio jellegű volt a hausse.

Rozs. Rozsot gyengén kínálnak. Vevők csupán helybeli malmaink voltak, amelyek a tulajdonosok felemelt árköveteléseit készségesen megadták. Az eladásra került mintegy 6000 métermázsas minőség szerint 8.75—8.90 forintot ért el, készpénzfizetés mellett, Budapest távolságában átvéve és 8.85—9.05 forintot három óra, helyben átvéve. Külföldi árúból néhány kisebb tétel kelt el.

Árpa. Kész árúban csak szóróvénosan kerül a piacra s hivatalosnál könnyen helyezhető el. A hangulat szilárd s minőség szerint 6.50—6.85 forintot, teljes szemű jó áruért 7 forintot fizettek helyben. Külföldi származású áruért minőség szerint 6.10—6.50 forint között fizettek 3 három óra. Állomásokon átvéve csak néhány kisebb tétel kelt el, jöllehet a kereslet tartósan a legelőnkebb.

Zab. Zab gyengén érkezik s a helybeli fogyasztásnál gyorsan talált elhelyezést. Az árak 10 krajczárral javultak és a forgalomban volt mintegy 6000 métermázsás szin és tisztaság szerint 6.35—6.90 forintot fizettek.

Tengeri. Tengeri 15 krajczárral emelkedett áraban. Egészséges ó-áru helyben 5.40—5.45 forintot jegyzett, új-tengeri Budapest távolságában átvéve 5.35 forintot. Állomásokon átvéve a kereslet javult, a tiszavidéki állomásokról van még némi ajánlat, míg a Bácskai és Bánság alig kínál tengerit. Kis-ujszállalon 5.05 forintot fizettek ma.

Liszt és korpa. A lisztüzlet a lefolyt héten nem volt kielégítő. Itt-ott fordultak ugyan elő egyes nagyobb eladások nyomott árakon, de a kenyérlisztfogyasztás még mindig nem jávult megfelelően és kenyérliszttekben az átvétel igen lassan halad; finom lisztfajtákban a hajózás megnyitásával jobb a kereslet főleg Ausztriából, a külföldi üzlet ellenben megint teljesen szünetel, mert az üzleti viszonyok a külföldön is egészen visszasak. Míg a

buzáarak emelkedtek, addig a lisztárak a liszt-fogyasztás elégtelensége folytán lejjebb mentek és a magyar és a külföldi lisztárak közötti disparitás még nagyobb lett, mint eddig volt. A korpauzlet tovább javult: finom korpában megint nagyobb a kereslet s az magasabb áron is kel el.

Árjegyzéki átlagárak:

0	1	2	3	4	5	6
19.60	19.30	18.90	18.60	18.20	17.90	17.--
	7	7½	8	F	G	
	15.50	13.20	7.20	4.50	4.40	

100 kilónkint, zsákostul, Budapesten szállítva.

Repceolaj. Közepes kereslet mellett az üzlet lanyha, jegyzése ma nagybani vételnél 35 forint, kicsinyben 36 forint Budapesten.

Repcepegácsa. A csekély készlet révén szilárd, ára 5.50—5.60 forint métermázsánkint Budapesten.

Olajmagvak. Káposztarepezében e héten alig volt forgalom. Jegyzéseink csak névlegesek, jó minőségű áruért 11.75—12.75 forintot fizetnek. Bánsági repce 12.—12.75 forint. Gomborka 11.50—12.50 forint. Vadrepce 5.50—6.25 forint. Lenmag 9.50—10.25 forint. Kendermag 7.50—7.75 forint.

Vetőmagvak. Az enyhe időjárás következtében majdnem minden vetőmag felében erős a kereslet. **Vörös luczerna.** Minden minőségűt keresek és mindenkinek jó kelete volt. Tényleg nem lehet félreismerni, hogy a finomabb minőségűek szűken vannak, de egyelőre mégis elég nagyok még a készletek, hogy a belföldi fogyasztást fedezhessék. Magától értetődik, hogy ez csak belföldi árura vonatkozik. Amerikai löheréből a lefolyt héten egy 880 métermázsányi hajórakomány érkezett Fiuméba, hogy onnét Magyarország belsejébe és Horvátországba szállíttassék tovább és ekként iamént 8800 holdnak termését tönkre tegye.

Luczerna. A piac élénkségének dacára is megtartották az árak ebbeli normális folyamukat. — Az Amerikából érkezett szállítmányok 300 zsákra rugtak. **Nyulszapuka** nagyon szilárd irányzatú. Legelső rendű árának készletei megfogytak. **Rétihere** még mindig az előbbi alacsonyabb árakon kél. **Baltaczimnek** változatlan árak mellett jó kereslete volt. **Takarmányrépamag.** A minőségek különfelesége az árak lényeges különbözőségét vonja maga után. Régi évfolyamu répamagot alacsonyabb árakon kínálnak, de eredménytelenül, míg ellenben impregnált mag, valamint első rendű kereskedelmi árak teljes árak mellett jól elkelnek, sőt a régebbi árúnak is emelkedett az ára. A külföldi megbízhatóbb tenyésztők készletei már elfogytak. Egyes fajták már külföldön is szűken vannak; az olajbogyó alakú egyáltalán el is fogyott már. — Jegyzések nyersáruért 100 kilónkint: Budapesten: Vörös löhere, új 38—45 forint; Vörös löhere, mult évi 34—38 forint, Luczerna, magyar, mult évi 40—50 frt, Luczerna, francia, új 45—56 forint, Luczerna olasz, új 45—55 forint, Baltaczim 13—13.50 forint, Muhar 5.75—6 forint, Bükköny 6—6.25 frt.

Müvelvények. Az elmúlt héten semmi lényegesebb változás nem fordult elő az üzletben. Nagy fehér és kis gömbölyű bab 7 forint, törpe bab 7½—8¼ forintot jegyez. **Borsó** 8¼—9¼ forint. **Len-csében** külföldről érkező ajánlatok kedvezők, a kis kereslet következtében azonban az árakban változás nem fordult elő, jegyeztetik 13—18 forinton, minőség szerint. **Köles** 5 forint, oláh áru 5¼ forint. **Kása** 9¼—10—11 forint. **Kendermag** 8 forint. **Bükköny** jobb kereslet mellett 6—6¼ forint. **Ma-harmag** 6—6¼ forint. **Mák** 31—32 forint.

Zsiradék-üzlet. Minthogy az üzletre különösebb jelenség nem folyt be, az árak változatlanul szilárdak. A nagyon kis készletet tekintve, ugyan áremelkedés volt kilátásban, de a vételkedv annyira megcsappant, hogy ezen körülménnyel fogva — nagyobb üzletek nem köttetvén és így a kereslet nem fokozódván — az árakban, valamint az üzlet irányzatában változás nem állott be. Ezen jelenség ép úgy a helyi, mint a vidéki piacokat jellemzi. **Szeged:** A mult hét óta az üzletben változás nem állott be. Jegyeznek: disznózsír 54—56 frt, nehéz szegedi szalonna 51—52 frt, könnyű 50—51 frt, hajt 53—54 frt. — **Debreczen:** Az árak jelentéktelen emelkedést mutatnak, a piacon a forgalom élénk. Jegyeznek: sózott szalonna 57—58 frt, zsír 58—60 frt. — **Budapest:** Készlet csekély, forgalom lanyha. Jegyeznek: Ia pesti disznózsír áru 55.50 frt, pénz 55 frt, ¼/100-os fehér táblaszalonna áru 53.— frt, pénz 52.— frt, ¼/100-os fehér táblaszalonna áru 52 frt, pénz 51 frt, ¼/100-os füstölt táblaszalonna áru 57.— forint, pénz 56.— forint. — **Bécs.** 8200 darab sertés felhajtásánál a piac szilárd irányzattal bír, de az árak változást nem szenvedtek. Zsiradékárakban szintén nem jegyezhetünk fel árváltozást és az árak a következők: városi disznózsír 53—54 frt, ¼/100 fehér táblaszalonna 54—55 frt. Amerikai zsír változatlan.

Cukor és kávé. Budapest, február 26. Mai jegyzések nagyban ab Budapest vasut, fogyasztási adó nélkül. Finomtvány prima 37.12—37.25 forint, koczka 38.12—38.25 frt, Pile 56.12—36.25 frt, kristály-cukor 35 frt, Candis fehér 46 frt, Candis sárga 41 frt, Szőlőcukor 25 forint. **Kávé:** Santos good average 42—44 frt, Santos superior 44—52 forint, Portorico 105—120 forint, Jáva, sárga 95—120 forint, Menado 140—170 forint, detto barna 165—190 forint, Carracas 66—80 forint, Laguayra 90—96 forint, Jamaica 90—110 forint, Salvatore 76—85 forint, Lahat 98—100 forint, Mocca Hodeida 108—115 frt, Preanger 118—120 frt, Középamerikai 104 forint, Rio 50—58 forint. W. J. B. 105—140 forint, detto gyöngy 128—145 forint, Viktoria 50—55 forint, detto gyöngy 68 forint, Santos-gyöngy 72 forint, Bogota 72—75 forint, Lavé-gyöngy 85—92 forint, Guatemala 102—114 frt. Minden ab Trieszt, nagybani vételnél.

Déli gyümölcs és fűszerek. Budapest, február 26. **Datolya:** Kalifát 18—20 frt, alexandriai 21—24 forint, koszoru 15 forint, szabadon 22—25 forint. **Füge:** koszoru 15—15.50 frt, Calamata 15.50 frt, kosáru 12—13 frt, szabadon 11—18 frt, Puglia

A Karátsonyiak.

A főiri körökben még mindig nem beszélnek egyébről, mint a tündérfényű Karátsonyi bálról. Igazi clou-ja volt ez az ideai farsangnak és historiai momentummá vált azáltal, hogy a király is megtisztelte jelenlétével egyik hűséges alattvalójának a mulatságát.

Érdekes lesz ebből az alkalomból fölemlíteni, hogy a Karátsonyi család nem Szerbiából származott át hozzánk, de Erdélyből, ide pedig az első ők Bukovinából jöttek.

Bukovinában, Badozsányban lakott Karátsonyi Gratianus Gáspár, aki 1620 körül virágzott, de család-fája már 1452-ben is tekintélyes familiának mondja a Karátsonyiakat.

Fia, Kristóf, már zászlósnak mondatik s unokája, ugyanesak Kristóf, karácsonyfalvi előnévvel, 1695-ben, hiteles kancelláriai okmányok tanúsága szerint Erdélyből, még pedig Szamosujvárról jött a Bánáthba. Itt donatióba kapta Beodrát, ahonnan a mai grófi család is írja előnévét.

Kristóf fia, Deodát, már növelte a családi vagyont, ennek a fia, Lázár, pedig Beodrához még a temesmegyei Zsámot is kapta donatióba.

Lázár valósággal nábobi vagyon ura volt. Zsámi kastélyában egy imazzsámoly alatt titkos ajtó vezetett a pinczébe, amely tele volt arannyal, gyémánttal, drágakincsekkel. Nejét annyira féltette a nábob, hogy Beodrán lakat alatt tartotta s néhány meghitt cselédet kivéve, emberi halandót nem bocsátott közelebe.

Karátsonyi Lázárnak csak egy álma volt, családja nagysága és egy szerelme, amely a földre, a nemes magyar humusé volt.

Egyedül azt óhajtott, hogy a verseczi hegyektől birtokáig terjedő rengeteg ős pusztát uradalmához csatolja, ebből a czélből, társzekerekre rakatva egyszer minden kincsét, be is ment Nagy-Becskerekre megállapítani és kifizetni a vételért, de ott hirtelen meghalt s a szájhagyomány szerint a rengeteg kincs is vele pusztult.

Karátsonyi Lázár óriás vagyonából közczélokra is sokat áldozott, száz katonát állított a nemesi fölkelés alkalmából, a hadsereg rendelkezésére bocsátotta méneseit, gulyáit, magtárait és a Ferencz császár által kezdeményezett, a császárnéról elnevezett Ludovika-akadémiára nagy összeget adományozott.

Már Lázárt ekkor megkínálták a grófi méltósággal, de a nábob szerényen kitért a fejedelmi elismerés elől, sőt végrendeletileg meghagyta, hogy családjának az a tagja, aki a nemesinél nagyobb czímet fogad el, zárassék ki az örökségből.

Ez az óhajtása azonban nem teljesedett, mert unokája, Guido, később mégis grófságra emeltetett és e miatt, Karátsonyi Lázár végrendeletének értelmében, sok baja is volt az oldalági rokonsággal. Guido apja, Lajos, 1848-ban Torontálmegyében főispánságot viselt, anyja pedig az ósrégi, grófi és hercegi ágra szakadt, Starhemberg családból származott.

Guido a negyvenes évek derekán egyike volt a jeunesse d'orée legkiválóbb tagjainak. Nagyó-

szép, daliás férfi, szívesen látott vendége az akkori Pest főiri szalonjainak. Tagja volt a híres „Csinoska-ifjak” társaságának, akik akkor a főváros társaséletének hangadói voltak.

Számtalan hódoló közül 6 nyerte meg szívét és kezét a duszgazdag örökösnek, Marczibányi Máriának, Marczibányi Antal és neje Kállay Mária leányának. Marczibányi Antal egyetlen fia, ifjukora legszebb virágában elhalt s benne kiveszett a férfig, majd Karátsonyi Guidóné és Migazzi Vilmosnéban egészen kihalt a nemzeti kulturánk körül oly hervadhatatlan érdemeket szerzett puchói és csókai Marczibányi család. Karátsonyi Guido mintegy 200,000 forintot adott közczélokra, ő alapította az Akadémia Karátsonyi díját is — s érdemeiért 1859-ben kapta az osztrák birodalmi grófságot, melyet később Magyarországra is kiterjesztettek.

Gróf Karátsonyi Jenő másodszült fia Guidónak és a tulajdonképeni majoresco az elsőszült Aladár lett volna.

Érdekes ennek is a históriája. A fiatal gróf Karátsonyi Nagyváradon jogászodott és ott megismerkedett a szép és rendkívül szellemes Elek Margittal.

Aladár gróf annyira beleszeretett a bájos lánykába, hogy kijelentette, vagy ez, vagy senkitem lesz a felesége.

Minden embernek van valami marotte-ja, így a különben rendkívül jószívű, engedékeny Karátsonyi Guidónak az volt a bogara, hogy elsőszült fia zászlós ur leányát vezesse oltárhoz, Noha a pazonyi Elekek híres régi családja minden óspróbát fény-

10—12 frt, Szmirna 34—38 frt, Maratonissi 14—14.50 forint. *Mogyoró*: Siciliei 23.— forint, nápolyi hosszú 34 frt, iztriai 35 forint, Levante hámozott 35.— forint, Levante 16—17 forint. *Szent-Jánoskenyér*, Puglia friss 9.50—10.50 frt. *Mandula Avola courris* 89—96 forint, Molfetta 90 forint, Catania 85 forint, Palma girgent 86 forint, Bari 75—78 forint, édes Pugliai 90—92 frt, dalmát uj, 78.—80 frt, arnelin 46 frt. *Pignol* 62 frt per láda. *Mazsolaszó*: Vourja 36—38 forint, Yerli 38—39 forint, Caraburnó 45—56 forint, Elemté 22 frt, fekete Samos 22 forint. *Szardella* 68—70 forint, *Ajka* 35—55 frt. *Bors*: Singapore fekete 50—56 forint, Penang fekete 46 forint, dettó fehér 76 frt. *Gyömbér* bengáli 28—29 frt. *Szegefüszeg* 40 frt. *Fahéj* 56 forint fahéj-törmelék 28 forint, babérlevél 10 forint, minden cif. Trieszt.

Szész. A szilárd bécsi kontingens nyersszesz-jegyzések folytán az üzletmenet a budapesti piacon is meglehetősen élénk volt és jó kereslet mellett a szeszárak e héten 25—50 krajczárral drágábban zárnak. *Finomított szesz* a helybeli gyárak részéről 57 forintig kelt el, épügy *Álósztószesz* a felő-magyarországi regalebérlok és szeszkereskedők által 56.50 frtig lett fizetve. A *denaturált szesz* ára is 50 krajczárral emelkedett. *Mezőgazdasági szeszgyárak* által kontingens nyersszesz e héten 1 forint 20 krajczáron bécsi jegyzésen alól 19 forintig lett eladva. Erdélyi állomásokhoz szállítva, kínálat nem volt. A *kontingens nyersszesz ára Budapesten* 18.50—18.75 frt. A *kivitel* e héten több nagyobb tételt finomított szeszt vásárolt. *Vidéki szeszgyárak* közül: N.-Várad, Kolozsvár, Lád, Kenyérmező, Győr 25, a többiek 50 krajczárral drágábban zárnak.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított-szész 56.75—57.—, élesztőszesz 56.75—57.—, nyersszesz adózva 55.75—56, adózatlan (exkontig) 15.50—16.—, Denaturált szesz 20.50—21.—. Az árak 10.000 liter fokontint hordó nélkül bérmentve budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők. **Bécs.** Kontingens nyersszesz e héten azonnal szállításra 19.90—20.10 frton kelt el. *Prága.* Adózott triplószesz 55.25 frton kelt el. Adózatlan szesz 18.25—18.50 frt. *Arad.* Finomított szesz szilárd és 56 forinton kelt el azonnali szállításra. *Kenyérmező.* Szilárd irányzat mellett finomított szesz 56.— frt jegyeztek nagyban. Denaturált szesz 19.—19.25 forint. *Győr.* Szeszárak 1/2 forinttal drágábban jegyeznek. *Trieszt.* Kiviteli szesz tartályokban szállítva 11.—11.25 forinton 90 százalék hektoliterenkint tartályokban szállítva.

Konzervek és csomagok. Budapest, február 26. Hamburgi jelentések alapján a következő tudósítást adhatjuk: *Ananász*: szingaporei 100 darab 1/4 kilós doboz 53 márká; dettó 100 darab 1/2 kilós doboz 46.50 márká; dettó Guadeloupe 100 darab 1 kilós doboz 94 márká; dettó Bahama. láda a 24 doboz 160—162 márká; dettó Saint-Miquel per 100 kilogramm 235 márká. *Tengeri rák*: 96 dobozos láda. a 1/4 kilogramm 60 márká, dettó 48 dobozos láda a 1/2 kilogramm 52 márká. *Lazac* 48 dobozos láda a 1/2 kilogramm 30 márká, dettó magas dobozban 26 márká. *Mustár*: maille

12 doboz a 1 klgr. 9.50 márká; dettó 1/2 kilós doboz 6.50 márká; dettó diaphane 12 doboz a 1 kilogramm 6.75 márká; dettó 12 doboz a 1/2 klgr. 4.50 márká. *Szarvasgomba*: Perigord legjobb minőség, 10 darab 1/2 doboz 68 márká, dettó üvegben 62 márká; szárított per kilogramm 14.50 márká. *Sajtok*: Viktoria 20—30 kilós darabokban, per kilogramm, 2.40 márká; Chester 7—30 kilós darabokban per kilogramm 2.30 márká. *Sulton* 4—6 kilós darabokban per kilogramm 3.80 márká; *Roquefort* 2 1/2 kilogrammos darabokban 2.30 márká. *Neufchatel* 37 darabos kosárban 4.75 márká. *Eidam* 2 kilogrammos gömbben per kilogramm 1.50 márká; hollandi tejszín per 10 kilogramm 20 márká, svájci per 10 kilogramm 18 márká. *Parmesan* per 10 kilogramm 18 márká. *Sardines* à l'huile ára változatlan.

Kikészített bőrök. Az üzletmenet a múlt hét óta semmiben sem változott. A száraz időjárás mindeztől rendkívül hátrányára volt a forgalomnak, melynek hangása jelentékeny visszahatást szült. A panasz általános a hangulat ennek következtében igen nyomott, minek is tulajdonítható, hogy egyes cikkekben mint II-es és III-as talp nagyobb engedmények érhetőek el. A küszöbön lévő tavaszi vásár talán némi változást fog hozni, mire azonban a nagy készletek s a rossz inkasszó kevés reményt nyújtanak. *Árak*: I. minőségű *talpban* könnyű 138—144 frt, nehéz 145—149 forint; III. minőségű *talp*-as 136—142 frt; *bivalytalpban* élénk kereslet, könnyű 126—130 frt, nehéz 120 frt; *bikatalp* 118—128 frt, *bivalyhát* (bends) az árak szilárdak miután a nyersbőr magas jegyez: I. minőségű 142 frt, II. minőségű 136 frt, III. minőségű 126 frt. *kips-oldal* 126—135 frt, *tehnébőrben* nagy kínálat árké nyomottak, *horjubőr*, barna 350—400 frt, sima 360—420 frt, *kips* vagy *pittling*. barkás 190—260 frt, barna 200—270 frt, sima 210—280 frt 100 kilogrammonként.

Drogista- és festékaruk. Budapest, február 26. Orosz nyersanyagból finomított *kenőolajok* árai a következők: Kiváló nehéz gépolaj (fajsúly 907/10) 24 frt. Nehéz gépolaj (fajsúly 903/07) 22 forint. Könnyű gépolaj (fajsúly 90/08) 20 frt. *Orsóolaj* 16 forint. *Tisztító olaj* 13 frt. *Vulkán* (henger) olaj (fajsúly 907/10) 13 frt. *Hengerolaj* (hig, magaslobbanási fokú) 26 frt. (100 kilogramm tisztasúly után, hordóstud. valódi göngysúlyal). Budapest vasuti állom.) Más mint orosz nyersanyagból finomított olajok fajsúly és kenőképeség szerint 2—5 forinttal olcsóbbak. *Gépolajok*: olivaoilaj valódi pugliai 44 frt, gyári olivaoilaj 40 frt, Bakuolaj valódi orosz 22 frt, Ragosinolaj 26 frt, transmissioilaj 28 frt, turbinaolaj 33 frt, vulkánolaj 22 frt. *Kenőolajok*: Cilinderolaj valódi amerikai 38 frt, egyéb cilinderolaj 22—36 forint, konsistens gépenként 30—35 forint, bányakocsikenőcs 16—18 forint, sodrony- és kenderkötélkenőcs 24—26 forint, valvolinolaj elsőrendű 50—55 forint, fogaskerékkenőcs 20—24 frt, szij- vagy szerszámkenőcs 35—40 frt. *Gyantaárak*: Serfőzdeszurok 15—17 frt, terpentinolaj fehér orosz 27 frt, amerikai 38 frt, osztrák 36 frt, gyanta 8—11 frt, gyantaolaj 18—20 frt. *Kátránytermékek*: Carbolineum 12—

13 frt. kőszénkátrány 4—4.25 forint. fenyőkátrány 10—12 frt, Vaselin bórkenőcs 20—25 frt, szerszám- és fegyverkenőcs 30—35 frt. *Halzsir*: svéd 36 frt, grönlandi 35 frt, oroszlan-zsir 12—13 frt. *Lenolaj*: 26 frt, valódi hollandi 30 frt. *Lenolajkenőcs* leülepedett 22—30 frt. *Vaselinkenőcs* 35—40 frt, *Fagygy* 38—40 frt. *Tejszínzappan* 22 frt. *Kocsikenőcs*: fekete vagy sárga 5.50—6.25 frt, fehér finom 6.50—7.— frt, monfalkonei 7.50 frt, kék finom 7 frt, uszó 7.50—9.— frt, fehér 7.50 frt. *Fiakkerkenőcs* 9.75—10 frt, finom belga paraffin 7.30 frt. *Schellak*: narancs 116 frt, félnarancs 88 frt, rubin 85 frt. *Szalmiák*: fehér angol 56 frt, jegecz 28 frt. *Nastalin* hordókban frt 14.50. *Gliceriu* 48—90 frt. *Benzin*, fehér 28 frt.

Kötött, szövött és rövid áruk. *Pamut.* Liverpool jegyez per prompt 3^{10/64}, október-november 3^{22/64}. Az indiai és amerikai kedvezőtlen kilátások már az egyiptomi-pamutárakra is előnyösen hatnak. Különösen szerződészerű kötésekben az irányzat szilárd. A behozatal kezd csökkenni. Az élénk kereslet e cikkekben azt bizonyítja, hogy sok fonógyár elmulasztotta az olcsó árakon szűkségletét fedezni s hogy ebből kifolyólag bizonytalan, inkább emelkedő árakat várhatunk. *Pamutfonál* változatlan. *Fél- és egészségártmányok* gyenge üzletmenet miatt olcsók. *Gyapju ára* még nincs eldöntve. Várjuk a londoni aukció eredményét. Az irányzat szilárd. Berlini pamutért per prompt 2.75 frtot kérnek. *Selyem* változatlan. Napi- és idénycikkek elég jól fogynak. Különösen szalag, fejkendő és nyári harisnya. *Divatcikkekben* igen éreződik az általános pénzhiányt. A *bőrárak* még mindig nagyon szilárdak. Nadrágszjak, szijstorok és dohányzaeszkök ca. 5% drágulnak e nehezen kaphatók. A szarut feldolgozó munkások még mindig magas béreket kapnak.

Pipaszopókák drágák és nincs elég kész-áru. Bár nyers badenifa nagyon olcsó, pipaszárak éppen a drága szopókák miatt drágulnak. Áremelkedés a minőség szerint 5—15 krajczár. *Pipák* árát a nagy bécsi verseny erősen nyomja. Készáru a magas hérvizonyok dacára mindig olcsóbb lesz. *Pipereszappan* jól fog. Gliceriu és kókuszszappan jó minőségben 34 forint. Az országos iparegyesület ártit a nagykereskedőkhöz és véleményüket kéri az 1893-ik évi XXXIV. törvényzikk végrehajtását illetőleg néhány forgalmi áru kötelező súly és mennyiség megjelölésében. Nagy súlyt helyezünk arra, hogy a fenti törvény egész terjedelmében mielőbb életbe lépjen, mert régen érezzük, hogy bizonytalan súly és mennyiség mennyire demoralizálja az üzletet. A vevő ma nem tudhatja, mennyit kap egy csomag, vég vagy doboz-megjelölés alatt s nem szolid konkurrenzia már nagyon rövidíti egyes cikkek szokásszerű mértékét s ezen nem kvalifikálható módon biztosítja magának a hasznot a fegyaszto közönség rovására. Az üzlet még mindig igen lanyha, Hitelüzletek lebonyolítása igen rossz.

Gyapju. A gyapjuüzlet legutóbb lefolyt két hetéről igen kevés jelenteni valónk van, amennyiben csak egynehány kisebb tétel. mindössze alig 100 bál kelt el változatlan árakon.

sen kiáll és a mezőpeterdi Gátsy familia is, amelyből Elek Margit anyai ágon származott, egyike volt az ország ma már kihalt legelső gentry-családjainak, Karátsonyi Guido csak úgy egyezett bele fia házasságába, ha ez Jenő öcsce javára lemond az elsőszülöttségi jogáról.

Aladár ezt meg is tette, többre becsülve szép menyasszonya két ragyogó szemét minden gyémántnál, a családi boldogság igaz melegét minden hiúságos, elmuló fény és csillogásnál.

Igy lett Jenő gróf a Karátsonyi majorátus ura és zászlós ur leányának, Andrassy Karolina grófnőnek a férje.

A grófi pár, mint most is megmutatta, mindent elkövet, hogy a nagy vagyon és nagy névvel járó kötelezettségeknek eleget tegyen.

Azonkívül kitűnő gazda is Karátsonyi Jenő. Buzgalommal, igazi passzióval vezeti óriási uradalmain a munkát és nyáron a kelő hajnal akárhányszor egyik vagy másik tanán, majorban találja.

Karátsonyi Jenő nyaranta többnyire bánlaki birtokán tartózkodik, ahol a kastélyt még Karátsonyi Lázár építtette. Régi, ódon formájú épület ez, olyan vastag falakkal, akár egy feudális várkastély. Elmult viharos időkben nagy szükség is volt erre, mert még az épített idejében, mikor a szerbek egyszer föllázadtak, a leghevesebb ostromnak teljes egy hétig álltak ellent ezek a falak.

A kastélyt pompás park övezi, nagy lawn-tennis groundal, lövőházzal s egy kis muzeum-épülettel, amelyben a gróf Karátsonyi Guido-ra vonatkozó emléktárgyakat is őrzik.

Érdekesek a kastélyban a régi, földalatti börtönök, emlékeztetve elmult sötét időkre; a modern izlést pedig ékesen hirdetik a remek ebédlő, pompás szalonok és termek hosszú sorozata.

A gróf neje, született Andrassy Karolina grófnő, örökölte apja talpraesett, igazi magyaros ésjárását, kissé heves temperamentummal egybekötött áldottszívűségét és a vagyonszerzési hajlamot is.

Mióta asszony, saját pénzén megvette a Bánlakkal szomszédos bioszegi pusztát s azt remekül instruáltatta. Házassága első évében majdnem életét vesztette a fiatal, boldog pár, még pedig Olaszországban. 1887 tavaszán Mentében voltak éppen Karátsonyi Jenőék, mikor a nagy földrengés volt. A horasztó katasztrófa éjjel jött s a vendéglő, alig hogy kimenekültek a lakók, óriási robajjal omlott össze. Lehetőleg pongyolában, temérdek drága ékszert, közte több becses családi darabot is hátrahagyva, Karátsonyiék az egész éjjelt egy bérkocsiban töltötték, s reggel a gróf néhány száz frankot adott a kocsisnak, aki őket a várostól kissé távol, biztos helyre vitte.

Karátsonyi grófné ezután hosszabb ideig betegeskedett, de ekkor is megmátatta, milyen kitűnő honleány, mert külföldi gyógyhelyek mellőzésével, Vihnyén töltötte a nyarat, ahol teljesen magához is tért.

Ő is, mint gróf Andrassy Manó minden leánya, kitűnő háziasszony nevelést kapott. Bánlakon maga vezeti a háztartást, utána néz a cselédsgének s a legkisebb hanyagságot sem hagyja szó nélkül.

Egy alkalommal vendéget várt Karolin grófnő. Még pedig Gómorból, ahol gyermekkorát, leányágát töltötte amelyre mindig szívesen emlékezik.

Az Andrassy-család régi kedves orvosa, dr. Maurer Arthur volt ez, aki intimusa, meghitt embere volt a néhai Manó grófnak s a lányok a papánál való apró-cseprő kívánságaik támogatása végett gyakran fordultak hozzá.

Karátsonyi grófné, aki tudta, milyen rendeltetést mindig a doktorka Bettlérén, mielőtt megért kezett volna, sorra nézegette a szobákat. Egyszerre csak észreveszi, hogy egyik console ugyancsak poros ám.

Odahivta az inast, aztán ujjával néhány betűt írva a porba, így szólt:

— Ej, ej, ez ugyan csinos munka, ugyan szépet gondolna a doktor ur az én háztartásomról ha ezt így találta volna.

Ugyancsak ez a nagytudományu, különösen történelmi jártasságu orvos, minden Andrassy leánynak adott férjhezmenetele alkalmával egy-egy ládat. Igazi tulipántos, eredeti magyar motívumokkal tele-rajzolt és faragott ládat. Egy ízben Murányon járva, egy ottani parasztnál talált egy ládat, mely mellékelt hiteles okmányok szerint még a Széchy Máriaé volt valamikor.

A doktor mrgszerezte ezt a ládat, renováltatta és mikor Andrassy Karolin férjhez ment, ennek a kedvenc kis grófnőjének ajándékozta a történelmi nevezetességű darabot, amely most ott van a többi családi ritkaságok gyűjteményében. D'Artagnan.

MINDENFÉLE.

Szegény Sardou! *Sardou Victorien*, a francziák világhírű drámaírója, állandó czéltáblája különféle fiziognomikus összehasonításoknak. Ha a *Barrison*-leányokról van szó, akkor egyik *Barrison*-leányhoz hasonlítják. Ha *Voltaire*-ről ír valaki, hozzát teszi, hogy Sardou olyan, mint *Voltaire*. — Majd azt mondják, hogy olyan, mint *XL. Lajos* volt, ha elfáradt. Mások egy középkori lovaghoz, *Julius Caesar*hoz, *Lombroso*hoz, *Klondykei aranyásó*hoz, *Napoleon*hoz, *Casanova*hoz, sőt még *Walsin-Esterházy*hoz is hasonlítják. *Sardou* eredetileg az orvosi pályára készült, de 1852-ben abba kellett hagynia tanulmányait, mivel olyan kedvezőtlen volt anyagi helyzete, hogy még a tempom egere is nábob volt hozzáképest. — Éhen, szomjan és fáradtan bolyongott naponta szegény a luxemburgi faiskola sétányain, s a lehulló vadgyümölcsökkel csillapította éhségét. Végre aztán föltűnt szerencsecsillaga. Első darabjai, a *Monsieur Garat* és *Les prés Saint-Gervais*, amelyekben ő maga játszotta a főszerepet, megalapították hírnevét. Termékeny tolla azóta sok szenzációs darabot adott az egész világ színpadjainak s a régi nyomoruságára talán már nem is emlékszik. A *Madame Sans-Gene*, *Thermidor*, *Ghismonda*, *Váljunk el!* *Odetta*, *Fedora*, *Fernanda*, *Az agglégények* s más kisebb-nagyobb sikerű darabjaival rengeteg vagyont szerzett. *Sardou* mindig ott van darabjainak próbáin, maga ügyel föl mindenre, meghatározza a ruhák színét és szabását s ő maga rajzolja a dekorációkat.

Színházak és mulatóhelyek kiadásai. A laikusoknak halvány sejtésük sincs arról, hogy mennyi kiadása lehet egy színháznak és egy mulatónak. Átlagos számítással tizenötezer forintra lehet becsülni egy nagyobb színház havi kiadását míg egy jobb mulatóé fölmege 45-50 ezer forintra is. Ebből az következik, hogy a mulatók „művészeinek” jobb fizetésük van, mint a színészeknek. Így például *Yvette Guilbert* 4000 frankot kap tíz föllépésért s körülbelül minden orfeumi „star”-nak van ennyi fizetése. Ezeröttszáz-ezernyolcvyszáz forintos havi fizetés éppen nem ritkaság a mulatóhelyek művészeinél. És ezért a fizetésért nem kell sem nagy tragédiák sem finom vígjátékok betapulásával hónapokon át kinlódni. Elegendő a kötélen tánczolás, üvegcsérpafalatozás, tűznyelés, hasbeszélés vagy más efféle művészeti produkció. Persze a középepeknek a fizetése is közepes, de még mindig több, mint egy állami főhivatalnoké.

Jó tanács. Egy falusi paptól megkérdezte valaki, milyen lábon áll egyházában az erkölcsiség.

— Ez az almaterméstől függ, felelte mosolyogva az egyház szolgája.

— Az almaterméstől? Hogyan lehet az?

— Hát csak úgy, hogy az alma terem, akkor abból nálunk almabort csinálnak; ha van almabor, akkor leiszszák magukat az emberek s ilyenkor a férjek megverik nejeiket. Így áll a dolog, csakhogy én kitűnő szert találtam fel ellene.

— És mi az?

— Igen egyszerű. Ha valamelyik asszony eljön hozzám és elpanaszolja nekem, hogy részeg megverte férje, kis gyógyszeres üvegben, melyre ez van írva: Aqua destillata, vizet adok neki és így osztatom ki: látja ezt a gyógyszert? Nos, amikor látja, hogy a férje kápatosan jön haza, ebből vegyen egy kortyot a szájába. De vigyázzon, hogy le ne nyelje előbb, csak akkor, amikor férje már-lefeküdt és elaludt. Ha ez megtörtént, jót állok róla, hogy a férje nem veri meg.

— És használ ez a szer?

— Használ, mert az asszonyok megfogadják a tanácsot s amíg a víz a szájukban van, nem beszélhetnek. Feleselgetéssel így nem beszánthatják a férjet, aki nem is bántja őket.

Biztosítás. Szeretnék valamit titokban önré bizni, de csak úgy, ha tovább nem adja.

— Ha pénz, biztosíthatom, hogy megtartom magamnak.

Olcso patika. Doktor ur, nagyon náthás vagyok. Mit vegyek?

— Több zsebkendőt.

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ

(Politikai és társadalmi tréfás rajz.)

Irtá: MIKSZÁTH KÁLMÁN. (12)

IV. A próza.

Vigan folyt így az élet egy darabig; dicsőség, népszerűség környezte Zrinyiéket. A lelkesedés száz és száz alakban nyilvánult. Sehol egy dissonans hang, csupán a Tudományos Akadémiában, mely mindig ügyesen találja el, miben helyezkedhetik ellentétbe a közérzésekkel, volt egy demonstráló felolvasás a történelmi osztályban. Dr. Pauler Gyula ugyanis kifejtette egy szakszerű értekezésben, hogy magához a föltámadás tényéhez, mint ilyenhez, nem foglalkozván theologiai tanulmányokkal, hozzá nem szólhat, s így ama laikusokra nézve, akik nem szorosán vett történelmi személyek, mint Radován diák, Bajony János, Istvánffy Pál, Bosnyák Márton, Basa Péter, Mátyás György stb., nem vonja kétségbe a föltámadás lehetőségét, de zerinvári Zrinyi Miklósról nézve kettőt határozottan konstatál:

a) hogy Zrinyi Miklós voltaképen nem is gróf, mert csak comes, s a comes nem volt örökölhető méltóság — tehát most a grófi titulus egyáltalában meg nem illeti (hja, biz ez sokat lefog vonni Magyarországon értékéből);

b) hogy Zrinyi Miklós tényleg Szigetvárott esett el s hült maradványai ott lettek eltakarítva a többi elesettek testeivel, de fejét ugyanakkor levágták s Szokoli Mohammed elküldte azt Budára az öcsésének Szokolovics Mustafának, hol az egyébiránt mélyen tisztelt fej több napig volt kitéve közszemlére a hitetlen gyaurok elrettentésül. Szokolovics, Mustafa elküldé a fejet gróf Salm Ecknardnak, a Miksa császár fővezérének; ez azt megint átadta Batthyány Boldizsárnak, ki a vándorló fejet elvivé végezetül Csáktornyára és ott a Szent-Ilona-klastromban eltemeté elhalt leányai és első neje, Frangepán Katalin mellé. Világos tehát ebből, hogy ha lett volna is feltámadás Szigetváron, a csáktornyai koponya, melyről különben, ha nem csalódik (tudniillik ha dr. Pauler Gyula nem csalódik), dr. Török Aurél méreteket is vett fel annakidején, nem röpülhetett át a Szigetvárott porladozó testtörzshöz. Ilyen fizikai lehetetlenségről a bibliában sincs említés.

Dr. Pauler Gyulának tehát sikerült kompromittálnia ezt a másik Zrinyit is, de szerencse, a h a l a d o k a r a v á n utját nem sok szem figyeli, az értekezés meglehetősen nyomtalanul csuszott el a feltámadásnélküli öröklétbe.

Zrinyinek nem ártott sokat. Mindamellet halványodni kezdtek a szép napok. Ők is megunták már a sok ünnepeltetést és úgy látszik, az ünneplők is elmaradoztak. Érezték mindnyájan, hogy ez nem tarthat sokáig így. Valami után kell nézni. Különösen a Zrinyi alsóbbrendű vitézein látszott meg erősen a kedvetlenség, sőt annak immár hangot is adtak egymás közt.

— Háboru nincsen, hát mit csináljunk itt? Henyélni nem rossz dolog; de miből fog az urunk fizetni?

Némelyiket a honvágy lepte meg, szereték volna a szülőhelyüket látni, esetleg maradékaikat; ez Tolnába, amaz Borsódba készült. Mások ellenben már e néhány nap alatt elsodródta. Csáky elutazott a Szepességre az utódaihoz, Szecsődy Vasmegeybe ment rokonokat keresni. Az alsóbb rendűek közül Nagy Kristóf vitéz megismerkedett egy özvegy szatócsnéval és szóból szó lett, sok szóból szerelem lett, egy nap csak odaállott a pudli mellé szatócsnak és mérte a gyömbért, meg a na-

rancshéjat. Komádi Mihályt a szép szakállá miatt jó pénzen az *Entreprise des pompes funèbres* szerződtette, Laskay Gersont pedig rászedte egy főpinczér, hogy nyissanak együtt egy kis korcsmát a Terézia-külvárosban. Már festik is a czimtablát: „A valóságos Zrinyi-huszárhoz.” Szóval: az élet nagy varga, kezdte őket át-dolgozni, kicszerzeni, megfinomítani, átfesteni az uralkodó izlés szerint.

Magát Zrinyit is egyre sürűbben előveték a jövő aggodalmai. Szorongva látta, hogy társai el-eimaradoznak mellőle. Hiszen persze nem járhatnak örökös vendégségekbe. És egyszer a vendégségek is megszűnnek. Mi lesz majd akkor?

Ugyanilyen gondok nyomták a kormányt. Érezte, hogy illik is, kell is valamit tennie. A haza adósuk nekik s a közvélemény szívesen veszi, ha a kormány törleszt. Azonfelül rendészeti és más szempontokból is czélirányos, hogy a Zrinyi-féle kis sereg önmagától feloszoljék, de erre nézve pénzzel kell őket ellátni, hadd mehessenek aztán szét, ki jobbra, ki balra.

A magas kormány gondja elvégre nem nagy gond, hiszen csak arról van szó, hogy melyik alakjában lépjen ki a jó osztogató Állam bácsi.

Hát lépjen ki a handlé alakjában. Ebben nagy. Mivelhogy az állam is néha handlé, sőt valóságos mamuth-handlé. Megvesz drága pénzen mindenféle ócska holmit. Hasznavehetetlen embert, lim-lomot, vasat, encse-bencsét. Egy grófnak a mázos agyagkorsóit vette meg, egy másik grófnak az összeszedett rozsdás, csorba népfelkelőkaszáit, elsárgult kiáltványokat, képecskéket; egy nagy ember fiaitól megvette az apjok közzétételeire nem alkalmas irományait. Hát mért ne vehetné most meg Zrinyi-éktől a ruhákat, fegyvereiket, alapítván egy magyar renaissance-muzeumot.

Igen, egy magyar renaissance-muzeum. Ez jó czim. És jó ötlet. Mert három dolgot lehet vele elérni. Először lesz egy új, érdekes muzeumunk valódi tárgyakkal; másodsor segítve lesz Zrinyiéken legalább egyelőre; és harmadszor az új muzeumba el lehet helyezni egy kiszolgált strébert igazgatónak.

Hanem ezt a tervet gyöngéden és tapintatosan kell Zrinyivel közölni, hogy megsértődve ne legyen. Ugy kell előadni, hogy a haza kívánja tőlük azt az áldozatot.

Ugy is lett; Zrinyi beleegyezett, sőt — mint mondá — örül neki, mert legalább levetik vitézei azt a hadba való ruhát, mely igen neveléses és nehéz, most, béke idején, némelyikük plane pánczélt visel. De különben is alkalmatlan öltözet, mert ahol egyet látnak az ujkori magyarok, utána szaladnak a nyavalyások.

A magyar renaissance-muzeum tehát teljes megvalósulásához közelgett, a lapok is közzölték most már a bevezetett tényt, megdicsérve Wlassicsot, aki az eszmét adta és Zrinyit, aki a ruhákat adja, midőn egy éjjel Zrinyi a szállodája felé menvén néhány társával, egy boltajtó kögarádcán lenge rongyokba öltözött leánykát pillantott meg; a szegény kicsike mélyen aludt, messzire hallatszott jóízű szuszogása; az egyik sovány kezecskéje vánkoslult volt a feje alá téve, a másik kinyújtva és kinyitva. Abban a helyzetben aludt, amint volt estefelé. Morfeus is részrehajló. A szegényeknek ő is rosszabb álmokat mér. E gyermeknél a lélek pihent és a test még mindig dolgozott — mert a kéz most is koldult.

Hűs tavaszi éj volt. A Duna felől csipős szél rezgettette a lámpákban a lángnyelveket.

— Nézd meg csak, Gáspár, nem beteg az a gyermek? — mondá Zrinyi.

Alapi odament; volt egy pakli svéd gyufája, roppant tetszetek neki ezek az ördögös kis pálczikák, örült, mint a gyerek, ha egyet meggyujthatott.

— Szép arcú lányka. Nincs ennek semmi baja, Miklós bátyám, csak fáradt.

Zrinyi közel lépett, nézte s elgondolta, hogy az ő kis Klárája is ilyen volt, esténként kifáradva a futkosásban, ott aludt el, ahol leült.

— Szegény kis jószág! Reggelig megveszi a hideg.

S ezzel egyet gondolt, lekanyarította bibormentéjét a válláról és betakarta vele a gyermeket.

Zerinvár és Csáktornya hatalmas urának eszébe se jutott most, hogy a ruhaházában nem százzámra lógnak a menték, köpenyek és kaczagányok és hogy holnap már nem lesz mit fölvennie.

És még kevésbé gondolhatott arra, hogy a lapokban baj lesz ebből, mert regisztrálván az érdekes hirt, hozzá teszik maró megjegyzésekkel, hogy immár a renaissance-muzeum egyik legértékesebb darabja oda van. Ám a Radován diák hamuszürke köntöse miatt aligha érdemes felállítani.

A kormányt igen elkedvetleníté Zrinyinek az a könnyedvérű cselekedete. Hja, ilyen emberrel bajos valamit kezdeni! De hát még sem lehetett már abban hagyni; s intézkedés történt, hogy a rendőrség kerítse elő a mentét, ha a föld alatt volna is.

Bérczi kapitánynak jutott a föladat, legott átadta a mente leírását a detektívjeinek, akik fölkeresve a fővárosi zálogházakat, hat arany-skófumos bibormentét hoztak össze másnap, mindenik azzal az állítással, hogy ez a Zrinyi mentéje.

Bérczi kapitány a homlokát verte dühében:

— Már most mit tudjam én, melyik volt? Milyen ostobaság tölem, hogy nem fotografoztattam le előre.

(Folytatása következik.)

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszból fordította SZABÓ ENDRE (39)

A Druzsok, egy rendkívül mozgékony, fiatal mopsz, vörös nyakravalóval és csörgővel, Pavlovics Mihálynak valóságos ellensége. Nem elég, hogy minden igaz ok nélkül mindig megugatja, hanem hátulról még rá is ugrál, veszedelmére a divatos, világos szürke nadrágnak, de még a lábikráknak is.

— Druzsok! vissza! Mi az? Nem szégyenled magad! Pfüj, be csuf vagy! — pirongatja Anna a Bargyinnra rohanó mopszot, — Pavlovics Mihály, fel se vegye! Nagyon rossz nevelésű kutya! Ah, Druzsok, Druzsok! nem hallod, hogy mit mondanak rólad? Nem szégyenled magad?

Oh, kedves leány! Valóságos égből lezállt angyal! Mily gyöngédség van minden szavában. Mily könnyed és grációzus minden lépése, mily gyöngéd nyomokat hagy a homokban az ő gyermekies apró lába!

A távoli tengerben pedig, amely mint egy roppant nagy tükör terül el s összeér a látóhatáron az ég karimájával, messze-messze, egyetlenegy vitorlás hajó látszik.

Ime, itt a halásztelep is az ő ócska, alacsony házaival, a partra vont és hálókka megrakott bárkaival, ladikjaival. Itt-ott látszik egy-egy halász naptól barnított arczzal, degetszag terjeng a fenékel felfordított és bekent csónakok fölől.

— Milyen jó volna most egyet szórakozni — mondja Pavlovics Mihály — a tenger olyan csöndes.

— Nem — felel Anna — apának szavamat adtam, hogy sohasem csónakázom. mert

ő nem bizik a vízben. S én nem is szeretek csónakázni.

— Én meg nagyon! Roppant szeretek a tengeren elbolyongani. Tavaly néhány barátommal egész utazást tettem a finn partok mentében.

— S nem félték a vihartól?

— Ellenkezőleg, az az igazi élvezet. A szél füttyül, a yacht ring, hol egyik, hol másik oldalára dől. Pompás!

Anna kétkedő mosollyal nézett rá.

— Jerünk vissza — szól — félek, hogy végre is elragadtatja magát, csónakba ül s nekem majd egyedül kell visszatérnem.

— Jerünk.

Néhány percz mulva beértek a kertbe. Az öreg még mindig a kertben járt és tett-vett.

— Apa ma ugyancsak sokat dolgozik a kertben — mondá Anna — jerünk hozzá. Nem találkozott vele?

— Nem. Jerünk.

— Papa! — kiáltott Anna a feléjük közeledő öregnek, — itt van Pavlovics Mihály.

— Á-á! Jó napot, jó napot! — motyogott az öreg, egy lához támasztva a kezében volt ásót és gyenge szemével a vendégre nézve.

— Mindig dolgozik, Makszimics Szavelij? — kérdé vidám hangon Bargyin.

— Hogy? Igen, Igen! Fát akarok ültetni — felelt az öreg megint felfogva az ásót.

— Jerünk vissza, — sugta Anna — nem szereti ha dolgában háborgatják.

— Hiszen kegyed indítványozta, hogy ide jöjjünk. — felelt Bargyin is suttogva.

Mindketten felmentek a terraszra, amelyről a tengerre lehetett látni. A nap leszállóban volt s a tenger színét arany csillámok özönlöték el. A lég lehült. A fákon a madarak hangosan csipegetek.

— Mit olvas? — kérdé Bargyin, felvéve az asztalról egy könyvet s megnézvén az első lapot, homlokát összeráncolta. — Hamlet?

— Igen! S ezen ön csudálkozik?

— Nem én. Csak attól tartok, hogy Hamlet olvasása leverő hatással lehet kegyedre.

— Miért?

— Mert a „vadrózsának“ korai még a kiábrándulás. Ez pedig oly pessimistikus olvasmány.

— És olyan okos! Nem hiszem, hogy valami okosabbat olvastam volna eddig, mint Hamlet.

— Az igaz. De ha az ember elolvassa, oly nehéznek, letipornak érzi a lelkét. Megszününk hinni az emberekben.

— Miért? Az emberekben hihetünk, csak nem kell tőlük sokat követelni. Az emberek mindig csak emberek.

— Ohó, — milyen mély filozófiai világnézet!

— Ön tréfál?

— Nem én. Világért sem. De képes-e kegyed megbocsátani például a sértést, a megálázást? Van erre elég filozófiája?

— Hát istennek, engem még senki sem sértett meg... legfeljebb gyerek-koromban, de micsoða sértés az? Egyébiránt pedig azt hiszem, hogy képes volnék megbocsátani.

— Hát a megcsalást?

— A megcsalást? (Anna elgondolkozott.) Nem. Azt hiszem, hogy a megcsalást nem tudnám megbocsátani. A hazugság és csalás iránt — úgy érzem — valami organikus undor van bennem. Meglehet: azért, mert apa folytonosan azt mondogatja, hogy nincs csufabb vétek, mint a csalás és hazugság.

„Nincs csunább vétek, mint a csalás és hazugság“. Ezek a szavak fájdalmasan belevágódtak a Bargyin szívébe. Ez igaz. És senki sem érzi ezt most jobban mint ő, akinek életében egyik is, másik is főszerepet játszik.

— No de vannak ártatlan csalások is — szólalt meg Bargyin.

— Nem tudom, milyenek lehetnek azok, felelt a leányka — a csalás mindig csalás, akármilyen legyen a célja, mindig kigunyolása a mások őszinteségének.

— Legyünk tehát egyszersmindenkorra őszinték, ugy-e? — kiáltott fel Bargyin — nevetve.

— Jó, legyünk.

— Pompás! S ne legyen köztünk csalás! Kössünk szövetséget az őszinteség iránt. Jó?

Bargyin kezét nyújtotta, melyet Anna elfogadott.

— Nem tudom, hogy ez mire való? — mondá Anna.

— Nekem célom van vele. Ki akarom próbálni a kegyed őszinteségét.

— Az én őszinteségemet? Mi lelte önt ma?

Anna rajta hagyta gondolkozó tekintetét.

— Szavelyevna Anna, mondja meg őszintén: milyennek tart kegyed engem?

— Jó embernek.

— Igen?

Bargyin végig simította a homlokát és haját. Arcza halvány volt. Szeme égett, száraz ajka remegett.

— Mi baja? — kérdezte Anna meghökkenve, olyan különös ön...

— Semmi. Megengedi, hogy tovább folytassam a kérdézet?

— Hát csak nem tud meglenni birói eljárás nélkül? — mosolygott Anna — nos, folytassa hát.

— Ebben a pillanatban tart-e kegyed engemet jó embernek, vagy csak ugy általában?

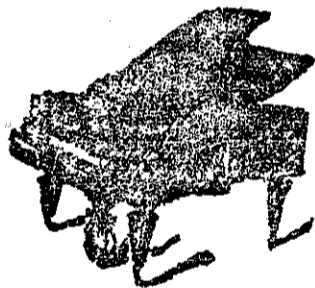
— Azt hiszem, hogy ön néha igen rossz tud lenni, sőt azt is megmondhatom, hogy mikor — de természet szerint ön jó ember.

— Igen? (Bargyin nagyot sóhajtott, mintha az alatt, míg Anna beszélt, visszatartotta volna a lélegzetét.) Akkor hát hallgasson meg.

Felkelt, végig ment néhányszor a teraszon s megállt a lámpa előtt. Arcza még mindig halvány volt s szeme égett. Anna kivett az asztalon álló virágtartóból egy sötét virágot georginát s letépett abból egy virág-levelet.

(Folytatása következik.)

Zongorák és pianinok

A világ első gyáraiból, valamint saját készítmények, melyek zeneművészek által a zene-gyöngyeinek nevezettek el, ez időben legszolidabban vásárolhatók. 724

Keresztély mintazongora termében

Budapest, Váci-körút 21. sz.

Ócska zongorák becsérlésének és hangolások valamint javítások lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Váci-körút 21. sz. (Ipar udvar).

Birtok eladás!!

Szilágymegye területén, Zilah és csucaai vasúti állomás közelében, a legkitünőbb törvényhatósági út mellett, 442 (1200 négyszögöl) hold területű tagosított birtok, lakóházakkal, gazdasági épületekkel és vízi kupás malommal, szabad kézből eladó. Ezen ingatlanból 24 hold ármentesített folyó mellett van mely vetemény-termelésre is alkalmas talajjal bir, 149 hold pedig ősi bükkerdő szórványosan tölgyfákkal, mely a községtől 2 kilométer távolságban, könnyen hozzáférhető helyen fekszik. Az erdőben nyári idülésre alkalmas lakás s közvetlen mellette csurgóval ellátott dus forrású ivóvíz van, mely nyárban jég hideg. Az ingatlan oly buzát terem, mely minőség és mennyiség tekintetében kiállja a „Tisza“ mentét. A munkásviszonyok kedvezők s a vidékének népe az „alföldi“ mozgalmakat még csak hiből sem ismeri. Helyben posta és körjegyzői hivatal. A postai közlekedés épen oly gyors, mint bármely vidéki városban. A fennebbi ingatlanok értéke tartozékaival együtt holdanként (1200 négyszögöl) 100 Egyszáz frt. Az őszi és tavaszi vetések megtérítési értéke hivatalos becsü alapján történik. A marhaállomány s egyéb gazdasági szerelvények kölcsönös megállapodás után átvehetőek. Értekezhetni levélben vagy személyesen alulírottal, ki kellő felvilágosítással szolgál. **Szántó Károly**, ördögkúti körjegyző, up. ugyanott.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Hétfő	Többet esszel Nok az alkot- mányban	—	Az eladott menyasszony	A nőszabó	A talmi hercegnő	A kikapós patikárius	—
Kedd	Denise	—	Alár	Vége a szerelemnek	A baba	A Michu- lányok	—
Szerda	Medea	—	—	Trilby	A varázs- gyűrű	A Michu- lányok	—
Csütörtök	Folt, amely tisztít	Czifra nyomoruság	Figaro lakodalmá	Vége a szerelemnek	A talmi hercegnő	A Michu- lányok	—
Péntek	A hol unatkoznak	—	She	Couliisset ur!	Felhő- szakadás	A gésák	—
Szombat	Honthy háza	Az egér	Bohéme	Szöke Katalin	Felhő- szakadás	A Michu- lányok	—
Vasárnap c. u.	Elektra	—	—	Couliisset ur!	Ezer év	A kikapós patikárius	—
Este	Folt, amely tisztít	—	A próféta	A nőszabó	Felhő- szakadás	A Michu- lányok	—

Szállításra kerülő áruk, valamint kereskedelmi cikkek butorok, stb.

beraktározását

előlegezések nyújtása mellett, valamint **vámkezeléseket,** áruk házhoz szállítását és továbbítását a legjutányosabban és legpontosabban eszközlik

Rockenstein Testvérek
szállítók
Budapest, Bálvány-utca 4.

A NAGY KRACH:

New-York és London nem kímélték meg az európai szárazföldet és ezért egy nagy ezüstvárcsapat indult el, hogy az egész készletet csak a munkáért egy kis kárpótlás ellenében eladja. Ez meghatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni. En tehát bárkinek megkúldom a következő tárgyakat pusztán a kárpótlásért **6 frt 60 kr-ért**; és pedig:

- 6 db finom asztali, kést, valodi angol pengével.
- 6 „ amerikai szab. ezüst veltát, egy darabból,
- 6 „ „ „ „ „ evőkanalat
- 12 „ „ „ „ „ kávéskanalat
- 8 „ „ „ „ „ késaszti.
- 3 „ „ „ „ „ gyümölcskés,
- 3 „ „ „ „ „ gyümölcsvilla
- 1 „ „ „ „ „ levesmerőt,
- 1 „ „ „ „ „ tejszűrőt,
- 2 „ „ „ „ „ tojás-szilegot,
- 6 „ „ „ „ „ angol Viktoria-tálca,
- 2 „ „ „ „ „ igen hatásos gyertyatartó
- 1 „ „ „ „ „ teaszűrőt,
- 1 „ „ „ „ „ finom cukorporzó,

56 db összesen 6 frt 60 kr.

Mint e fenti **56** tárgy előbb 40 frtba került és most csak **6 frt 50 kr.** minimális áron kapható. Az amerikai szab. ezüst egy kívül-belül fehér fém mely ezüst színet 25 esztendőig is megtartja, a miert szavatoltatik. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés **nem csalás**

kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassza el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen diszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű lakodalmi alkalmi és bál ajándéknak **egyes egyedül kapható.**

HIRSCHBERG A.-nál
az egy. amerikai szab. ezüstgyárak főgynöksége
WIEN, II., Rembrandtstrasse 19/3. Telefon 71114.
Szétküldés a vidékre utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Ehhez tisztító-por 10 kr.
Valódi csak az oldalt látható véd-jegyvel (egészségi fém).

Kívonhat az elismert levelekből:
Az első küldeménynyel meg vagyok elégedve, kérek még egy készletet.
Kalogsa. Majorossy János, kanonok.

A küldeményt megkaptam és igen meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 kr-ért. 498
Koloszvár. Nagym. Bánffy báróné

A küldeményt megkaptam, meg vagyok elégedve, kérek még egyet. 499
Pozovicz. Keresztes Sándor, főszolgabíró.

Több cs. s kir. szab. tulajdonosa.

SCHWALB KÁLMÁN

Budapest, VII., Izabella-utca 76. sz. 228

Elvállal épület-borgany díszítványokat, légszusz- és vízvezetési munkákat különlegesen fűrdőszobákban. Készít vidéken vízvezetéseket, esztornázást, szagtalan árnyékszökeket, fűrdőszökeket és szőlőültetéseket a legjobb kivitelben!

Ajánlatokat terv szerint elfogad.

BUTOR részletfizetésre.

A fizetési feltételek következők:

Egy bevásárlási összeg 50 frtról felpénze 5 frt, a maradék havonként 4 frt.

100	10	8
150	15	10

A fentvezet fizetési feltételek mellett eladok mindenféle egyszerű és legfinomabb butorokat legolcsóbb árakon, ép úgy egész berendezéseket és egyes butordarabokat. A legújabb árjegyzéket több mint 300 képpel, 25 kr-uk bélyegben való beküldése ellenében bérmentre küldjék. — Felvilágosítást ad

NAGY JENŐ részletfőnök, butor-raktárban,
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2., I. em.

Kávé

olvámolva és bérmentre.

4 1/2 k. Portorico-kávét	. 5.80
4 1/2 k. Cuba-kávét	. 6.20
4 1/2 k. Moca-kávét	. 6.50
4 1/2 k. Java-kávét	. 6.50
3 1/2 k. Gyöngy-kávét	. 6.80

Belák István
Budapest, Rottenbiller-u. 4.
Fiume, Mlakka 113.

Anyák! Gyermek-

kocsi miatt vesznek, tessék először megvizsgálni, vagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentre hozni az új higiénikus, tekerésre és fűtésre igazítható, levehető és mosható felszereléssel ellátott kocsiokról.

BAUMANN L.
cs. és kir. szabadalom-tulajdonos
BÉCS,
VII/2. Millergasse 6.

11.290/98. V—2. sz.

Verseny tárgyalási hirdetés.

A tiszai 95. számú ugynevezett uracsi (franyovai) átvágásban szárazban végrehajtandó, s mintegy 362.033-46 köbméternyi földmozgósítást igénylő menderbővítési munkálatoknak vállalatba adása céljából a földművelésügyi miniszteriumban folyó évi **márczius hó 16-án** déli 12 órakor nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A munkálatok tervezetei, nemkülönben a kötendő szerződés mintája s az ennek kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek a szegedi magy. kir. folyam mérnöki-hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, a hol egyszerűs mind az ajánlati minták is megszerzhetők.

Budapest, 1898. február 21-én.
Földművelésügyi m. kir. miniszter.

A VI-ik osztály tervezet.

Huzás

márczius hó 9-től április hó 6-ig.

Legnagyobb nyeresemény
a legszerencsésebb esetben

1,000.000 korona.

1 jutalom	600.000 =	600.000
1 nyeresemény	400.000 =	400.000
1 „	200.000 =	200.000
1 „	100.000 =	100.000
1 „	60.000 =	60.000
1 „	40.000 =	40.000
2 „	30.000 =	60.000
3 „	20.000 =	60.000
20 „	10.000 =	200.000
50 „	5.000 =	250.000
400 „	2.000 =	800.000
720 „	1.000 =	720.000
1000 „	500 =	500.000
27800 „	200 =	5.560.000
30000 „		korona 9,550.000

és jutalom

FEKETE KÁROLY ezelőtt **WILDBERG JÓZSEF**
a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítója
Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 10. szám.

Közeledik a döntés BUDAPESTEN,

ki nyeri meg a
magy. kir. szab.

Osztálysorsjáték

márczius hó 9-től április hó 6-ig

folytatandó főhuzásán esetleg az

1,000.000

koronát,

valamint a szép számú főnyereseményeket
600.000, 400.000, 200.000, 100.000
stb. korona értékben.

A véletlennek köszönhetem, hogy legutóbb még egy kis tétel eredeti sorsjegy birtokába jutottam, melyekből, míg a készlet tart 543

1 egész . . . 80 frt | 1 negyed . . 20 frt
1 fél 40 „ | 1 nyolczad . 10 „

vételi áron ajánlok.

Különböző elajánlott szakismeretek és hosszú gyakorlat alapján készíték modern stílusban

kárpitos- és díszítési munkákat.

Függönyök díszítése, terem díszítések stb. kiváló ízléssel eszközöltetnek.

Magamat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlván, maradtam kitünő tisztelettel

SZILÁGYI ZSIGMOND,
karpitos és díszítő.

Budapest, VII., Dohány-utca 68.
(Kertész-utca sarkán.)

Kann & Heller

BUDAPEST,
Váci-körút 62. sz.
Fiókeltartás:
WLLÁK és Tsa
Andrássy-ut 45. sz.

Az Esketéségi Ugyvivőség

beszerzi az esküvőhöz szükséges összes okmányokat és elvégzi az összes utakat. (559)

Hivatala: Budapest, VII., Erzsébet-körút 7. Vidékre levélben.

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

Az ézég 16 év óta áll fenn s most már az országban kívül is elterjedt a híre. A mennyiből ma Buzsina, Cseh, Morvaország, Galizia, Bukovina, Szlovénia, Albán és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Nemzetország részben. Népszerűsége az utóbbi 10 évben annyira megnőtt, hogy a cég évenként 400-500 rendelésnek kell kielégítenie. A gyümölcsfa-iskola teljesen komolyan a homoki szőlőtelepítőknek kincses háza. A homoktalajból kitűnik a homokföldön éppen úgy, mint az ártéri, kőveses talajon, tehát minden talajon és magasságon, legkülönböző körülmények között, ahol csak a föld és a víz van. A gyümölcsfa-iskola a legújabb talajvizsgáló és talajvizsgáló eszközökkel is rendelkezik. A gyümölcsfa-iskola a legújabb talajvizsgáló és talajvizsgáló eszközökkel is rendelkezik. A gyümölcsfa-iskola a legújabb talajvizsgáló és talajvizsgáló eszközökkel is rendelkezik.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája Czegeleden.
Tessék árjegyzékét kérni!

BUTOR

készpénzért, ugyancsak részletfizetésre legutányosabban kapható
GONDA S.
butorraktárban 451
VII., István-tér 7. sz.

KAYSER

kerékpárok
valamint elsőrendű angol és amerikai kerékpárok jutányos árban és előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók közvetlen a főraktárban
Deményi és Angyalnál
Budapest, Andrássy-ut 59.

csakis itt kapható a m. kir. szabadalmazott "Kinesem" tanuló-készülék és Budapestben csakis ami iskoláinkban használtatik.
Nagy javítóhely, gyors és pontos kiszolgálással. Mindennemű alkalmazások és kellékek nagy választéka.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

D'sorét betegségek ellen.
Páratlan sikeres gyógyhatással folytán legmelegebben ajánlható.

Dr. Mitzger Tivadar

hydro-elektrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Teréz-körút 44. I. em.

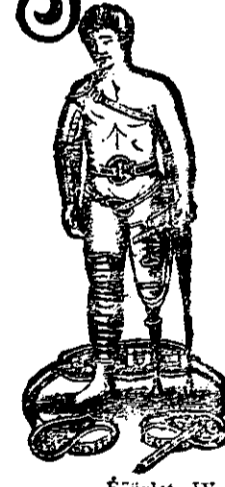
Az ideg- és nemi betegségek elnevezése alatt rejtező különféle legelhangyoltabb bántalmak, makacs bőrbajok ifjúkori könnyelműség folytán fellépett bármily nagyfokú gyengeségi állapotoknál az általam alkalmazott **Kataphoresis** gyógymód **összes gyógymódot** hasonlíthatatlanul **messze felülmúlja**, a mennyiben gyógyszerektől menten **nehány nap alatt gyökeres, állandó s teljes gyógyulást biztosít.**
Intézetem a modern higiénia és orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint nagyszabású gyógyteremmel van berendezve. **Tapasztalt, biztos és gyors eredmények** folytán **honorarium teljes gyógyulás után fizethető.** Külön váróterem. Külön be- és kimenet. Rendelés naponta d. e. 9-1-ig, d. u. 2-3-ig. Levelekre díjmentesen válaszoltatik.

25681/1898. C-II. szám.

Hirdetmény.

Száz-osztrák-magyar vasúti kötelék (Pótlék életbeléptetése.)
A fenti kötelék forgalomban 1897. évi június hó 1-től érvényes áru díjszabás II. részéhez (közös füzet) folyó évi március hó 1-én az I. pótlék lép életbe, mely a különleges határozmányok kiegészítését stb. tartalmazza.
Ezen pótlék a részes vasutaknál darabonként 6 fillérért megszerezhető.
A m. kir. államvasutak igazgatósága,
a részes vasutak nevében is.
(Utányomás nem díjazatik.)

Specialista sérvkötőkben
Császári és kir. osztrák magyar és bolgár kir. szabad.

Kitünt. Brüsszel 1893. arany érem és díszokmányokkal.
Keleti-féle sérvkötő
orvosi tekintélyek véleménye szerint a **legtökéletesebb** ezen nemben; **nem csuszlik, nem gyúszik, nem gyúszik, nem gyúszik** ellenemellen nyomást és eltolítja czélszerű szerkezetével fogva az eddigi sérvkötők hiányait.
Ára: egyoldalu 6 frt, kétoldalu 12 frt.
Gyáramban készülnek ezenkívül: mullábak, műkezek, műleges fűzők, egyenestartók, járó és nyújtó gépek, gummi görcsér-hurisnyák stb. Megrendeléseket pontosan eszközöl.
KELETI J.
Költ. rez. és orvos-sebész. műszerész
BUDAPESTEN.
Észület: IV., Koronaherceg-utca 17.
Gyá.: IV., Dohány-utca 15.

Dr. Kajdacsy József
v. cz. és kir. ezredorvos
a nemi betegségek elnevezése alatt összefoglalható valamennyi bántalmak, makacs nő- és bőrbetegségeket, gyengeségi állapotokat pedig az orvosi világ által legújabb felkarolt és hatásában páratlan sikerű
elektromasszage
által.
Lakik: Budapest, V., Váci-körút 4., I. emelet.
Levelekre díjmentesen és kimerítően válaszoltatik. Gyógyszerekről is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.
Rendelés naponta 9-4 óráig és este 7-8-ig.

Mauthner-féle magvak.
Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15-20 cm.
Talaj minősége: trágyázott.
Aussatzzeit: August und September.
Pflanzweite: 15-20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-FÉLE
hirneves
konyhakerti- és virágmagvak
zárt és hatóságilag védett csomagokban a törvényesen bejegyzett
medve-védjeggyel
valamennyi nagyobb vidéki
fűszer- és vaskereskedésekben
kaphatók.
A Budapest Andrassy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, amely csomagok **ragasztva**, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve vannak, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

